

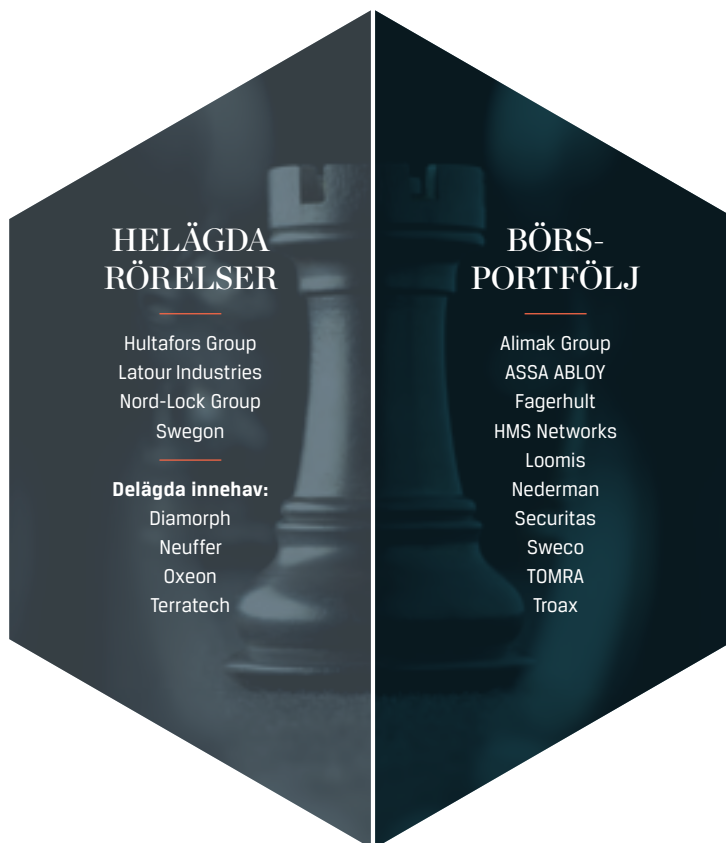
Fagerhult ingår i Latours
börspportfölj och är ett av
Europas ledande belysnings-
företag som utvecklar,
tillverkar och marknads-
för innovativa och energi-
effektiva belysningslösningar.

Innehåll

Det här är Latour	4
Året i korthet	6
Underliggande resultat	7
VD-ord	8
Förvärvsprocessen	11
Hållbarhetsrapport	16
Substansvärdet	24
Aktien	26
Totalavkastning	28
Industri rörelsen	30
Portföljbolagen	50
Delägda innehav	64
Årsredovisning 2018	67
Revisionsberättelse	108
Revisorns yttrande om hållbarhetsrapporten	111
Bolagsstyrning	112
Revisorns yttrande om bolagsstyrningsrapporten	115
Styrelse	116
Vi på Latour, koncernledning, revisorer	117
Kvartalsuppgifter	118
Tioårsöversikt	119
Aktieägarinformation	120

Det här är Latour

Vi tror på ett aktivt ägarskap

LATOURS VERKSAMHET bedrivs i huvudsak i två grenar, en helägd industrirörelse och en portfölj med börsnoterade innehav. Därutöver har Latour ett antal mindre delägda onoterade verksamheter med goda framtidsutsikter. Oavsett om innehaven är noterade, onoterade, helägda eller delägda, verkar Latour som aktiv huvudägare i bolagen, där styrelsearbetet är en viktig plattform för värdeskapande.

I SAMTLIGA INNEHAV tillämpas ett strukturerat arbetssätt för styrelsearbete, förvärvsprocesser och integrationsprocesser. Tack vare Latours intressen i ett flertal globala bolag kan företagen utbyta erfarenheter och därmed ta del av varandras kunskap och medverka till att utveckla företagen i enlighet med den internationella expansionsstrategin.

LEDARSKAPET HAR EN central roll i ägarstyrningen. Ledande befattningshavare i koncernen ska uppträda med hög integritet, uppfattas som förebilder och ta ansvar för resultat, hållbart värdeskapande och organisationernas välmående. Ledarskapet präglas av frihet under ansvar som i sin tur går hand i hand med feedback och transparens.

LÅG NETTOSKULDSÄTTNING

Latours nettoskuldsättning ska som mest uppgå till sammanlagt 10 procent av börsportföljens värde samt 2,5 gånger den helägda industrirörelsens EBITDA-resultat, mätt som ett genomsnitt för de senaste tre åren, justerat för förvärv och avyttringar.

PRISVÄRD ÄGARSTYRNING

Latours aktieägare erbjuds aktiv ägarstyrning till en förvaltningskostnad på cirka 0,1 procent av det förvaltade marknadsvärdet.

FINANSIELLA MÅL FÖR DE HELÄGDA INDUSTRIRÖRELSENA UNDER EN KONJUNKTURCYKEL

Genomsnittlig årlig tillväxt	>10 procent
Rörelsemarginal	>10 procent
Avkastning på operativt kapital	15–20 procent

UTDELNINGSPOLICY

Vidareutdelning av mottagen utdelning från börsportföljen och delägda innehav	100 procent
Utdelning av vinsten efter skatt i helägda bolag	40–60 procent

VISION

Latours vision är att vara ett hållbart och attraktivt val för långsiktiga investerare som önskar god avkastning. Latour skapar värden i sina innehav genom att vara en aktiv och långsiktig ägare som med finansiell styrka och djupt industriellt kunskande bidrar till hållbar utveckling av företagen.

VERKSAMHETSIDÉ

Latours övergripande verksamhetsidé är att investera i sunda företag med egna produkter, en stark utvecklingspotential som stöds av globala megatrender och som har goda framtidsutsikter. Den långsiktiga ambitionen är att genom ett aktivt ägande skapa tillväxt och mervärde i dessa innehav, vilket i sin tur ska avspeglas i utvecklingen av företagets aktie.

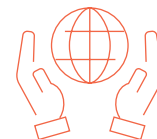

KÄRNVÄRDEN

Latours tre kärnvärden utgörs av

- Långsiktighet
- Affärsmässighet
- Utveckling

Styrningen av verksamheterna präglas av en delegerad beslutsstruktur. Detta innebär att varje innehav har en unik företagskultur och ett eget strategiarbete. Latours tre kärnvärden genomsyrar dock alla innehav.

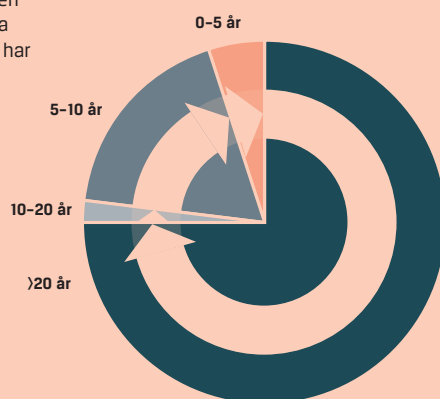
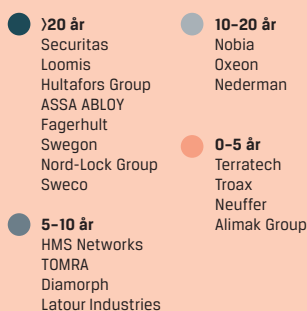

EN HÅLLBAR STRATEGI

Hållbarhet är en integrerad del av Latours investeringsstrategi och genom att utveckla hållbara verksamheter skapas långsiktiga värden. Störst påverkan inom hållbarhet har Latour som en aktiv och ansvarsfull ägare. Genom styrelsearbete är Latour drivande i, och har höga förväntningar på, innehavens hållbara utveckling.

LÅNGSIKTIGT VÄRDESKAPANDE

Latour är en långsiktig investerare. Figuren visar att 75 procent av det sammanlagda substansvärdet kommer från bolag som har varit i portföljen längre än 20 år.

VÄXER INTERNATIONELLT

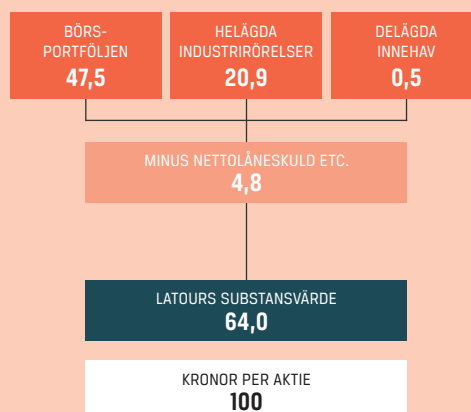
Latours innehav har goda förutsättningar att växa med egna produkter och via internationell expansion. De helägda rörelsernas försäljning utanför Norden har ökat från 20 procent 2003, då den nya strategin slogs fast, till 61 procent 2018.

2003
20 %

2018
61 %

SUBSTANSVÄRDET OCH DESS DELAR

Latours substansvärde domineras av portföljbolagen och den helägda industrirörelsen. Metoden för att fastställa värdet på den helägda industrirörelsen beskrivs på sid 25.

Samtliga belopp i Mdr kr om inget annat anges. Värden gäller per 31 december 2018.

115 000 PROCENTS TOTALAVKASTNING

Sedan starten 1985 har Latouraktien haft en totalavkastning på cirka 115 000 procent. Det kan jämföras med 4 600 procent för SIXRX. Latours börsvärde uppgick till 71,7 (64,6) Mdr kr vid utgången av 2018.

Latour
115 000 %

SIXRX
4 600 %

Året i korthet

Fortsatta förvärv och god lönsamhet

FÖRVÄRV av schweiziska Sensortec Holding AG via affärsområdet Latour Industries. Bolaget är ledande i Schweiz inom sensorer och transmittar för fastighetsautomation med en årsomsättning på 5,3 miljoner CHF.

AVYTTRING av Kabona, ett helägt bolag inom affärsområdet Latour Industries, till Nordomatic AB.

ÖKAT ÄGANDE i börsnoterade Alimak Group från 26,8 procent till 28,1 procent efter förvärv av 800 000 aktier.

FÖRVÄRV av amerikanska Johnson Level & Tool via affärsområdet Hultafors Group. Bolaget är en välrenommerad leverantör av mätverktyg och marknadsledande inom flera distributionskanaler i USA och har en årsomsättning på 36 miljoner USD.

FÖRVÄRV av den spanska distributören IDQ via affärsområdet Nord-Lock Group. Förvärvet stärker Nord-Lock Groups lokala närvaro i Spanien och säkerställer en hög servicenivå.

FÖRVÄRV av svenska Hellberg Safety via affärsområdet Hultafors Group. Bolaget utvecklar och säljer kommunikationslösningar, hörselskydd och ansiktsskydd och har en årsomsättning på 66 miljoner SEK.

ÖKAT ÄGANDE i börsnoterade Alimak Group från 28,1 procent till 29,2 procent efter förvärv av 545 000 aktier.

FÖRVÄRV av tyska Zent-Frenger via affärsområdet Swegon. Bolaget är en ledande leverantör av kyltak i Tyskland och har en årsomsättning på 29 miljoner euro.

AVYTTRING av hela aktieinnehavet i det delägda innehavet Diamorph, motsvarande 28,2 procent av kapitalet. Avtal träffades under november och affären förväntas avslutas under första kvartalet 2019.

INDUSTRIRÖRELSEN

20 %

Total tillväxt av
Industrirörelsen

- Nettoomsättningen uppgick till 11,6 (9,7) Mdr kr, vilket motsvarar en total tillväxt på 20 procent.
- Organisk tillväxt uppgick till 10 procent.
- Rörelseresultatet ökade till 1,5 (1,2) Mdr kr.

BÖRSPORTFÖLJEN

1,9 %

Ökat värde på
börsportföljen

- Värdet steg med 1,9 (11,9) procent justerat för utdelningar.
- Utdelningarna till Latour steg med 6 procent för jämförbar portfölj till 1 102 (1 038) Mkr.

SUBSTANSVÄRDET

100 kr

Substansvärde
per aktie

- Latours bedömda substansvärde uppgick vid 2018 års utgång till 100 (95) kronor per aktie, en ökning med 8,3 procent justerat för lämnad utdelning.

TOTALAVKASTNING

13,7 %

Total avkastning
på aktien

- Under 2018 uppgick Latour-aktiens totalavkastning till 13,7 (20,3) procent, och till 193 procent för perioden 2014-2018.

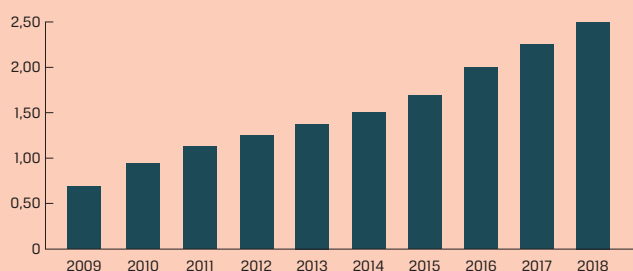
UTDELNING

2,50 kr

Föreslagen
utdelning per aktie

- Styrelsen **förelår** en utdelning på 2,50 (2,25) kronor per aktie för verksamhetsåret 2018.

UTDELNINGSTILLVÄXT, KR/AKTIE

Underliggande resultat 2018

Resultatförbättring med 19 procent

Denna sida visar innehavens underliggande resultatutveckling under 2018 och hur detta resultat kan kopplas till den föreslagna utdelningen till Latours aktieägare efter verksamhetsårets utgång.

VERKSAMHETERNAS UTVECKLING

Underliggande rörelseresultat i de helägda affärsområdena

Underliggande resultat ökade med

24 %

Förväntade utdelningar från börsportföljen och delägda innehav

Utdelningarna från innehaven förväntas våren 2019 öka med

6 %

i jämförbara innehav

LATOURS VERKLIGA RESULTATRÄKNING

	2018	2017
Affärsområdena		
Affärsområdenas rörelseresultat	1 477	1 179
Resultat köp/försäljning av företag	-38	-30
Övriga poster	-42	-24
Börsportföljen m m		
Utdelningar från börsportföljen och intressebolag	1 102	1 013
Realisationsresultat i börsportföljen	0	0
Övrig aktieförvaltning/korthandel	-9	-4
Övriga poster	-21	-18
Finansiellt netto för Latourkoncernen	-31	-54
Redovisad skattekostnad	-322	-281
Summan av underliggande rörelseresultat, finansnetto och skatt	2 116	1 781

KOMMENTAR: I tabellen ovan har omvärderingsposter, intressebolagsandelar och poster av liknande karaktär exkluderats.

Tabellen innebär en avsevärd redovisningsmässig förenkling, utan anspråk på exakthet, och är upprättad i syfte att öka förståelsen för Latours resultat. De utdelningar som redovisas i tabellen för 2018 är föreslagna att tillfalla Latour våren 2019, då dessa utdelningar speglar börsportföljens prestationer under 2018.

EFFEKT FÖR AKTIEÄGARNA

UTDELNINGSPOLICY

Latour ska dela ut 100 procent av inkommande utdelningar från börsportföljen och delägda innehav samt 40-60 procent av nettoresultatet i den helägda industrirörelsen.

	Mkr våren 2019	Mkr våren 2018	Kr/aktie våren 2019	Kr/aktie våren 2018
Utdelning från industrirörelsen	440	424		
Procent av underliggande resultat, %	41	52		
Utdelning från börsportföljen/ intressebolagen	1 102	1 013		
Procent av underliggande resultat, %	100	100		
Total ordinarie utdelning enligt policy	1 598	1 437	2,50	2,25

Jan Svensson, VD och koncernchef:

”Ytterligare ett bra år”

Vår strategi som en långsiktig och aktiv ägare i samtliga innehav fortsätter att generera bra resultat. Under 2018 steg Latours substansvärde med 8,3 procent och vår helägda industrirörelse noterade nya rekordnivåer i både omsättning och lönsamhet.

Det sammanlagda rörelseresultatet i den helägda industrirörelsen uppgick till 1,5 Mdr kr, och av försäljningsökningen på 20 procent var 10 procent organisk tillväxt. Omsättningen passerade 11 Mdr kr och vi överträffade på nytt våra finansiella mål. Börsportföljens totalavkastning uppgick till 1,9 procent, under ett år då Stockholmsbörsens totalavkastning var negativ. Sammantaget gav detta en ökning av Latours substansvärde med 8,3 procent och utrymme att höja utdelningen till våra aktieägare, för nionde året i rad, med 11 procent till 2,50 (2,25) kronor per aktie.

Vi är en aktiv ägare som arbetar för långsiktig, lönsam tillväxt i våra innehav. Några av våra största innehav idag som exempelvis Securitas och Fagerhult har funnits i portföljen i över 30 år och har genomgått en fantastisk utveckling vilken vi som aktiv ägare varit med och bidragit till. Vår portfölj har dessutom byggts upp och utvecklats med ett tydligt fokus på hur globala trender ger möjligheter till värdeskapande. TOMRA Systems världsledande erbjudande inom återvinning möter behovet av hållbar resursförbrukning, Nedermans utveckling av miljöteknik skapar rena och säkra arbetsmiljöer och Alimak Groups vertikala transportlösningar underlättar för urbaniseringen världen över.

MÖJLIGHETEN ATT MÖTA och dra fördel av starka, globala trender ligger bakom de förvärv som genomfördes under 2018, ett år som fortsatt präglades av höga prisnivåer på många

objekt och därmed försvårade vår förvärvsaktivitet i någon mån. Trots detta genomfördes fem förvärv i den helägda industrirörelsen som tillför drygt 700 Mkr i omsättning.

”De långsiktiga framgångarna för våra bolag beror främst på våra duktiga managementteam.”

Jan Svensson om anledningen till Latours starka resultat under många år.

Genom förvärvet av svenska Hellberg Safety är Hultafors Group på väg att bygga ett komplett produktprogram inom arbetskläder och skyddsutrustning för hantverkare. Dessutom har en strategiskt viktig position etablerats i Nordamerika genom förvärvet av Johnson Level & Tool, som med sitt distributionsnätverk skapar affärsmöjligheter för samtliga Hultafors Groups varumärken. Under 2018 ökade affärsområdets omsättning med 27 procent, med fortsatt god lönsamhet.

Swegon fortsätter också att stärka sin produktportfölj och sin position på viktiga geografiska marknader, under 2018 genom förvärvet av den ledande, tyska kyltakstillverkaren Zent-Frenger. Strategin har varit framgångsrik och tillsammans med en god underliggande konjunktur gav detta en organisk tillväxt på 12 procent samt en rörelsemarginal som åter tangerar koncernmålet.

JAN SVENSSON**Position:**

VD och koncernchef

År inom koncernen:

15 år

Tidigare erfarenhet:

Bland annat VD och koncernchef för AB Sigfrid Stenbergs.

Latour Industries är ett Latour i miniatyr och som sådant arbetar affärsområdet med att bygga upp enheter som på sikt kan bli egna affärsområden inom koncernen. Under 2018 gjordes endast ett förvärv, av schweiziska Sensortec, som blir en del av Bemsig, den grupp av företag som fokuserar på byggnadsautomation och energieffektivisering i fastigheter. I början av 2019 förvärvades TKS Heis som nästa steg i satsningen på bolag inom tillgänglighet och mobilitetslösningar, som står för över 50 procent av Latour Industries omsättning och på god väg mot ett liv som eget affärsområde.

"Vi ser en tydlig trend mot att konsumenter världen över börjar ställa helt andra krav på var, hur och av vad olika varor produceras. Detta leder till ett behov av att komma närmare kunderna i alla regioner."

Jan Svensson om betydelsen av regionalisering i Latours olika verksamheter, för att stärka kunderbjudandet och de interna processerna.

Nord-Lock Group var en gång en del av Latour Industries men är sedan 2014 ett eget affärsområde inom Latour-koncernen. Verksamheten har utvecklats starkt under flera år och 2018 var inget undantag med en organisk tillväxt på 13 procent och bibehållen hög lönsamhet. Nord-Lock Groups nye VD Fredrik Meuller arbetar nu för att ta verksamheten till nästa nivå på denna tillväxtresa.

Förvärvsaktiviteten låg på en fortsatt god nivå även i börspportföljen. ASSA ABLOY, Loomis, Securitas och Sweco har fortsatt att förvärva verksamheter för att stärka sina positioner på lokala marknader runt om i världen. Nederman har förvärvat schweiziska Luwa, en global marknadsledare inom luftfiltrering för fiber och textilier, och HMS Networks har förvärvat tyska teknikbolaget Beck IPC. Genom Fagerhults förvärv av den italienska belysningskoncernen iGuzzini skapas ett av de tre största professionella belysningsbolagen i Europa, med en årsomsättning på över 8 Mdr kr.

VI SER EN TYDLIG TREND mot att konsumenter världen över börjar ställa helt andra krav på var, hur och av vad olika varor produceras. Detta leder till ett behov av att komma närmare kunderna i alla regioner, en utveckling som underlättas av digitaliseringen. I den helägda industrirörelsen fortsätter vi att etablera oss på marknader utanför Norden. Av den sammanlagda omsättningen 2018 kom 45 procent från andra länder i Europa och 16 procent från Asien och Nordamerika. Hultafors Groups förvärv av amerikanska Johnson och Nord-Lock Groups framgångar i Asien är viktiga steg för att öka exponeringen på långsiktigt viktiga marknader. Framför allt Asien och Nordamerika tror vi kommer ha stor betydelse för vår helägda affär på sikt. Vi

kan samtidigt lära av de bolag i vår börspportfölj som redan kommit långt på denna spännande resa. Exempelvis av ASSA ABLOY och Securitas som idag har en övervägande del av omsättningen utanför Europa, eller av TOMRA Systems kraftfulla internationella expansion inom återvinning och sortering, bland annat i Asien.

VÄRLDENS BÖRSER UTVECKLADES relativt svagt 2018, främst som ett resultat av tilltagande konjunkturoro. Även om våra bolag i börspportföljen uppvisade en sammantaget fortsatt god omsättnings- och resultatutveckling påverkades flera av bolagens aktiekurser negativt av oron, men som helhet var värdeutvecklingen positiv och därmed betydligt bättre än marknaden som helhet. En orsak till den goda avkastningen var TOMRA Systems, som med en kursökning på 48 procent under 2018 blivit vårt näst största innehav. Inga nya portföljbolag adderades under året men ägandet ökade i Alimak Group.

Stark resultatutveckling i industrirörelsen och en stabil börspportfölj gav stöd till kursuppgången för Latouraktien med 11 procent. Under stora delar av året har aktien värderats över substansvärdet. Vårt ambitiösa och fokuserade arbete, våra låga förvaltningskostnader och vår transparens kring värderingen av våra helägda bolag påverkar denna värdering. Den högre lönsamhetsnivån i industrirörelsen har dessutom lett till att den fortsätter att öka i betydelse. Under 2018 uppgick den sammanlagda rörelsemarginalen till 12,7 procent, långt över målet om 10 procent.

DE LÅNGSIKTIGA FRAMGÅNGARNA för våra bolag beror främst på våra duktiga managementteam. Latours delegerade beslutsstruktur, med möjlighet för ledare att agera självständigt, fortsätter dessutom att locka några av de bästa företagsledarna i svenskt näringsliv. Under året har vi haft förmånen att välkomna Nico Delvaux som VD för ASSA ABLOY, Åsa Bergman som VD för Sweco och Bodil Soneson som VD för Fagerhult. Jag hade även förmånen att för drygt tio år sedan vara med och rekrytera Johan Hjertson till ny dåvarande VD för Fagerhult, och nu välkomnar jag honom att från den 1 september 2019 ta över rollen som VD för hela Latourkoncernen. Jag önskar Johan stort lycka till!

Jag vill avsluta med att säga att jag haft femton fantastiskt roliga år som VD för Latour. Tack till alla jag haft förmånen att arbeta med, alla de som bidragit till Latours framgångar. ●

Göteborg, mars 2019

Jan Svensson
VD och koncernchef

Förvärvsprocessen

Trendanalys utgör grunden

Kärnan i Latours förvärvsprocess utgörs av långsiktiga antaganden kring vilka tekniker och bolag som har de bästa utsikterna, utifrån de övergripande trender som väntas leda till nya och ökade behov.

Latours verksamhet baseras på att dels identifiera de bästa möjligheterna till värdeskapande på lång sikt, dels undvika risker som kan leda till minskat värde. Dessa möjligheter och risker kan ses utifrån två nivåer – företagsspecifika och marknadsmässiga. De företagsspecifika möjligheterna och riskerna tar bolaget hänsyn till genom sin investeringsstrategi och aktiva ägarstyrning.

DE MARKNADSMÄSSIGA möjligheterna och riskerna tar avstamp i övergripande trender som påverkar den långsiktiga utvecklingen i hela branscher och nischer. Därmed utgör de grunden för attraktiva investeringsmöjligheter. Ändrad demografi, urbanisering, globalisering, hållbarhet och digitalisering är globala megatrender Latour ser som särskilt intressanta vid analysen av olika branscher och enskilda bolag. Trenderna hänger dessutom i allt högre grad samman och påverkar varandra. En växande andel äldre ökar behovet av sjukvård och lösningar för att människor ska kunna bo kvar i hemmen och röra sig enkelt i samhället, vilket medför ytterligare utmaningar för snabbt väx-

ande städer världen över. Städerna utgör dessutom navet i den globaliseringstrend som påverkar olika konsumentbeteenden och konkurrensen mellan företag. Effektivitet genom hela värdekedjan är en viktig del i detta och där spelar digitaliseringen en stor roll för att såväl minska kostnader som att kunna nå alla slutkunder på ett enkelt sätt. Målet är att vara nära kunderna med försäljning och eftermarknad, och kunna balansera detta mot effektivitet i varuförsörjningen. Denna utveckling har delvis påskyndats av den ökande protektionismen som svept över världen den senaste tiden, men också av behovet av lösningar för hållbara produktionsmetoder där återvinning och cirkulär ekonomi står i fokus. Dessutom förskjuts den ekonomiska makten alltmer från USA och Europa till Asien och andra områden med snabbt, växande befolkning och stigande välfärd.

LATOUR HAR HAFT ett fortsatt stort fokus på internationell expansion i verksamheten under 2018, såväl organiskt som vid förvärv. Dessutom fortsätter sökandet efter teknologier, produkter och distribution som kompletterar befintlig verksamhet och möjliggör fortsatt lönsam tillväxt. ●

KRITERIER VID INVESTERINGAR

UTSIKTER FÖR NISCHEN

- Adresserar identifierade trender.
- Branschen visar lönsam tillväxt.
- Gynnsam position i värdekedjan.

POTENTIAL I BOLAGEN

- Nästa utvecklingsväg har startat.
- Potential för geografisk expansion.
- Latour tillför mervärde.

BOLAGEN SKA ÄVEN UPPFYLLA FÖLJANDE KRITERIER

- Utveckling, tillverkning och marknadsföring av egna produkter under egna varumärken.
- Produkter med högt förädlingsvärde som erbjuder en nytta som kunderna är villiga att betala för.
- Bolaget ska inte vara beroende av några få leverantörer eller kunder.

Förvärvsprocessen

”Internationell expansion i fokus”

Gustav, hur har aktiviteten varit under 2018?

– Den har varit fortsatt hög. I den helägda industrirörelsen gjordes fem förvärv som bidrar med en årlig omsättning på drygt 700 Mkr. I börsportföljen har inga nya innehav tillkommit men våra befintliga bolag har varit fortsatt aktiva och förvärvat ett flertal verksamheter.

Skiljer sig förvärvskriterierna mellan industrirörelsen och börsportföljen?

– Nej, förvärven sker utifrån samma grundfilosofi för långsiktigt värdeskapande. Skillnaden är att vi i den helägda industrirörelsen arbetar nära bolagen i förvärvsprocessen, medan vi i börsportföljen agerar genom styrelsen, ofta i ordföranderollen.

Vad har karaktäriserat förvärven inom industrirörelsen?

– Vi har fortsatt att fokusera på att bygga skalbarhet för att accelerera vår internationella expansion. Det kan handla om att ta positioner på nya marknader, att komplettera produktportföljer eller öka distributionen. Hultafors Groups förvärv av Johnson Level & Tool Mfg ger tillträde till marknaden i USA och breddar vårt produktsortiment. Nord-Lock Groups förvärv av sin spanska huvuddistributör stärker den lokala närvaron och säkerställer en hög service-nivå till kunder inom säkra skruvförband. Swegons förvärv av tyska kyltaksleverantören Zent-Frenger utgör ett viktigt tillskott till produktportföljen och stärker närvaron på en prioriterad tillväxtmarknad.

Förvärven tar alltid avstamp i hur bolagen adresserar de globala trenderna. Ett annat bra exempel på detta är Latour Industries förvärv av schweiziska Sensortec, ett bolag inom sensorer för fastighetsautomation. Förvärvet kompletterar dotterbolaget Bemsigs erbjudande och geografiska täckning inom lösningar för smarta fastigheter.

Hur viktiga är de globala trenderna för strategin?

– Latour har en långsiktig strategi och då måste den baseras på antaganden kring de långsiktiga megatrenderna. Globaliseringen fortsätter vara en starkt drivande faktor för vår förvärvsstrategi, samtidigt som vi arbetar för ökad regionalisering och att skapa en hållbar värdekedja. Detta underlättas av digitaliseringen som gör det möjligt att både stärka kunderbjudandet och de interna processerna. Protektionism påverkar samtidigt världen i tilltagande grad. Vårt risktagande måste ta hänsyn till detta samtidigt som vi ser att den långsiktiga globaliserings-trenden är intakt.

Vad avgör ett beslut om förvärv?

– Vi har en lång lista på potentiella kandidater och för en löpande dialog med många intressanta bolag. Våra förvärvskriterier är tydliga och ger bra vägledning inför varje investering.

GUSTAV SAMUELSSON

Position: Affärsutveckling

År inom koncernen: 2 år

Tidigare erfarenhet:

12 år som managementkonsult på Arthur D. Little med fokus på strategiutveckling och operationella förbättringar för internationella tillverkande bolag.

"Latour har en långsiktig strategi och då måste den baseras på antaganden kring de långsiktiga megatrenderna."

Gustav Samuelsson

om hur globaliseringen fortsätter vara en starkt drivande faktor för förvärvsstrategin.

Vi letar efter välskötta bolag med en stark ledning, som har ett attraktivt erbjudande med starka egna produkter och där det finns en möjlighet för Latour att bidra, oftast i egenskap av en accelererad tillväxtresa. Majoriteten av förvärven utgörs av kompletterande förvärv till existerande innehav och vid den typen av förvärv riktas fokus mot hur bolaget kompletterar den ursprungliga verksamheten. Sedan gäller förstås att vi kan komma överens med ägarna att sälja och det till ett rimligt pris.

Vad sker efter att ett förvärv genomförts?

– Det finns alltid en tydlig plan för de bolag vi förvärvar och det är en plan som görs upp med ledning och ägare innan förvärvet genomförs. Latours långsiktiga perspektiv är förstås en styrka vid diskussionerna, och att vi menar allvar med detta tror jag framgår tydligt av att de flesta bolagen i Latours portfölj varit med länge och vuxit både organiskt och genom kompletterande förvärv.

Ett framgångsrikt och smidigt integreringsarbete är en viktig faktor bakom denna utveckling. Bland annat har vi en tydlig agenda med tät uppföljning för de hundra första dagarna för varje nytt bolag i koncernen, oavsett storlek och inriktning. Stor vikt fästs vid det specifika behovet hos bolagen.

Vilket tema gäller 2019?

– Internationell expansion är fortsatt i fokus, samtidigt som vi ska dra fördel av digitaliseringens ökande betydelse för värdekedjan. Att förvärva bolag med starka produkter inom området är prioriterat och ska bidra till att vi kan behålla teknikförsprånget i våra olika verksamheter. ●

Internationell expansion: Nord-Lock Group Tillväxt i Asien med lokal kompetens

Sedan 2003 har Latour fokuserat på internationell tillväxt, delvis genom förvärv men också genom satsningar på organisk tillväxt. Latours långsiktighet och finansiella styrka möjliggör för bolagen att bygga egna organisationer på nya marknader. Ett bra exempel på detta är Nord-Lock Groups utveckling i Asien.

Nord-Lock Groups första egna etablering i Asien skedde 2008 när den japanska distributören och partnern förvärvades. Den tidigare familjeägda verksamheten, med huvudkontor i Osaka och en bred kundbas inom japansk process- och tillverkningsindustri, gav Nord-Lock Group en stark position på en växande men hårt konkurrensutsatt marknad. Stärkta av framgångarna i Japan har expansionen sedan fortsatt i regionen, men där strategin varierat beroende på marknad. Ytterligare förvärv av en lokal distributör har genomförts i Sydkorea 2016, men framför allt har fokus legat på att etablera egna bolag för att växa från grunden genom rekrytering av lokal kompetens.

EN MARKNAD DÄR försäljningsorganisationen byggts upp på detta sätt är Kina. Utvecklingen inleddes 2011 genom rekryteringen av Dony Hu som första medarbetare till det

33 %

De senaste fem åren har Nord-Lock Groups försäljning i Asien stigit med i genomsnitt 33 % per år

nya kontoret i Shanghai. Med ett stort fokus på att knyta kontakt med kunder inom bland annat fordons- och tågtillverkning har verksamheten utvecklats starkt, och antalet medarbetare har ökat från endast Dony till sammanlagt 28 personer i slutet av 2018. Det är en starkt dedikerad organisation med hög kunskapsnivå inom såväl Nord-Lock Groups teknologier som viktiga kundapplikationer. Även om säljkontor och teknikcenter finns i Shanghai är säljkåren utspridd i provinserna i syfte att komma närmare kunder och lokala distributörer.

DEN FRAMGÅNGSRIKA utvecklingen i länder som Japan och Kina visar styrkan i Nord-Lock Groups erbjudande i denna expansiva region, men framgången är inte given. Den viktigaste faktorn är att finna ledare med förståelse för affären och förmåga att rekrytera och utveckla lokala talanger.

Nord-Lock Group har både säljkontor och teknikcenter i Shanghai.

– Asien är en stor och komplex region där alla marknader är unika. Det handlar om olika kulturer, olika sätt att sälja och olika sätt att rekrytera kompetens. Att förstå vad som behövs på varje enskild marknad för att kunna växa framgångsrikt är vår styrka, säger **Kristine Lindberg**, Regional Sales Director Asia på Nord-Lock Group.

Nord-Lock Group har ett regionalt huvudkontor i Singapore, från vilket länder hanteras där egna säljorganisationer ännu inte etablerats, såsom Malaysia, Taiwan, Indonesien och Australien. Även Indien hanterades tidigare från Singapore men sedan maj 2018 finns ett eget säljbolag och kontor på plats i Mumbai. Indien är, liksom Kina, en stor dynamisk marknad som kräver lokal kompetens och rätt strategi för att kunna växa framgångsrikt. Vid årsskiftet 2018 hade Nord-Lock Group egna säljbolag i sex länder i Asien och försäljning i ytterligare elva länder.

Varumärket Nord-Lock erbjuder världsledande killåsningsteknologi och står för närmare 90 procent av koncernens försäljning i Asien, med fortsatt stor potential inom många industrier och segment. Även teknologin Superbolts spännelement har stor potential inom exempelvis energiområdet, och växer snabbt sedan lanseringen på den asia-

tiska marknaden. Energiförsörjningen är en kritisk faktor i hela Asien, i takt med de utmaningar som bland annat befolkningstillväxt och urbanisering medför.

– Trots de senaste årens höga tillväxttakt är det tydligt att Asiens tillväxtpotential är fortsatt betydande, och det finns många branscher och applikationer i regionen med stort behov av Nord-Lock Groups världsledande lösningar för skruvsäkring. Detta inkluderar samtliga våra fyra teknologier, även Expander och Boltight, säger Kristine.

NORD-LOCK GROUPS asiatiska organisation har samtidigt nått en storlek där det blir allt viktigare att koordinera resurser, bland annat inom kompetens- och medarbetarutveckling. Det handlar om att ge HR-frågorna ännu större utrymme för att kunna fortsätta utveckla verksamheten framgångsrikt.

– I början av 2019 genomför vi vårt årliga regionala säljmöte i Asien, denna gång i Mumbai. Vid detta ska vi bland annat fokusera på medarbetarnas möjligheter inom Nord-Lock Group, såsom olika karriärvägar. Det är ju deras kompetens som ligger bakom framgångarna i regionen, och genom att utnyttja hela organisationens styrkor ska vi göra verksamheten redo för nästa fas på denna spännande resa tillsammans, säger Kristine. ●

HÅLLBARHETSRAPPORT

Hållbarhet är centralt för Latour

Genom att utveckla hållbara verksamheter skapas långsiktiga värden. Hållbarhetsfrågor är därför en integrerad del av Latours investeringsstrategi och har en central plats i analysen av investeringar.

– **HÅLLBARHET HAR ALLTID** genomsyrat våra verksamheter och varit en stor del av vår affär. För att vara långsiktigt framgångsrika måste våra bolags produkter vara hållbara och människorna som jobbar med oss måste må bra, säger Katarina Rautenberg.

Katarina Rautenberg
Controller & Compliance
manager, Latour

LATOUR ÄR EN AKTIV och ansvarsfull ägare. På huvudkontoret finns tio medarbetare och i innehaven finns cirka 450 000.

Huvudkontoret har således en begränsad direkt påverkan inom hållbarhetsområdet i jämförelse med innehaven, men genom ett aktivt styrelsearbete är Latour drivande i, och har höga förväntningar på, innehavens

hållbara utveckling. Dessa förväntningar tar sin utgångspunkt i Latours investeringskriterier med fokus på att de bolag Latour investerar i och äger ska kunna adressera långsiktiga globala trender. Läs mer om Latours trendanalys och förvärvsprocess på sidorna 11–15.

LATOURS UPPFÖRANDEKOD och miljöpolicy innehåller riktlinjer och principer

för samtliga helägda bolag och dess medarbetare. Alla portföljbolag har egna uppförandekoder och policies som uppfyller Latours krav inom hållbarhetsområdet. ●

INTRESSENTDIALOGER
OCH RISKANALYSER

LATOUR FÖR EN löpande dialog med sina olika intressenter. Under 2018 fördes särskilda diskussioner med olika representer för kapitalmarknaden med ansvar för hållbarhetsfrågor. Vid dessa framkom synpunkter som Latour beaktat, bland annat behovet av att bättre beskriva bolagets riskanalyser inom hållbarhet.

Att upprätta och redovisa en gemensam riskanalys för Latours samtliga innehav bedöms inte relevant, på grund av verksamheternas olikheter. Samtliga helägda bolag genomför löpande egna riskanalyser inom olika hållbarhetsrelaterade områden och resultaten från dessa styr sedan hur deras hållbarhetsarbete ska bedrivas. Detsamma gäller samtliga börsnoterade innehav. Flera av dem har gjort bra riskanalyser i sina egna hållbarhetsrapporter.

LATOURS INNEHAV HAR olika utmaningar och möjligheter och erbjuder internationellt ledande produkter och lösningar inom områden med en tydlig hållbarhetskoppling. Några exempel:

Helägda bolag

- **Swegon** – ledande inneklimatsystem med minsta möjliga påverkan på utomhusmiljön.
- **Hultafors Group** – produkter för hantverkare som ligger i framkant inom säkerhet och funktionalitet.

Börsportföljen

- **Fagerhult** – ledande inom innovativa, energieffektiva och miljövänliga belysningslösningar.
- **TOMRA** – världsledande inom lösningar för returhantering och avfallssortering.
- **Sweco** – ledande konsultbolag i Europa för planering och utformning av hållbara samhällen och städer.

OM HÅLLBARHETSRAPPORTEN 2018

LATOUR RAPPORTERAR SITT hållbarhetsarbete utifrån tre olika perspektiv vilka tillsammans innefattar rapportering för de av Årsredovisningslagen lagstadgade områdena. **MEDARBETAR-PERSPEKTIVET** rymmer sociala förhållanden och personal. Den andra delen utgörs av **MILJÖPERSPEKTIVET**. Det tredje **AFFÄRSETISKA PERSPEKTIVET** innefattar respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption.

HÅLLBARHETSRAPPORTEN ÄR FRÄMST en redovisning av den helägda industrirörelsens arbete för en hållbar utveckling samt hur Latour genom sin aktiva ägarroll arbetar för en långsiktig hållbar tillväxt och utveckling.

Samtliga nyckeltal är en sammanställning av inrapporterade värden från koncernens fyra affärsområden tillsammans med motsvarande nyckeltal från moderbolaget.

Latours affärsmodell för den helägda rörelsen samt portföljinnehaven framgår på sidorna 4–5.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten återfinns på sidan 111.

”Alla Latours innehav bidrar på ett positivt sätt till en mer hållbar värld, genom sina produkter och medvetet hållbara styrning, vilket vi är stolta över att få berätta om.”

Katarina Rautenberg
om att arbeta på Latour
och ansvara för
hållbarhetsredovisningen.

MEDARBETARE

Ledare i Latourkoncernen ska vara bra förebilder

En viktig förutsättning för att Latours tillväxtmål ska kunna nås är att kunna erbjuda attraktiva arbetsplatser där förutsättningar skapas för att rekrytera och behålla rätt kompetenser och individer.

Latours helägda industrirörelse sysselsätter drygt 5 000 personer och det vilar ett stort ansvar på bolagens ledningar att rekrytera och motivera medarbetare för att nå högt ställda mål. Ledarskapet har en central roll i Latours ägarstyrning och samtliga ledande befattningshavare i koncernen ska agera som förebilder för övriga medarbetare. Det handlar om att sätta rätt ton och skapa en sund företagskultur genom hela verksamheten. Varje affärsområde har sin egen unika företagskultur, tydligt genomsyrad av Latourandan och kärnvärdena Långsiktighet, Affärsmässighet och Utveckling.

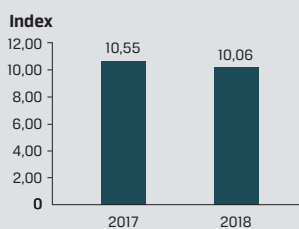
ATT VARA EN DEL av Latourkoncernen ska bidra till möjligheter för internkarriär och att kunna utvecklas inom sin profession. Medarbetare som byter arbetsplats inom koncernen ses som ett kvitto på trivsel och främjar den enskilda individens utvecklingsmöjligheter. Satsningar inom kompetensbyggande genomförs, såsom Latour Executive Program, ett skräddarsytt ledarskapsprogram i samarbete med Handelshögskolan i Göteborg. Det första programmet genomfördes 2017 med sexton chefer från den helägda industrirörelsen. Nästa program inleds i mars 2019, med ledare från såväl de helägda bolagen som portföljbolagen.

Trivsel och god hälsa bidrar till en bra arbetsmiljö och

har stor betydelse för den långsiktiga utvecklingen av såväl individ som företag. Majoriteten av Latourbolagen genomför årliga medarbetarundersökningar med frågor kring personlig utveckling, samarbete och trivsel. Undersökningarna följs upp och utifrån resultaten sätts åtgärder in där det behövs. Latour har en nollvision för arbetsplatsolyckor. Förebyggande aktiviteter genomförs kontinuerligt, såsom konsekvensanalyser, skyddsronder och riskrapportering. Under 2018 har 51 arbetsplatsolyckor som lett till minst en dags frånvaro rapporterats på totalt 40 anläggningar världen över. Det motsvarar ett snitt på 1,3 olyckor per arbetsplats vilket kan jämföras med snittet för 2017 som låg på 1,4.

EN VARIATION AV olika erfarenheter och bakgrunder bland medarbetarna främjar en utvecklande och jämställd arbetsmiljö. Varje affärsområde inom Latour har en jämställdhets- och mångfaldspolicy som följs noggrant. Jämställdhet i fråga om könsfördelning är annars en utmaning inom Latourkoncernen. Traditionellt arbetar fler män inom den tillverkande industrin, och det är fler män än kvinnor i ledningar och styrelser. Latour arbetar aktivt med att rekrytera kvinnor på alla nivåer inom bolagen, men inser samtidigt att ytterligare aktiviteter behövs för att på sikt kunna främja en större jämvikt i könsfördelningen. ●

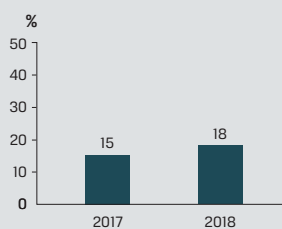
ARBETSPLATSOLYCKOR SOM LETT TILL MINST EN DAGS FRÅNVARO

Indextal per tusental anställda

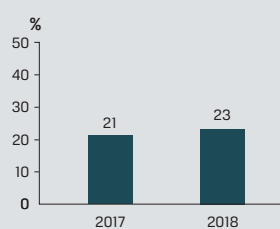
Mål: Nollvision

ANDEL KVINNOR I LATOURS KONCERN- OCH AFFÄRSOMRÅDESLEDNINGAR

Mål: Ökande andel kvinnor årligen

ANDEL KVINNOR AV LATOURS SAMTLIGA MEDARBETARE

Mål: Ökande andel kvinnor årligen

Aritco Group, ett helägt bolag inom Latour Industries, är en ledande svensk tillverkare av plattformshissar och villahissar och hade vid årsskiftet nästan 200 medarbetare, varav drygt 100 i Sverige.

Mål: en av Sveriges bästa arbetsplatser

UNDER 2017 påbörjade Aritco ett strategiarbete med en tydlig målsättning, att bygga ett framgångsrikt företag och bli världsledande inom sin bransch. Det fastslogs att grundmuren för strategin var att skapa en miljö med passionerade, engagerade, kompetenta och stolta anställda - att helt enkelt göra medarbetarnöjdheten till den centrala framgångsfaktorn. För att kunna utveckla detta krävdes stöd av en tydlig och systematisk förbättringsprocess.

VALET FÖLL PÅ samarbete med det internationella institutet Great Place to Work. De arbetar med företag i alla branscher och över hela världen, vilket ger möjlighet till såväl kvalitativa som kvantitativa jämförelser och en förståelse för var företaget befinner sig och vad som är möjligt. Enligt Great Place To Works definition finns ett tydligt samband mellan medarbetarnöjdhet och affärsresultat. Aritcos mål är att bli

en av Sveriges bästa arbetsplatser och arbetet för att uppnå detta är i full gång. Förbättringsarbeten genomförs systematiskt och omfattar såväl enskilda aktiviteter som fokusområden, vilka kan variera över tid beroende på feedback från medarbetarna. Denna process har dessutom sammanfallit med att verksamheten i Sverige flyttat till nya lokaler.

Arbetet med att skapa en fysisk arbetsplats som ger energi och skapar inspiration till samarbete och innovation har utvecklats tillsammans med medarbetarna. Lokalerna invigdes i november 2018 och resultatet är en miljö som stimulerar till samarbete och möten, tar bort hierarkier och gränser mellan avdelningar och funktioner, vilket bidrar till att skapa kreativitet och höja produktiviteten. Detta tillsammans med övriga delar i arbetet med Great Place to Work tar Aritco Group närmare målet att bli en av Sveriges bästa arbetsplatser. ●

"Vi är övertygade om att det bästa och mest långsiktiga sättet att bygga ett världsledande företag är att börja med grunden och skapa en miljö och kultur där medarbetare är passionerade och engagerade."

Martin Idbrant
VD Aritco Group

MILJÖ

Hållbara produkter ger högre lönsamhet

Latour strävar efter att kontinuerligt minska sin miljöpåverkan och kräver att bolagen gör detsamma. Den största positiva effekten för miljön uppnås samtidigt vid själva användningen av bolagens hållbara produkter.

Tack vare att hållbarhet länge varit en integrerad del av Latours investeringsstrategi utgörs majoriteten av innehaven av verksamheter med hållbara produkter, det vill säga produkter som bidrar positivt till miljön jämfört med de alternativ som finns. Om produkter utvecklas som bidrar till både minskad miljöpåverkan och bättre ekonomi för kunderna, leder det till ökad försäljning och lönsamhet. Hultafors Group har utformat en checklista för hållbarhet inom produktutveckling för att säkerställa medvetenheten kring miljöperspektivet. På Swegon är en av de viktigaste parametrarna att de produkter som utvecklas ska påverka byggnaders inomhusklimat på ett positivt sätt.

Det kemiska innehållet i bolagens produkter ska uppfylla lagstiftningen, och det sker en kontinuerlig strävan mot att fasa ut samtliga skadliga ämnen för människor och miljö.

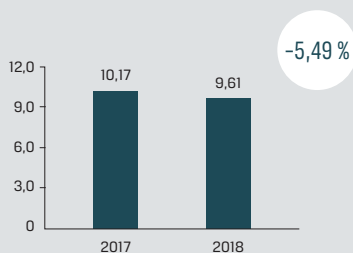
LATOUR STRÄVAR EFTER att alla processer ska vara utformade på ett sätt som bidrar till effektivt utnyttjande av energi och råvaror samt minimerar avfall och restprodukter. För det avfall som ändå måste hanteras har samtliga bolag avtal med certifierade återvinningsföretag, vilket omfattar allt

från el- och metallskrot till avfall som genereras från förpackningsmaterial. Att sätta upp specifika mål för lägre miljöpåverkan i verksamheterna är ett bra styrverktyg. Då Latours innehav består av många verksamheter med olika förutsättningar och som verkar på olika geografiska marknader har Latour valt att sätta upp ett mindre antal gemensamma mål. Bolagen har sedan i de flesta fall satt upp egna mer relevanta mål för den egna verksamheten.

LATOUR HAR UTFORMAT en central miljöpolicy som alla innehav följer. Dessutom har majoriteten av Latours innehav utformat egna miljöpolicyer anpassade till den egna verksamheten. Som ägare stöttar Latour bolagen i miljöarbetet, bland annat genom att i Sverige upphandla all el centralt där den energi som köps in är producerad via förnyelsebara källor. Samtidigt arbetar bolagen ständigt med att minimera energiåtgången för bland annat uppvärmning, produktion och distribution. På flera av de större enheterna i Sverige har energikartläggningar genomförts under de senaste åren, och det har kunnat konstateras att bolagen driver fabriker med mycket effektiv energiförbrukning. ●

PRODUKTIONSENHETERS ENERGIFÖRBRUKNING:

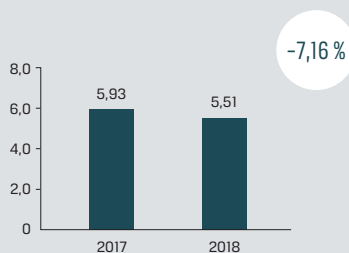
Förbrukade MWh i relation till försälgningsvärdet (Mkr)

Mål: 5 % årlig minskning av den relativa förbrukningen

PRODUKTIONSENHETERS ENERGIFÖRBRUKNING:

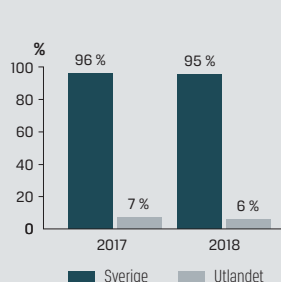
Förbrukade MWh i relation till omsättningen (Mkr)

Mål: 5 % årlig minskning av den relativa förbrukningen

FÖRNYELSEBAR ENERGI:

Andel av den totala energiförbrukningen

Nytt mål: Öka andelen förnyelsebar energi hos våra utländska enheter så de kommer upp i våra svenska enheters nivå

I februari lanserade Hultafors Group en tumstock tillverkad av FSC-certifierat trä. Det är den första "gröna" tumstocken på marknaden.

Stärkt miljöfokus och "gröna" verktyg

PÅ HULTAFORS GROUP pågår ett omfattande arbete med att stärka bolagets position inom hållbarhet. Detta inkluderar en tätare dialog med leverantörer, ett stärkt miljöfokus i produktion och logistik, och att kunna erbjuda kunderna "gröna" produkter. Användarna av Hultafors kläder och verktyg har historiskt haft ett begränsat intresse för exempelvis miljöfrågor men den senaste tiden har medvetenheten ökat, framför allt hos den yngre generationen. Idag finns det krav på att nya byggnader ska uppnå olika typer av miljöstandarder såsom LEED och Svanen, men när det gäller den utrustning som används vid byggandet finns inget liknande. Hultafors Group ser en möjlighet att ta en position inom området genom att ligga i framkant inom produktutveckling och kommunikation. Genom dialog med användare, återförsäljare och byggbolag har ett program för utveckling och lansering av hållbara, miljö-

vänliga verktyg tagits fram. Först ut är en tumstock tillverkad av FSC-certifierat trä. Den lanserades i början av februari och är den första "gröna" tumstocken på marknaden. Bakom den till synes enkla produkten ligger ett omfattande arbete med att säkra trätillgången och anpassa produktionen, utan att på något sätt kompromissa med prestandan. Kommunikationen kring lanseringen har förts direkt med användarna via bland annat sociala medier.

ETT ANNAT VIKTIGT OMRÅDE är att se över plastinnehållet i produkterna, att exempelvis minska andelen plast i handtag och konstruktioner till förmån för andra material. Inom förpackningar har Hultafors Group kommit långt vad avser att minimera resurser och endast använda återvunnet material, men även inom detta område finns möjligheter till ständiga förbättringar. ●

"Hultafors Group har påbörjat en spännande resa som har förutsättningar att både stärka bolagets marknadsposition och bidra till ett mer hållbart synsätt i en för samhället stor och viktig bransch."

Per Eriksson
Product Management
& R&D Manager
Hultafors Group

AFFÄRSETIK

Ansvar och förtroende driver värdeskapande

Latours grundläggande verksamhetsidé är att investera i sunda företag och skapa mervärde i dessa innehav. En viktig förutsättning för detta är att vara en trovärdig och ansvarsfull ägare.

Latour har en lång tradition av ansvarstagande med en verksamhet baserad på förtroende utifrån ett ansvarsfullt agerande. Detta styrks av Latours bolagsstyrning där den delegerade beslutsstrukturen är starkt förankrad. Detta innebär i sin tur att ledarskapet har en central plats i Latours ägarstyrning.

LATOURS UPPFÖRANDEKOD betonar de principer som styr bolagets förhållande till medarbetare, affärspartners och andra intressenter. Koden är godkänd av Latours styrelse och gäller för alla medarbetare inom koncernen. Koden utgör minimikrav för koncernens innehav men med ett uttalat krav om att upprätta egna riktlinjer och policys med tydliga mål som är relevanta för den egna verksamheten. Samtliga verksamheter efterlever detta krav. Alla bolag i Latourkoncernen har dessutom infört visseblåarsystem där medarbetare kan rapportera misstänkta oegentligheter inom verksamheten.

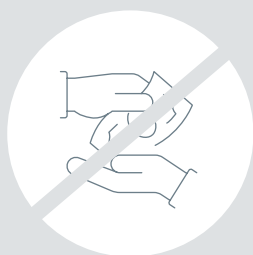
I TAKT MED ökad internationell närvaro ställs bolagen inför nya utmaningar, bland annat problematiken kring korruption som kan vara mer utbredd i vissa delar av världen. Utöver uppförandekoden har Latour en central policy mot

korruption. En viktig del i policyn är Latours ståndpunkt att inte befatta sig med affärer på tveksamma grunder. Alla innehav efterlever policyn samt de lokala lagar och vedertagna regler i områdena de har verksamhet. För att säkerställa kunskapsnivån i bolagen samt att policy och principer efterlevs, genomför alla medarbetare i ledningsgrupper och i sälj- eller inköpspositioner en utbildning inom området vartannat år. Utbildningen genomförs nästa gång 2019.

LATOUR STÖDER och respekterar skyddet av mänskliga rättigheter och säkerställer att medverkan till brott mot mänskliga rättigheter inte förekommer. Leverantörer, återförsäljare, konsulter samt övriga affärspartners ska tillämpa principerna som följer av Latours uppförandekod. När underleverantörer anlitas ska det tillses att exempelvis barnarbete inte förekommer. Under året har inga överträdelser av uppförandekoden rapporterats. Inte heller har något innehav mottagit några böter eller andra sanktioner på grund av överträdelse av lagar eller regler. En person i ledande ställning i ett utländskt dotterbolag har dock avskilts från sin tjänst på grund av omfattande privat skatteplanering. ●

ANTI-KORRUPTION

Latour befattar sig inte med affärer på tveksamma grunder och agerar alltid opartiskt i relationer med affärspartners.

"TONE AT THE TOP"

Alla i Latour ska framstå som förebilder – ledare, medarbetare, affärspartners och styrelseledamöter.

AFFÄRSPRINCIPER

I samtliga länder där Latour har verksamhet ska respektive lands lagstiftningar och regleringar alltid följas.

Läs hela Latours uppförandekod på: latour.se/om-oss/hallbarhet/uppforandekod

Nord-Lock Group har kontor över hela världen. Företagskulturen kan variera mellan länder och bolag men Latours kärnvärden genomsyrar alla handlingar och all kommunikation i organisationerna.

Rätt kultur ger god affärsetik

GOD AFFÄRSETIK i en organisation är ofta ett resultat av en sund företagskultur. På Latour är arbetet med att föra ut bolagets kärnvärden Långsiktighet, Affärsmässighet och Utveckling i organisationen prioriterat, och ska genomsyra alla handlingar och all kommunikation från högsta ledningen och nedåt. Alla, framför allt ledare, ska agera som tydliga budbärare av Latours kultur och kärnvärden. Ledande befattningshavare ska uppträda med hög integritet, uppfattas som förebilder och ta ansvar för ett hållbart värdeskapande i det egna bolaget.

I GRUND OCH BOTTEN handlar affärsetik om att förmedla viktiga signalvärden. Ett bra exempel på detta är valet av platsen för Latours huvudkontor i Göteborg. Det ligger inte på en central och attraktiv plats i staden utan i stället i ett industriområde i anslutning till några av koncernens verksamheter. Att vara nära de egna verk-

"Det finns inga kortsiktiga genvägar till en långsiktigt hållbar verksamhet."

Anders Mörck
CFO Latour

samheterna är en styrka och bidrar till att driva långsiktig och lönsam affärsutveckling.

FÖR LATOUR HANDLAR god affärsetik även om tydlighet kring skatter. Varken Latour eller något av bolagen i koncernen ska tillämpa någon form av skatteplanering utan alltid uppträda ansvarstagande och betala skatt enligt gällande lagstiftning i respektive land. Det handlar om att föra en ärlig och konstruktiv dialog med alla relevanta skattemyndigheter och stötta en utveckling som leder till ökad transparens och i förlängningen till ökat samhällsförtroende. ●

Substansvärdet

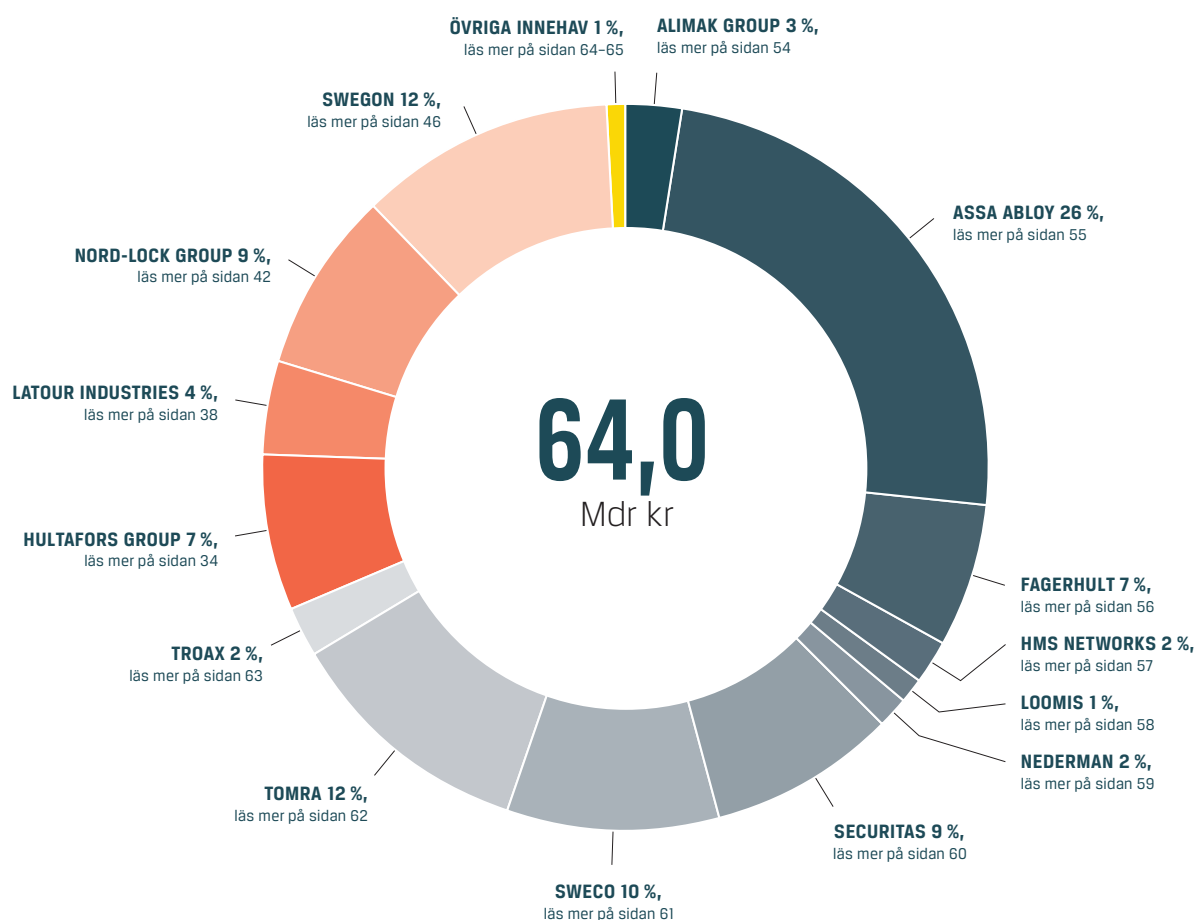
Latours substansvärde fortsätter överträffa index

LATOURS SUBSTANSVÄRDE ökade från 95 till 100 kr per aktie under 2018, vilket motsvarar en värdeökning på 8,3 procent, justerat för lämnad utdelning. Det kan jämföras med totalavkastningen för Nasdaq OMX Stockholm (SIXRX), vars värde minskade med 4,4 procent.

LATOUR BESTÅR I huvudsak av två delar, den helägda industrirörelsen och börsportföljen. Marknadsvärdet för de börsnoterade innehaven är enkelt att beräkna, eftersom det finns tydligt angivna handelskurser att tillgå. Att fastställa ett värde på de

helägda rörelserna är betydligt svårare. Det beror på att marknadsvärdet, det pris potentiella köpare är beredda att betala för verksamheterna, inte är lika tydligt. En beskrivning av den metod Latour använder för att fastställa värdet på dessa verksamheter finns i spalten till höger på detta uppslag.

Latours största innehav, sett till substansvärdet, utgörs av **ASSA ABLOY**, **TOMRA**, **Sweco**, **Swegon**, **Nord-Lock Group** och **Securitas**. Den helägda industrirörelsen utgör totalt 32 procent av koncernens samlade substansvärde, med hänsyn taget till värdet som uppstår med vald beräkningsmetod.

Diagrammet visar respektive innehavs andel av Latours totala substansvärde.

Börsnoterade innehav. **Summa: 74 %**
 Helägda innehav. **Summa: 32 %**
 Övriga innehav. **Summa: 1 %**

Utöver ovan redovisade tillgångar utgör nettolåneskulden -7 %.

Substansvärdet – vår metod

1 IDENTIFIERING AV JÄMFÖRELSEOBJEKT

Latour identifierar börsnoterade bolag med verksamhet i branscher närliggande den helägda industrirörelsen.

2 FRAMTAGANDE AV EBIT-MULTIPLAR

När jämförelseobjekt är identifierade granskas vilka EBIT-multiplar bolagen har. En EBIT-multiplik baseras på bolagets EV-värde (Enterprise Value), som beräknas genom att ta börsvärdet och öka det med bolagets nettolåneskuld. Därefter divideras EV-värdet med rörelseresultatet (EBIT). Ett bolag med ett börsvärde på 90 Mkr, en nettolåneskuld på 10 Mkr och ett EBIT på 10 Mkr, får en EBIT-multiplik på 10.

3 OMVANDLING TILL MULTIPELSPANN

När en EBIT-multiplik för varje bolag har räknats fram vägs de samman gruppvis, så att varje affärsområde får ett multiplikspann. Spannet beror på att det förekommer variationer i de noterade bolagens värderingar. Om det finns två jämförelseobjekt för Swegon, där det ena har en multiplik på 6 och det andra har 10. Då hamnar EBIT-multiplikerna för beräkningen av värdet på affärsområdet Swegon i spannet 6–10. Om intervallet blir stort kan jämkning ske för att undvika orimliga värden.

4 SAMMANSLAGNING AV SUBSTANSVÄRDET PÅ DE HELÄGDA RÖRELSENA

När spannen för EBIT-multiplikerna är fastställda värderas respektive affärsområde genom att först räkna ut 12 månaders rullande rörelseresultat (EBIT), sett utifrån bolagsstrukturen vid jämförelseperiodens utgång. Denna siffra multipliceras sedan med EBIT-multiplikerna. Låt säga att Swegon visar ett 12 månaders rullande rörelseresultat (EBIT) på 100 Mkr. Med EBIT-multiplikerna 6–10 blir värdet 0,6–1,0 Mdr kr. När beräkningarna är gjorda för samtliga affärsområden sammanställs resultaten till ett totalt värde i form av ett spann.

5 SAMMANSLAGNING MED VÄRDET PÅ DE NOTERADE INNEHAVEN

För att få fram substansvärdet för börsportföljen multipliceras innehavens aktiekurser vid periodens utgång med antalet aktier som ägs i varje bolag. Detta slås samman med substansvärdet på de helägda rörelserna, enligt steg 1–4. Summan blir, efter tillägg av övriga tillgångar och avdrag för nettolåneskulden, Latours substansvärde, även det i ett spann.

SUBSTANSVÄRDET PER 31 DECEMBER 2018

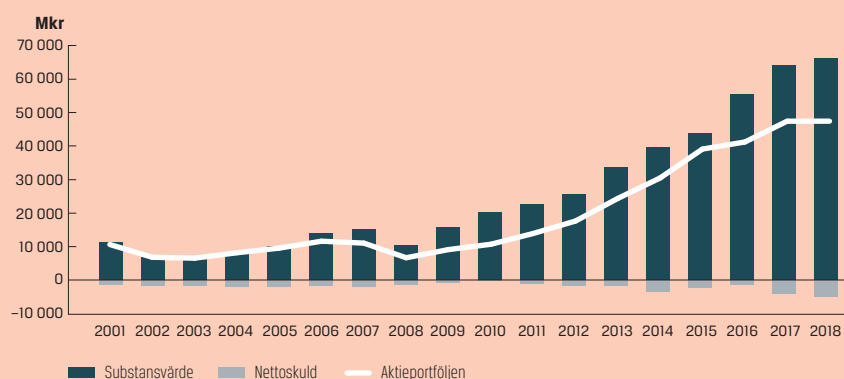
Mkr	Nettoomsättning ¹⁾	EBIT ¹⁾	EBIT-multiplik alt. EV/sales-multiplik Intervall	Värdering Mkr ²⁾ Intervall	Värdering ²⁾ snitt	Värdering kr/aktie ³⁾ Intervall
Hultafors Group	2 563	393	10–14	3 930–5 502	4 716	6–9
Latour Industries	2 747	195	12–16	2 340–3 120	2 730	4–5
Nord-Lock Group	1 316	399	12–16	4 788–6 384	5 586	8–10
Swegon	5 376	522	13–17	6 786–8 874	7 830	11–14
	12 002	1 509		17 844–23 880		28–37
Värdering Industrirörelsen, snitt					20 862	33
Börsaktier (fördelning se tabell på sidan 53)					47 458	74
Onoterade delägda innehav					517	1
Övriga poster					-45	0
Nettolåneskuld					-4 812	-8
Beräknat värde					63 980	100
					(60 962–66 998)	(95–105)

¹⁾ Rullande 12 månader för befintlig bolagsstruktur.

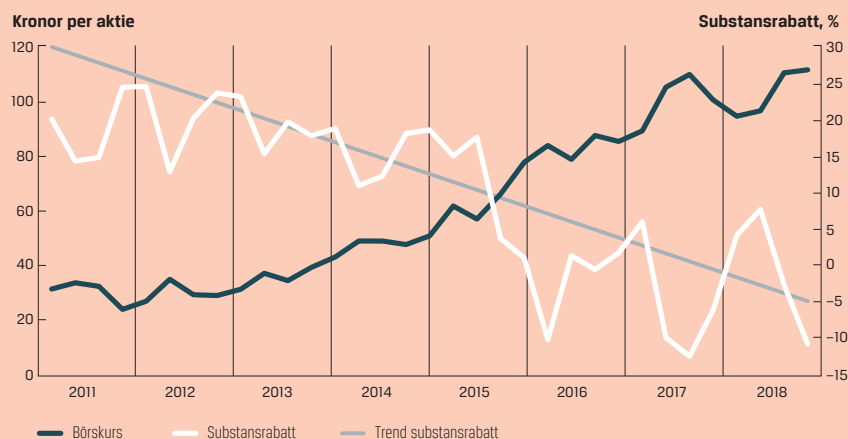
²⁾ EBIT och EV/SALES omräknade med hänsyn till börskursen 2018-12-31 för jämförbara bolag inom respektive affärsområde.

³⁾ Beräknat på antal utestående aktier.

SUBSTANSVÄRDE I RELATION TILL NETTOSKULD

SUBSTANSRABATT I FÖRHÅLLANDE TILL BÖRSKURS

Diagrammet visar substansrabatten vid sista handelsdagen varje kvartal. Substansrabatten uppvisar en viss säsongsvariation och trenden är att den tidigare rabatten har övergått till en premievärdering.

Aktien

Fortsatt kursuppgång och premievärdering för Latouraktien

Latours aktie är noterad på listan för stora bolag på Nasdaq OMX Stockholm, som innehåller företag med ett börsvärde över 1 miljard euro.

193 %

TOTALAVKASTNING

De senaste fem åren
(jmf SIXRX 47 %)

IR-KONTAKT

Vid eventuella frågor, kontakta gärna:

Anders Mörck, CFO:

tel: +46 31 89 17 90 eller

e-post: anders.morck@latour.se

STOCKHOLMSBÖRSEN SJÖNK UNDER 2018. Utvecklingen för Latours aktie var 11,0 procent, vilket kan jämföras med OMXSPI (Nasdaq OMX Stockholm) som under samma period sjönk med 7,7 procent. Årets högsta kurs, 117,90 kronor, inföll den 4 december och den lägsta kursen, 89,20 kronor, den 6 februari. Sista betalkurs den 28 december var 112,00 kronor.

Under 2018 uppgick totalavkastningen (kursutveckling inklusive återinvesterad utdelning) för Latours B-aktie till 13,7 procent, vilket kan jämföras med SIXRX som under samma period minskade med 4,4 procent.

BÖRSVÄRDE Latours totala börsvärde, räknat på antal utgivna aktier, uppgick vid årsskiftet till 71,7 Mdr kr. Därmed är Latour nummer 19 i storleksordning av 315 bolag som är noterade på Nasdaq OMX Stockholm.

OMSÄTTNING Under året omsattes Latouraktier till ett värde av drygt 8,5 Mdr kr, en ökning med 4,0 Mdr kr jämfört med 2017.

AKTIEKAPITAL Per den 31 december 2018 uppgick bolagets aktiekapital oförändrat till 133 300 000 kronor. Det totala antalet aktier av serie A uppgick till 47 642 248 och av serie B till 592 197 752. Antalet röster uppgick till 1 068 620 232.

ÅTERKÖP AV EGNA AKTIER Totalt antal aktier uppgick den 31 december 2018 till 639 840 000, inklusive 722 500 återköpta aktier.

AKTIEÄGARE Antalet aktieägare ökade under 2018 från 31 204 till 49 053. Andelen utländska investerare uppgick vid årsskiftet till 2,6 (2,8) procent.

UTDELNING För räkenskapsåret 2018 föreslår styrelsen en utdelning på 2,50 (2,25) kronor per aktie. Direktavkastningen uppgår till 2,2 procent baserat på sista betalkurs vid årets slut.

ANALYTIKER Följande analytiker följde Latour vid utgången av 2018:

- **Derek Laliberte**, ABG Sundal Collier
- **Mikael Löfdahl**, Carnegie
- **Johan Sjöberg**, Danske Bank Markets
- **Joachim Gunell**, DNB
- **Magnus Råman**, Handelsbanken
- **Elias Porse**, Nordea Markets
- **Marie Scheja**, Nordea Markets
- **Gustav Österberg**, Pareto Securities

AKTIESPARTRÄFFAR Latour deltar i ett antal aktiesparträffar per år runt om i landet och får på det sättet en möjlighet att berätta mer ingående om Latours verksamhet.

– Vi värdesätter den typen av möten med intresserade investerare runtom i landet. Vår erfarenhet är att engagemanget är ömsesidigt, vi har många trogna aktieägare sedan länge. Många kommer fram till oss efteråt och vill diskutera eller bara kommentera några av alla de verksamheter och industriella utvecklingsresor som flertalet av våra innehav befinner sig i, säger Anders Mörck, CFO på Latour.

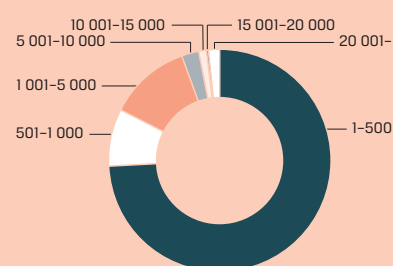
ÄGARFAKTA

- Antalet aktieägare ökade till 49 053 (31 204).
- Av kapitalet ägs 77,8 procent av huvudaktieägaren med familj och bolag.
- Övriga personer i styrelsen äger 0,6 procent av kapitalet.
- Andelen utländskt ägande uppgår till 2,6 procent.

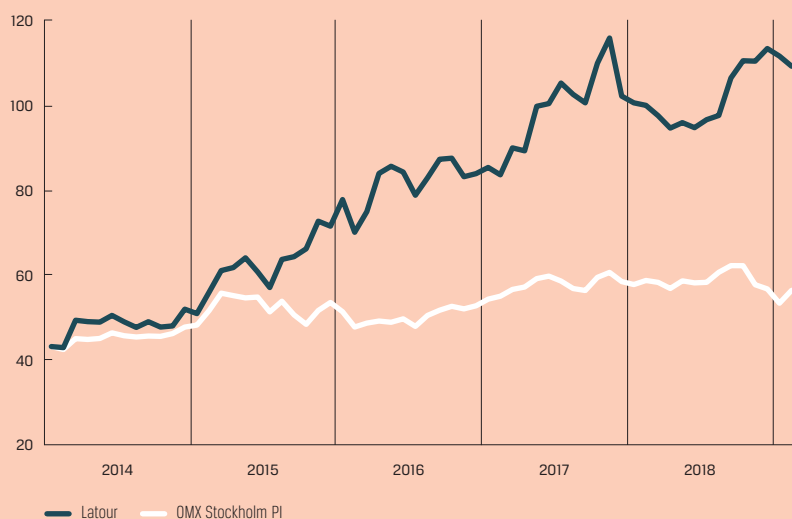
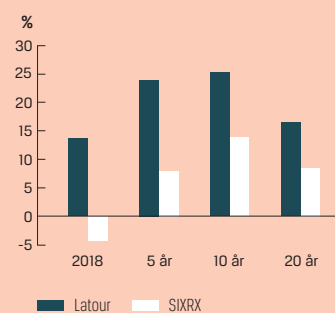
STÖRSTA AKTIEÄGARNA PER 31 DECEMBER 2018

Aktieägare	Antal A-aktier, tusental	Antal B-aktier, tusental	% av aktiekapital	% av röster
Gustaf Douglas, familj och bolag	39 958	457 554	77,8	80,3
Fredrik Palmstierna, familj och bolag	6 409	7 100	2,1	6,7
Skirner AB	800	1 696	0,4	0,9
Bertil Svensson, familj och bolag		6 208	1,0	0,6
SEB Investment Management		5 330	0,8	0,5
Lannebo Fonder		4 300	0,7	0,4
AMF - Försäkring och Fonder		3 916	0,6	0,4
Spiltan Fonder		3 416	0,5	0,3
Försäkringsaktiebolaget Avanza Pension		2 660	0,4	0,2
Livförsäkringsbolaget Skandia		1 805	0,3	0,2
Övriga	475	97 491	15,3	9,6
Investment AB Latour, återköpta aktier		723	0,1	—
	47 642	592 198	100,0	100,0

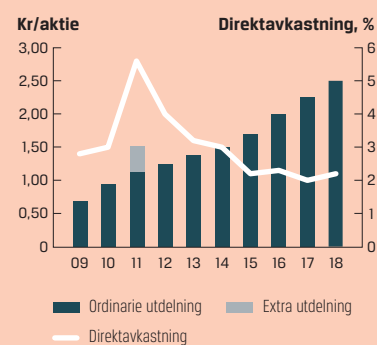
FÖRDELNING EFTER AKTIEINNEHAV

Fördelning av aktieägare i storlekskategori.

LATOURAKTIENS
KURSVÄRDEGENOMSnittlig TOTALAVKASTNING,
LATOUR JÄMFÖRT MED SIXRX

UTDELNING DE SENASTE 10 ÅREN

AKTIESLAG

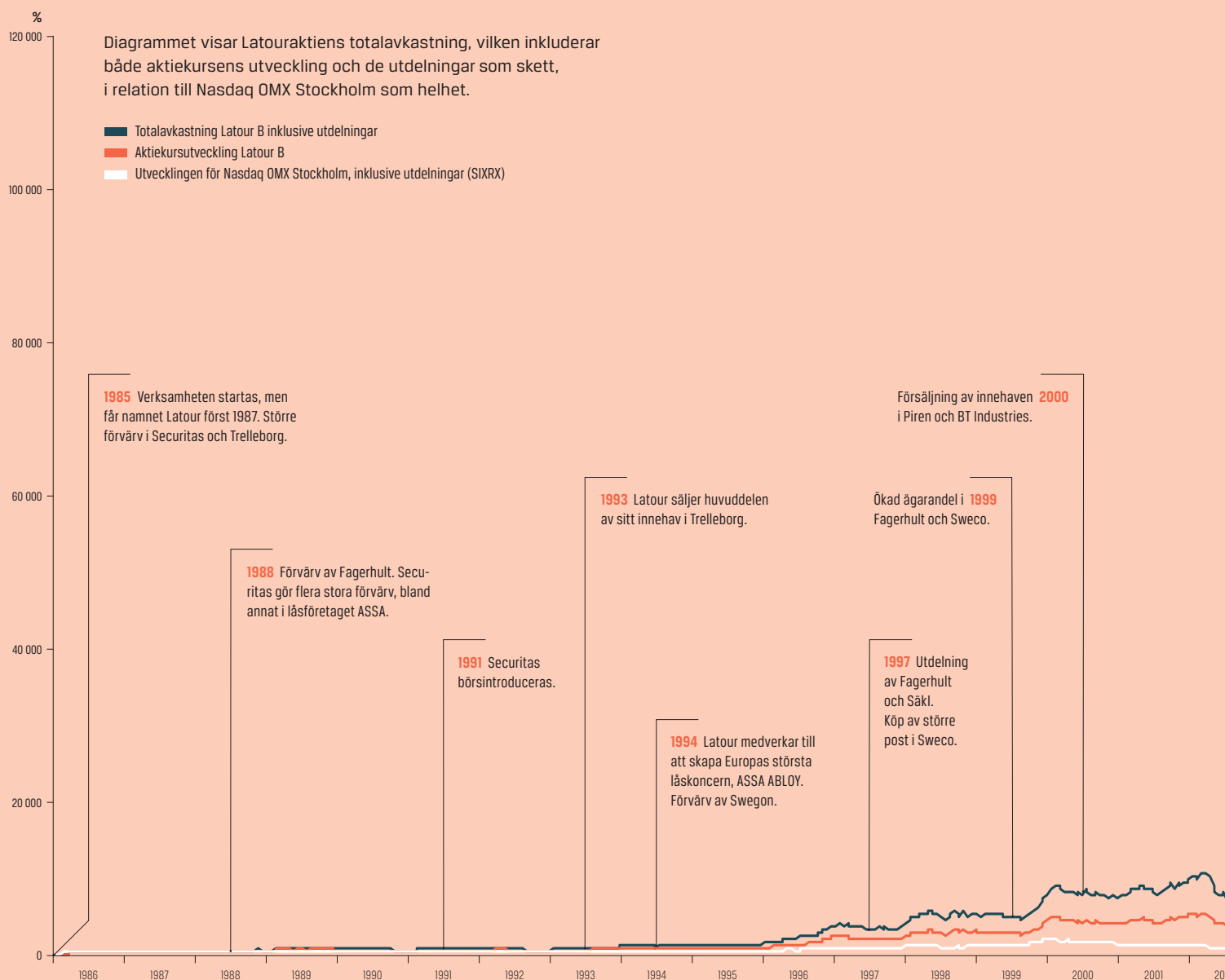
	Antal aktier	%	Antal röster	%
Serie A (10 röster)	47 642 248	7,4	476 422 480	44,6
Serie B (1 röst)	592 197 752	92,6	592 197 752	55,4
Totalt antal aktier	639 840 000	100,0	1 068 620 232 ¹⁾	100,0

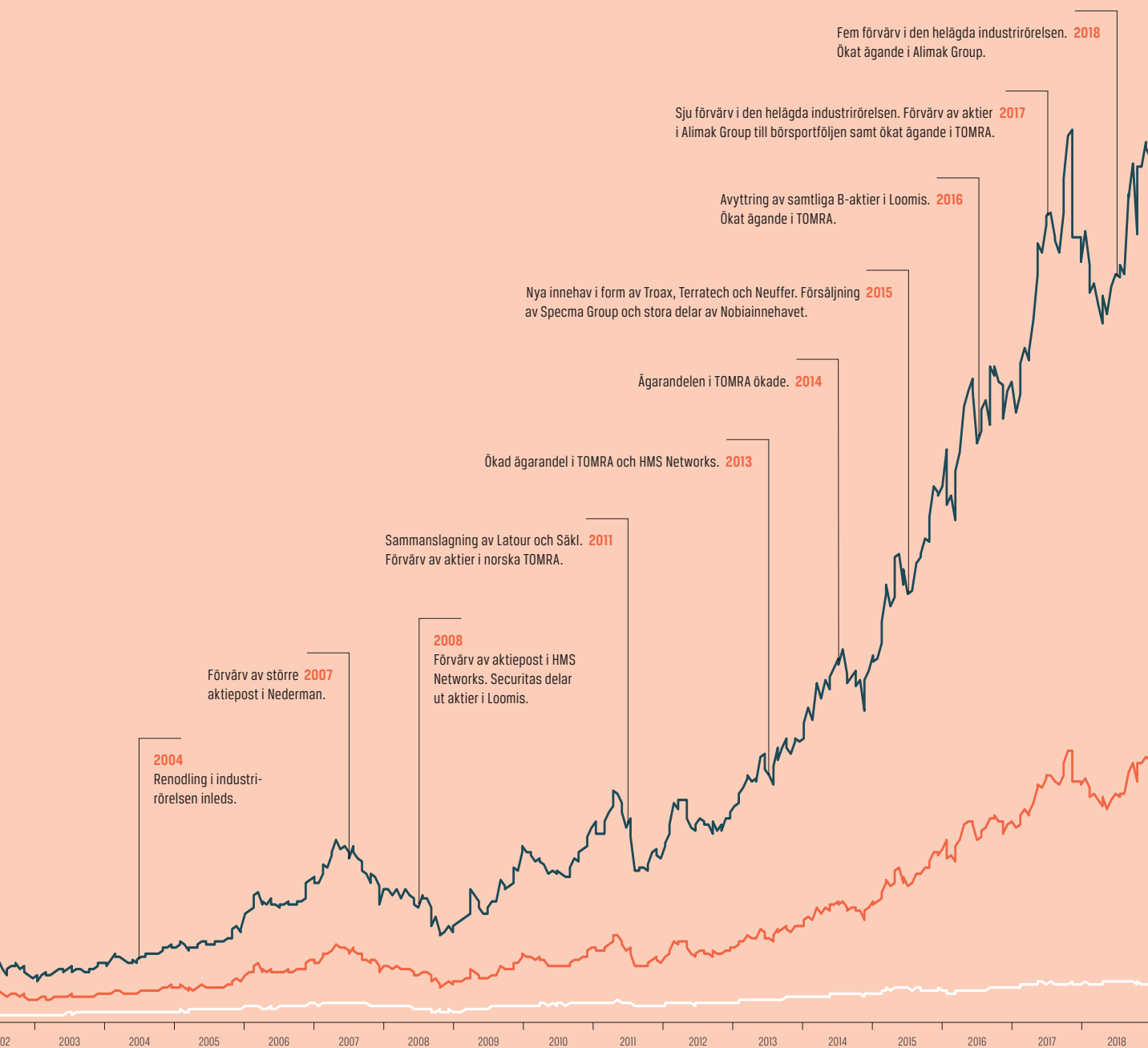
¹⁾Inklusive 722 500 återköpta B-aktier som ej är röstberättigade på årsstämman.

Totalavkastning

115 000 procent sedan starten 1985

Latours historik sträcker sig tillbaka till slutet av 1985. Sedan dess har totalavkastningen, som inkluderar både aktiekursutveckling och utdelningar, uppgått till 115 000 procent. Det innebär att den som investerade 10 000 kronor i Latour vid starten hade erhållit en totalavkastning på närmare 11,5 Mkr vid utgången av 2018.

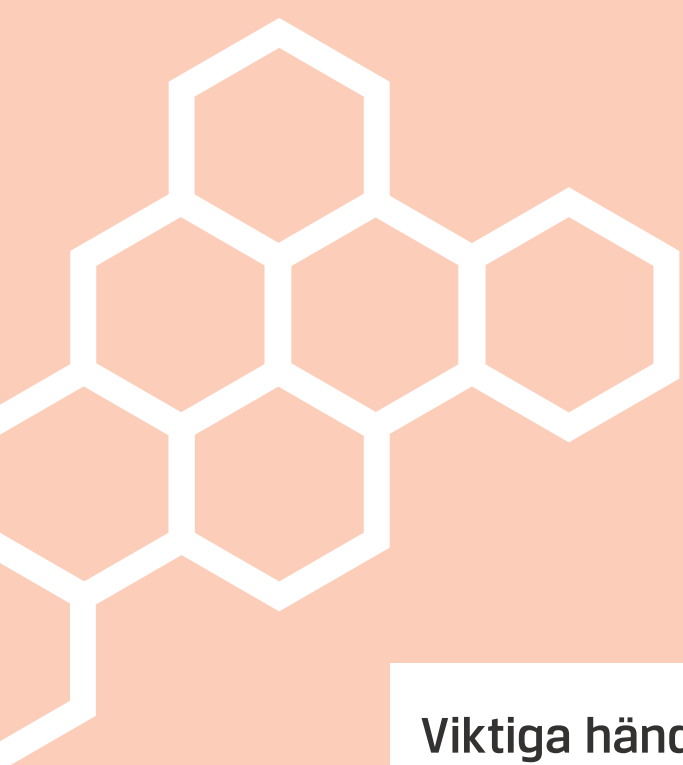

Ett av varumärkena inom Hultafors Group är Snickers Workwear. I sortimentet ingår exempelvis skyddskläder för arbete i högriskmiljöer.

Industrirörelsen

Hultafors Group	34
Latour Industries	38
Nord-Lock Group	42
Swegon	46

Viktiga händelser 2018

- Fortsatt fokus på utveckling av innehaven med stöd av förvärv, organisk tillväxt och produktutveckling.
- Nettoomsättningen ökade med 20 procent och den organiska tillväxten ökade med 10 procent.
- Fortsatt internationalisering. Andelen försäljning utanför Norden ökade från 57 till 61 procent.
- Rörelseresultatet ökade med 25 procent och rörelsemarginalen uppgick till 12,7 (12,1) procent.
- Fem verksamheter förvärvades. De tillför en årlig omsättning på drygt 700 Mkr.

Fortsatt stark tillväxt för industrirörelsen under 2018

Latours helägda industrirörelse, med fyra affärsområden och sammanlagt ett hundratal bolag, fortsatte växa lönsamt under 2018. Den sammanlagda försäljningstillväxten uppgick till 20 procent inklusive förvärv, och rörelsemarginalen ökade till 12,7 procent.

20 %

Så mycket växte industrirörelsens omsättning under året, inklusive förvärv

SEDAN 2003 OCH FRAM TILL 2016 har en tydlig renodling skett av verksamheten i Latours helägda industrirörelse. Efter avyttring av affärsområdet Specma Group i början av 2016 och ett fokus på kompletterande förvärv för att stärka kärnverksamheterna i de kvarvarande affärsområdena, finns det idag en stark bas att utgå från för fortsatt lönsam tillväxt. De fyra affärsområdena har starka positioner i sina respektive nischer med företag som utvecklar, tillverkar och marknadsför egna produkter gentemot kundsegment som svarar för en stor och växande internationell efterfrågan.

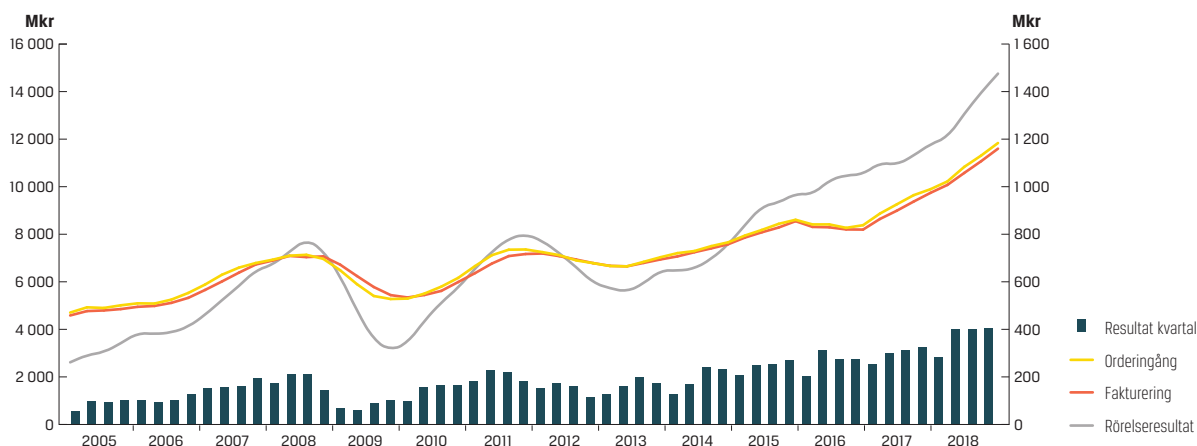
DE SENASTE ÅRENS TILLVÄXT har varit stark men ambitionerna är fortsatt höga med fokus på såväl hög organisk tillväxt som tillväxt via förvärv. Under 2018 uppgick den sammanlagda organiska tillväxten till 10 procent. För att växa i en takt som överträffar den allmänna ekonomiska utvecklingen arbetar verksamheterna systematiskt med att stärka erbjudandet, ta

marknadsandelar på befintliga marknader och öka den internationella närvaron. Under 2018 ökade försäljningen utanför Norden från 57 till 61 procent av den totala omsättningen. Även om den internationella andelen av försäljningen har mer än tredubblats sedan 2003 finns fortfarande en betydande tillväxtpotential. De förvärv som gjordes i industrirörelsen 2018 tillför en årlig nettoomsättning på drygt 700 Mkr, varav 91 procent kommer från bolag med verksamhet utanför Norden.

DE FINANSIELLA MÅLEN för verksamheterna är att över en konjunkturcykel nå en genomsnittlig årlig tillväxt och rörelsemarginal om minst 10 procent samt 15–20 procents avkastning på operativt kapital. Samtliga finansiella mål har infriats de senaste tre åren.

Alla verksamheter bedriver produktutveckling i framkant, vilket är väsentligt för att även framöver kunna säkerställa betydande konkurrensfördelar.

KONCERNEN - RULLANDE 12 MÅNADER

RESULTAT AFFÄRSOMRÅDEN

Mkr	Nettoomsättning		Rörelseresultat		Rörelsemarginal %	
	2018 Helår	2017 Helår	2018 Helår	2017 Helår	2018 Helår	2017 Helår
Hultafors Group	2 407	1 901	375	287	15,6	15,1
Latour Industries	2 758	2 314	191	171	6,9	7,4
Nord-Lock Group	1 309	1 114	397	340	30,3	30,5
Swegon	5 137	4 378	514	381	10,0	8,7
Elimineringar	-3	-2	-	-	-	-
	11 608	9 705	1 477	1 179	12,7	12,1
Resultat köp/försäljning av företag	-	-	-38	-30		
Övriga bolag och poster	-	43	-30	-24		
Totalt	11 608	9 748	1 409	1 125		

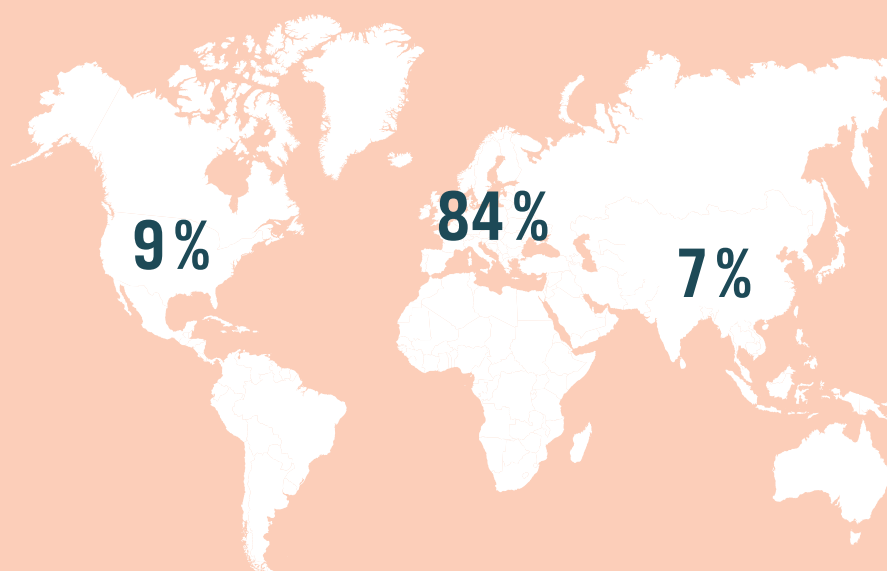
Mkr	Operativt kapital ¹⁾		Avkastning på operativt kapital % ²⁾		Tillväxt i nettoomsättning %		
	2018 Helår	2017 Helår	2018 Helår	2017 Helår	2018	Varav förvärv	Varav valuta
Hultafors Group	1 982	1 256	18,9	22,8	26,6	3,3	12,5
Latour Industries	3 068	2 682	6,2	6,4	19,2	3,2	7,2
Nord-Lock Group	1 033	950	38,4	35,8	17,5	3,7	0,2
Swegon	3 094	2 903	16,6	13,1	17,3	4,0	1,2
Totalt	9 177	7 791	16,1	15,1	19,6	3,7	4,7

¹⁾ Beräknas som balansomslutningen, minskad med likvida medel och andra räntebärande tillgångar samt minskad med icke räntebärande skulder. Beräknas på genomsnittet de senaste 12 månaderna.

²⁾ Rörelseresultat i procent av genomsnittligt operativt kapital.

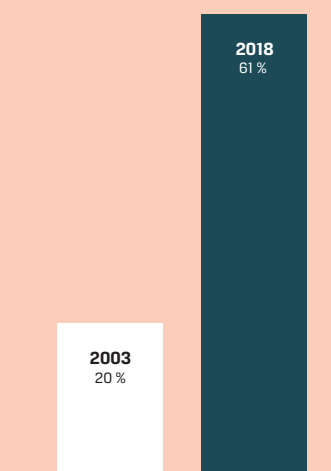
FEMÅRSÖVERSIKT

	2018	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning (Mkr)	11 608	9 748	8 199	7 186	7 581
(varav utlandsförsäljning)	8 980	7 209	5 877	5 081	5 073
Rörelseresultat (Mkr)	1 409	1 125	1 027	904	746
Genomsnittligt operativt kapital (Mkr)	9 177	7 806	6 518	5 462	4 612
Balansomslutning (Mkr)	14 680	13 002	11 311	8 905	8 415
Antal anställda	5 122	4 897	4 211	3 808	4 184
Avkastning på operativt kapital (%)	16,1	15,1	16,1	16,5	16,4
Rörelsemarginal (%)	12,7	12,1	12,8	12,5	10,0

Nettoomsättningens fördelning mellan Europa, Nordamerika och Asien.

Europa dominerar fortfarande men under 2018 visar industrirörelsen en god tillväxt i både Nordamerika och Asien.

Internationell tillväxt. Försäljningen utanför Norden har mer än tredubblats sedan 2003, sett till andel av den totala försäljningen.

Ole Kristian Jødahl, VD på Hultafors Group:

”Rekordår och fortsatt expansion”

Förvärv, framgångsrika produktlanseringar och fortsatt internationell expansion bidrog till nya rekordnivåer i Hultafors Groups försäljning och resultat under 2018, med en tillväxt på 27 procent.

Ett allt större fokus på säkerhet, hälsa och funktionalitet hos användare i olika branscher driver efterfrågan på Hultafors Groups ledande erbjudande inom personlig skyddsutrustning och hardware. De under året förvärvade bolagen Hellberg Safety och Johnson Level & Tool stärker erbjudandet ytterligare samt ökar närvaron på den strategiskt viktiga nordamerikanska marknaden.

– Med Hellberg Safetys hörselskydd kan vi nu erbjuda en mer komplett arbets- och skyddsutrustning, från huvud till tå, med några av marknadens starkaste varumärken. Genom Johnson Level & Tool får vi tillgång till ett brett distributionsnätverk i USA, såväl som en produktportfölj av mät- och märkningsverktyg, säger **Ole Kristian Jødahl**, VD på Hultafors Group.

HULTAFORS GROUP FOKUSERAR idag på två övergripande produktområden – Personal Protective Equipment (PPE) och Hardware. PPE omfattar varumärkena Snickers Workwear, Dunderdon, Solid Gear, Toe Guard och Hellberg Safety, och omsatte 1,4 Mdr kr 2018. Sedan 2015 har det skett en successiv positionering av Snickers Workwear som en europeisk varumärkesledare inom avancerade arbetskläder, bland annat genom omfattande lanseringar av familjekollektioner för olika arbetsmiljöer. Under hösten 2018 påbörjades lanseringen av den nya kollektionen ProtecWork, den största lanseringen i varumärkets drygt 40-åriga historia.

– Genom att kombinera det under 2017 förvärvade Puvabs ledande position inom skyddskläder med Snickers Workwears starka fokus på design, funktionalitet och kvalitet har vi kunnat utveckla en komplett skyddskollektion med sammanlagt 61 olika modeller.

Med ProtecWork har Snickers Workwear nu ett av marknadens mest kompletta erbjudande inom arbets- och skyddskläder. Under 2018 lanserades även nya byx- och jackmodeller som en del av lanseringsplanen för Snickers Workwears övriga familjekollektioner.

– Mottagandet för modellerna har varit över förväntan,

vilket är extra glädjande då de är framtagna utifrån en produktutvecklingsprocess som snabbare ska möta trender och kundspecifika behov. Sammantaget passerade varumärket Snickers Workwears försäljning 1 Mdr kr 2018.

ÄVEN INOM SKYDDSSKOR sker en snabb och innovativ produktutveckling som möter nya och förändrade behov på marknaden. Under 2018 lanserades en ny sulteknologi som ger foten extra energi i stegen, precis som i träningsskor, och tillsammans med GORE-TEX fortsätter utvecklingen av material och teknologi för bästa möjliga känsla för användare av skyddsskor under varumärket Solid Gear.

”Genom förvärvet av Johnson Level & Tool kan vi accelerera det långsiktiga arbetet med att lansera samtliga våra varumärken på den nordamerikanska marknaden.”

Ole Kristian Jødahl

om årets nyförvärv och internationella expansion.

– Utvecklingen av erbjudandet bidrar till den starka försäljningsutvecklingen för våra skyddsskor. På fyra år har försäljningen ökat med 210 procent, säger Ole.

Förvärvade Hellberg Safety är det senaste tillskottet inom PPE. Integrationen går enligt plan och med ett stort fokus på produktutveckling, design och dialog med användare inleddes i början av 2019 en lansering av varumärket i Hultafors Groups befintliga försäljningskanaler.

HARDWARE OMFATTAR VARUMÄRKENA Hultafors, Wibe Ladders och Johnson Level, och omsatte 1 Mdr kr 2018. Hultafors är ett ledande varumärke på den nordiska marknaden för handverktyg och riktar sig till hantverkare som kräver funktionella verktyg av hög kvalitet. Baserat på tät dialog med användarna förbättras och utökas erbjudandet

OLE KRISTIAN JØRDAHL

Position: VD Hultafors Group

År inom koncernen: 2 år

Tidigare erfarenhet: Bland annat olika ledande befattningar inom SKF under 17 år. Den senaste som Director Industrial Sales & Marketing, SKF Group.

2018 förvärvades bolagen Hellberg Safety och Johnson Level & Tool. Genom detta kan Hultafors Group erbjuda ett mer komplett utbud av produkter och tjänster som gör arbetsdagen för professionella användare säkrare, enklare och mer produktiv.

kontinuerligt. Under 2018 lanserades bland annat en stiftpenna i hölster med inbyggd vässare, mätband med skalor på båda sidorna, yxserien Premium samt nya laser-verktyg. Dessutom förbereds lanseringen av en tumstock av FSC-certifierat trä, en del i en satsning på hållbar produkt-utveckling.

Ole fortsätter:

– Hållbarhet är ett prioriterat område för Hultafors Group och en förutsättning för att skapa långsiktig lönsamhet och trovärdighet. Vi ska bland annat erbjuda kvalitetsprodukter med tydliga fördelar ur ett livscykelperspektiv för såväl användare som miljö, där lanseringen av gröna verktyg under varumärket Hultafors utgör en viktig del.

Wibe Ladders är ett ledande varumärke inom stegar och ställningar. Under året har erbjudandet av arbetsplattformar stärkts, bland annat med stöd av filmer och annan kommunikation för att belysa vad rätt användning betyder för säkerheten.

– Film är en del i vår utökade satsning på att uppgradera och utveckla innehållet i våra sociala medier. Viktigast är den dialog vi för i dessa kanaler med våra användare, för att kunna utveckla rätt produkter och bygga vidare på våra varumärken. Det växande intresset för hälsa avspeglas exempelvis i marknadsföringen av våra kvalitetsprodukter.

DEN INTERNATIONELLA EXPANSIONEN har fortsatt, dels genom förvärvet av Johnson Level & Tool, dels genom nya samarbeten på befintliga och nya marknader. Vid årsskiftet

HULTAFORS GROUP

Aktuella varumärken

- ▶ Snickers Workwear
- ▶ Hultafors
- ▶ Wibe Ladders
- ▶ Solid Gear
- ▶ Toe Guard
- ▶ Dunderdon
- ▶ Hellberg Safety
- ▶ Johnson Level

fanns egna säljbolag på 15 nyckelmarknader. Övriga marknader täcks via importörer. Totalt säljs Hultafors Groups varumärken i över 40 länder globalt, bland annat via cirka 20 000 försäljningsställen i Europa och ungefär samma antal i Nordamerika. Distributionsnätverket utgör en konkurrensfördel som möjliggör snabba, effektiva lanseringar av produkter och varumärken.

– Genom förvärvet av Johnson Level & Tool kan vi accelerera det långsiktiga arbetet med att lansera samtliga våra varumärken på den nordamerikanska marknaden.

ARBETET MED ATT EFFEKTIVISERA olika delar av verksamheten har fortsatt. Fokus ligger bland annat på att driva Lean, att förbättra och digitalisera interna och externa processer för att effektivisera produktion, logistik och försäljning. En ny funktion inom e-commerce har etablerats för att stärka och förbättra samarbetet med återförsäljarna. Sammantaget medför genomförda och planerade aktiviteter ökad kontroll, sänkta kostnader, bättre ledtider och ökad servicegrad.

– Vi bygger en plattform som gör det enklare att ta nästa steg i expansionen, organiskt och via förvärv. En del vi ser över är att öka produktionen i Europa och USA. För 2019 gäller annars samma sak som tidigare, att med engagemanget och kompetensen hos våra medarbetare fortsätta utveckla erbjudandet för att skapa en bättre arbetsdag för allt fler hantverkare världen över, avslutar Ole Kristian Jødahl. ●

I korthet

Hultafors Group

Hultafors Group erbjuder en portfölj med ledande varumärken som hjälper professionella användare att ligga i framkant när det gäller funktionalitet, säkerhet och produktivitet.

KORT OM HULTAFORS GROUP

Hultafors Group är ett av Europas största företag inom nyskapande arbetskläder, hållbara verktyg och säker skyddsutrustning för professionella användare. Produkterna utvecklas, tillverkas och säljs under egna varumärken som erbjuds via återförsäljare på cirka 40 marknader, med tonvikt på Europa och Nordamerika.

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER 2018

- Ökad efterfrågan inom alla produktområden och de flesta marknader. Starkt resultat som en följd av den starka tillväxten.

- Fortsatta investeringar i produktutveckling, försäljningsorganisation och marknadsföring för att bibehålla tillväxttakten.
- Förvärv av svenska bolaget Hellberg Safety, en specialiserad leverantör av hörselskydd, ansiktsskydd och kommunikationslösningar för personligt skydd inom industri.
- Förvärv av det amerikanska bolaget Johnson Level & Tool Mfg, en välrenommerad leverantör av mätverktyg.

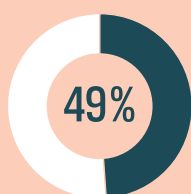
MÅLUPPFYLLELSE

Systematiska satsningar på produktutveckling, marknadsbearbetning och

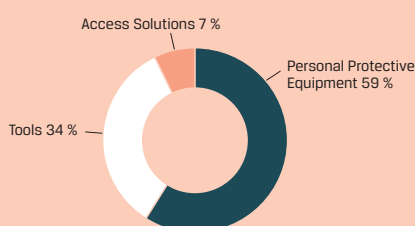
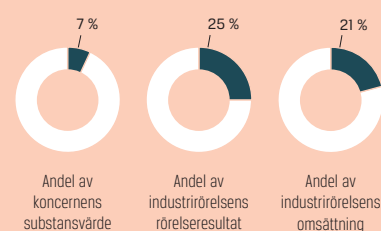
internationell expansion har bidragit till ökad försäljning. Tillsammans med starkt fokus på ständiga förbättringar och kostnadskontroll bidrog detta till att intäkt- och lönsamhetsmålen för året överträffades.

STRATEGI FÖR LÖNSAM EXPANSION

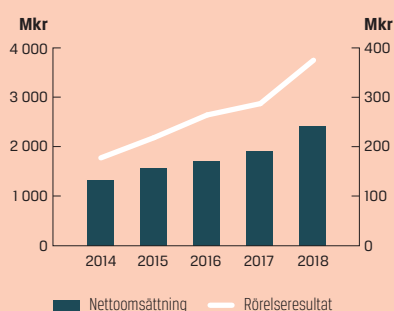
- Skapa organisk tillväxt genom produktutveckling, effektivare utnyttjande av försäljnings- och distributionskanaler, ökade investeringar i marknadsföring och stärkta relationer med slutanvändare.
- Genomföra kompletterande förvärv av varumärken med starka positioner hos distributörer och slutanvändare.

GRAD AV
INTERNATIONALISERING

2018 utgjorde omsättningen utanför Norden 49 procent av den totala omsättningen jämfört med 2017 då motsvarande siffra låg på 42 procent.

OMSÄTTNINGSFÖRDELNING
PER AFFÄRSENHETANDEL AV SUBSTANSVÄRDE,
RÖRELSERESULTAT OCH OMSÄTTNING

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

FEMÅRSÖVERSIKT

	2018	2017	2016	2015	2014	Latours minimimål
Nettoomsättning (Mkr)	2 407	1 901	1 698	1 549	1 306	>10%
(varav utanför Sverige)	1 752	1 298	1 182	1 081	938	
Rörelseresultat (Mkr)	375	287	264	218	177	
Operativt kapital ¹⁾ (Mkr)	1 982	1 256	1 230	1 212	1 103	
Rörelsemarginal (%)	15,6	15,1	15,6	14,1	13,6	>10%
Avkastning på operativt kapital (%)	18,9	22,8	21,5	19,0	21,0	15-20%
Investeringar (Mkr)	11	9	20	11	9	
Antal anställda	821	696	685	658	617	

¹⁾ Genomsnittligt

Björn Lenander, VD på Latour Industries:

”Ett år med stark expansionstakt”

Latour Industries omsättning ökade kraftigt under 2018, främst drivet av organisk tillväxt inom Accessibility & Mobility, helårseffekten av förvärven från 2017 samt positiva valutaeffekter.

Under 2018 förvärvades schweiziska Sensortec genom dotterbolaget Bemsig. Sensortec säljer produkter för fastighetsautomation i Schweiz och är Bemsigs första förvärv utanför Norden, i linje med Latour Industries ambition att växa internationellt. Under året har Ecopilot och NODA integrerats operationellt med Elvaco, men samtliga tre varumärken består. Kabona har avyttrats.

– Även om vi bara genomförde ett förvärv har vi kontinuerligt utvärderat nya, möjliga förvärv, men säljarnas värderingsförväntningar har ofta varit för höga. I övrigt har vi fokuserat på att stabilisera och förbättra lönsamheten i de befintliga verksamheterna, säger Latour Industries VD **Björn Lenander**.

ACCESSIBILITY & MOBILITY BESTÅR AV bolag inom områdena tillgänglighet och mobilitetslösningar. Bakom den starka organiska tillväxten 2018 låg främst Aritcos fortsatta expansion i Asien och Vimecs tillväxt i Europa. I november flyttade Aritco till nya lokaler i Järfälla som bättre möter bolagets tillväxtambitioner. I början av 2019 förvärvade Aritco norska TKS Heis, en ledande tillverkare och installatör av plattformshissar som kompletterar Aritcos erbjudande.

– Förvärvet av TKS Heis adderar även erfarenhet och kompetens på eftermarknadstjänster, ett område där vi ser en intressant potential inom Accessibility & Mobility.

LSAB HAR KONCENTRERAT verksamheten till färre enheter, som tillsammans med god tillväxt gav en tydligt förbättrad lönsamhet 2018. Även DENSIQ uppvisade bra tillväxt och bättre lönsamhet under året. Latour Industries arbetar för att bidra till utvecklingen av samtliga bolag genom ett aktivt och omsorgsfullt ägande, baserat på lång industriell erfarenhet som uppmuntrar till bibehållet entreprenörskap i de förvärvade bolagen.

– Arbetet är systematiskt och omfattar bland annat

genomlysning av verksamheterna, att agera stöd för ledningarna och att bistå med finansiella resurser för att genomföra expansion, säger Björn.

VÅRA INNEHAV

ARITCO, med huvudkontor i Stockholm, utvecklar, tillverkar och säljer plattformshissar för privata, kommersiella och publika applikationer världen över. Försäljning, installation och service sker via ett globalt partner nätverk. Aritcos kunder finns främst i Europa och Asien.

VIMEC, med huvudkontor i Luzarra, Italien, utvecklar, tillverkar och säljer stolhissar, plattformshissar och trappklättrare som löser behovet av förbättrad tillgänglighet i såväl privata hem som publika miljöer. Bolaget har egen försäljnings- och installationsverksamhet i Italien, i övriga länder sker försäljning och installation genom lokala partners. Kunderna finns huvudsakligen i Europa.

”Under 2019 ska vi fortsätta att vidareutveckla våra befintliga innehav med fokus på att förbättra lönsamheten. Det finns en klar potential att förbättra marginalerna i de flesta av bolagen.”

Björn Lenander

om fokus- och utvecklingsområden för 2019.

REAC, med huvudkontor i Göteborg, utvecklar, tillverkar och säljer rörelsesystem och elektriska drivaggregat till den globala marknaden för elektriska och manuella rullstolar under varumärkena REAC och AAT.

LSAB, med huvudkontor i Göteborg, utvecklar, tillverkar och säljer tjänster och verktygslösningar relaterade till spånavverkande processer inom främst trä- och metallsektorn. Primär marknad är Europa. LSAB har egen

BJÖRN LENANDER

Position: VD Latour Industries

År inom koncernen: 4 år

Tidigare erfarenhet: 20 års erfarenhet från verkställande befattningar inom internationell industriell B2B och medtech.

Området Accessibility & Mobility står för mer än 50 procent av Latour Industries nettoomsättning. Aritco HomeLift är en viktig del i Aritcos tillväxtstrategi.

verksamhet i Skandinavien, Baltikum samt Ryssland och når sina kunder under tre egna varumärken; Micor (sågklingor), Fortiva (metallsektorn) samt LSAB (träsektorn).

DENSIQ, med huvudkontor i Göteborg, är en helhetsleverantör inom avancerad tätningsteknik, som främst riktar sig till processindustrin och dess underleverantörer. Företaget tillhandahåller kompletta lösningar baserat på tjänster, produkter, teknisk konsultation och utbildning som möjliggör säkra anläggningar med hög driftsäkerhet för kunderna. Bolagets kunder finns främst i Norden.

BEMSIQ är en affärsenhet som består av en portfölj av bolag (Bastec, Ecopilot, Elvaco, NODA, Produal och Sortec) inom byggnadsautomation och energieffektivisering i fastigheter. Bolagen ska växa både på hemmamarknaden och internationellt. Affärsenheten skapar bättre förutsättningar för samordnade aktiviteter och utgör ett steg mot ett nytt affärsområde inom Latour.

Bastec, med huvudkontor i Malmö, är ett expansivt svenskt företag som utvecklar och marknadsför system för byggnadsautomation. Huvudprodukten är BAS2, som primärt används för att styra och övervaka ventilation, värme, kyla och andra tekniska system i fler än 4 000 fastigheter.

Ecopilot utvecklar och marknadsför programvaran Ecopilot, som genom att samordna en byggnads installerade system och termiska lagringsförmåga, väderprognoser, inomhustemperatur och luftkvalitet kan nå energieffektiviseringar på 25–50 procent. Programvaran säljs främst genom partners i Sverige och utomlands.

LATOIR INDUSTRIES

Aktuella affärsenheter:

- ▶ Bemsig
- ▶ Aritco
- ▶ Vimec
- ▶ REAC
- ▶ LSAB
- ▶ DENSIQ

Elvaco, med huvudkontor i Kungsbacka, utvecklar och marknadsför kommunikationsutrustning och programvara för insamling, bearbetning och presentation av mätdata inom energisektorn. Typiska kunder är el- och fjärrvärmebolag med geografiskt utspridda mätare eller fastighetsbolag som vill mäta el, värme, vatten och temperatur i ett fastighetsbestånd.

NODA utvecklar och tillhandahåller lösningar för optimering av fjärrvärmesystem och för energieffektivisering i fastigheter. NODAs system "Smart Heat Grid" gör att en fjärrvärmelieferantör kan optimera lastbalansen genom att agera som ett virtuellt värmelager. Kunderna är energibolag.

Produal, med huvudkontor i Kotka, Finland, utvecklar och säljer produkter för mätning och rumsreglering för byggnadsautomation. Produktportföljen innehåller temperaturmätare, tryckgivare, rumsregulatorer, omvandlare och andra tillbehör. Produkterna säljs genom dotterbolag i sex länder i Europa samt genom partners i andra europeiska länder.

Sortec, med huvudkontor i Ins, Schweiz, utvecklar och säljer produkter för mätning och rumsreglering för byggnadsautomation i Schweiz. Portföljen innehåller temperaturmätare, tryckgivare, rumsregulatorer, omvandlare och andra tillbehör.

Delägda **LumenRadio** utvecklar, tillverkar och säljer utrustning för trådlös radiokommunikation. Produkterna är baserade på ett flertal patent där grundidén är att möjliggöra pålitlig kommunikation utan störningar i en värld där frekvensutrymmet blir alltmer begränsat. ●

I korthet

Latour Industries

Latour Industries kan beskrivas som ett Latour i miniatyr, där aktivt och omsorgsfullt ägande ska leda till stabil och självständig utveckling av innehaven.

KORT OM LATOUR INDUSTRIES

Latour Industries består av sex helägda och ett delägt innehav som har egna produkter med högt teknikinnehåll och stor tillväxtpotential. Vart och ett har en egen affärsidé och affärsmodell. Ambitionen är att utveckla självständiga enheter som på sikt ska kunna etablera sig som egna affärsområden inom Latour.

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER 2018

- Fortsatt hög försäljningstillväxt, drivet av både organisk tillväxt och förvärv.
- Förvärv av Sortec, en oberoende schweizisk tillverkare av sensorer för fastighetsautomation.
- Avyttring av Kabona.

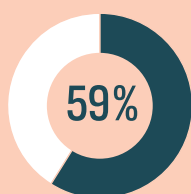
MÅLUPPFYLLELSE

Omsättningen ökade kraftigt, främst relaterat till helårseffekten av de fem förvärv som genomfördes 2017 samt förvärvet av Sortec. Lönsamheten sjönk något i skenet av framtänkade satsningar.

STRATEGI FÖR LÖNSAM EXPANSION

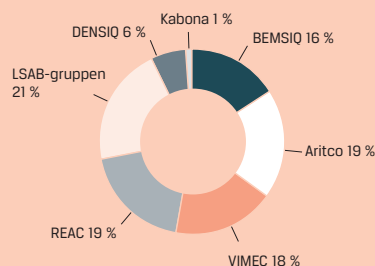
- Driva expansion i befintliga innehav genom förstärkning av säljorganisationer, intensifierad produktutveckling och kompletteringsförvärv som ytterligare stärker den strategiska positionen.
- Fortsätta genomföra nya plattformsförvärv i linje med Latours investeringskriterier.

GRAD AV INTERNATIONALISERING

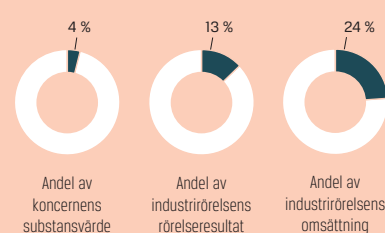

2018 utgjorde omsättningen utanför Norden 59 procent av den totala omsättningen jämfört med 2017 då motsvarande siffra låg på 51 procent.

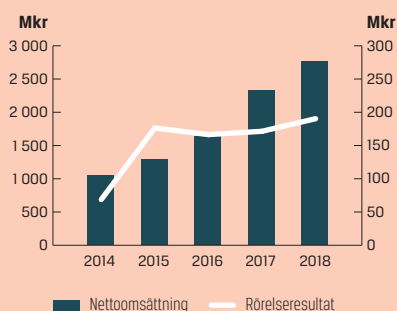
OMSÄTTNINGSFÖRDELNING PER AFFÄRSENHET

ANDEL AV SUBSTANSVÄRDE, RÖRELSERESULTAT OCH OMSÄTTNING

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

FEMÅRSÖVERSIKT

	2018	2017	2016	2015	2014	Latours minimimål
Nettoomsättning (Mkr)	2 758	2 314	1 616	1 283	1 029	>10%
(varav utanför Sverige)	1 985	1 496	854	530	396	
Rörelseresultat (Mkr)	191	171	166	176	68	
Operativt kapital ¹⁾ (Mkr)	3 068	2 682	1 867	1 225	866	
Rörelsemarginal (%)	6,9	7,4	10,2	13,6	6,5	>10%
Avkastning på operativt kapital (%)	6,2	6,4	8,9	14,3	7,8	15-20%
Investeringar (Mkr)	52	51	39	20	10	
Antal anställda	1 412	1 422	1 104	938	733	

¹⁾ Genomsnittligt

Fredrik Meuller, VD på Nord-Lock Group:

”Vi leder utvecklingen inom skruvsäkring”

Nord-Lock Groups framgångar fortsätter. Under 2018 ökade försäljningen med 18 procent, nästan uteslutande av egen kraft och med bibehållen hög lönsamhet.

På fem år har Nord-Lock Groups försäljning ökat med 110 procent till 1,3 miljarder kronor, antalet medarbetare har mer än fördubblats och närvaron är med en kombination av egna säljbolag och distributörssamarbeten idag global.

Denna utveckling till en betydligt större organisation har medfört ett ökat behov av att se över processer och system för att kunna fortsätta växa på ett effektivt sätt. Nord-Lock Groups nye VD sedan juni 2018, **Fredrik Meuller**, har en tydlig agenda för detta:

– Vi har bara skrapat på ytan för affärsmöjligheterna med vår portfölj av världsledande teknologier. Jag och mitt ledningsteam arbetar nu för att sätta den struktur och exekvera de prioriteringar som ska bidra till att ta Nord-Lock Group till nästa nivå.

NORD-LOCK GROUPS TEKNOLOGIER, under fyra världsledande varumärken, säljs till kundsegment världen över där säkerhet har stor betydelse för applikationen. De flesta stora, globala industriföretagen är kunder och Nord-Lock Group arbetar med avancerade lösningar för exempelvis tåg, broar, vindkraftverk, tunga fordon och turbiner. Varumärket Nord-Locks killåsningsbrickor är kända för sin förmåga att säkra skruvförband som utsätts för kraftiga vibrationer eller dynamisk belastning. De används i vindkraftverk, Shinkansen-tåg, NASA-satelliter, halvledarfabriker och andra krävande applikationer världen över. Under varumärket Superbolt tillverkas och marknadsförs kraftfulla och patenterade mekaniska spännelement som ersätter standardmuttrar och skruvar samtidigt som designen underlättar åtdragning av stora eller svåråtkomliga förband. Varumärket Boltight omfattar hydrauliska skruvåtdragningsverktyg och har i många år legat i framkant med produkter som gör stor skillnad i effektivitet och precision, bland annat inom kraftindustrin. Under varumärket Expander tillverkas och säljs Expander System, en innovativ ledaxel för tunga maskiner inom gruvarbete, bygg

och anläggning, skogsbruk, processindustri samt olja och gas.

Nord-Lock Groups förmåga att alltid vara först på marknaden med banbrytande innovationer har bidragit till de senaste årens framgångsrika utveckling. Den egna organisationens tilltro till teknologiernas höga kvalitet exemplifieras av den livstidsgaranti som täcker hela produkt-erbjudandet och som är marknads mest omfattande.

”Vi arbetar med världens största industriföretag och måste alltid ligga i framkant. Vi fokuserar nu på att göra rätt saker ännu snabbare, bland annat med stöd av smart teknologi och digitaliserade processer.”

Fredrik Meuller

om vikten av att vara först på marknaden med banbrytande innovationer.

– Vi arbetar med världens största industriföretag och måste alltid ligga i framkant. Vi fokuserar nu på att göra rätt saker ännu snabbare, bland annat med stöd av smart teknologi och digitaliserade processer. Dessutom har vi samordnat produktutveckling och marknadsföring för Boltight och Superbolt, vilket ger tydliga synergier då våra mekaniska och hydrauliska alternativ för åtdragning kompletterar varandra väl, säger Fredrik.

UNDER 2018 HAR ERBJUDANDET stärkts ytterligare i syfte att möta fler applikationer och bredda kundbasen. Detta omfattar bland annat The Superbolt Tool, ett innovativt verktyg som förenklar skruvdragningen ytterligare, fortsatt optimering av rotskyddet för Nord-Locks brickor samt Expander System Online, en snabb och enkel webbutik där kunderna kan välja mellan 60 000 olika ledapplikationer designade för mer än 10 000 olika maskiner. Dessutom har

FREDRIK MEULLER

Position: VD Nord-Lock Group

År inom koncernen: 1 år

Tidigare erfarenhet: Bland annat olika ledande befattningar inom Trelleborgkoncernen under 16 år, den senaste som affärsområdeschef för Trelleborg Offshore & Construction.

Nord-Lock Group är ett innovativt teknologiföretag med en portfölj av fyra världsledande varumärken inom skruvsäkring: Nord-Lock, Superbolt, Boltight och Expander. Produkterna är kända för sin höga kvalitet och företaget gör rigorösa kvalitetskontroller på produktionsanläggningarna.

en helt ny testanläggning för samtliga fyra teknologier invigts i Lauchheim i Tyskland.

– Det är en anläggning i världsklass. Med unik expertis inom olika industrisegment, såsom järnväg och energi, kan vi möta specifika behov hos kunderna och genomföra utbildningar och tester som tar utvecklingen snabbare framåt. Målet är att kopiera denna modell även på andra håll i världen.

DEN INTERNATIONELLA EXPANSIONEN har fortsatt, bland annat genom nya säljkontor i Asien och det första i Sydamerika, i Santiago i Chile, samt genom förvärvet av distributionspartnern IDQ i Spanien. Vid årsskiftet fanns 25 egna säljbolag på de största industrimarknaderna samt representation i över 65 länder via distributörer och auktoriserade återförsäljare. Närmare 90 procent av försäljningen sker utanför Norden. De senaste åren har Asia Pacific uppvisat den procentuellt starkaste försäljningsökningen, under 2018 steg försäljningen 35 procent.

– Vi har etablerat vårt första säljkontor i Indien och fortsätter att växa starkt i Kina och Japan. Försäljningsmässigt är regionen nu lika stor som Nordamerika men har helt andra utmaningar sett till geografi och kultur. Vi arbetar med att ännu bättre binda ihop våra verksamheter i regionen, stärka HR-frågorna samt koordinera marknadsbearbetningen för att öka kundbasen i nya segment, säger Fredrik.

Nord-Lock Groups globala säljorganisation utgör en stor konkurrensfördel, där säljkontoren alltid byggs upp med lokal kompetens. Medarbetarnas starka intresse för

NORD-LOCK GROUP

Varumärken i portföljen:

- ▶ Nord-Lock
- ▶ Superbolt
- ▶ Boltight
- ▶ Expander

teknologierna och unika expertis inom skruvsäkring driver försäljningen i nya segment och för nya applikationer.

Något som leder till ökad vetskap om Nord-Lock Groups erbjudande är de senaste årens satsningar på digital marknadsföring där bolaget kan betraktas som pionjär inom sin bransch. Det hela började med en film om Nord-Locks patenterade killåsningsbrickor som blev en

viral succé med över 15 miljoner visningar. Idag arbetar bolaget systematiskt med film, foto och animeringar för att via sociala medier kunna utbilda och kommunicera kring olika applikationer och produktfördelar.

– Våra korta, egenproducerade filmer får snabbt spridning bland branschfolk och potentiella kunder. I dessa kan vi på ett enkelt sätt förklara de ibland komplexa lösningar vi erbjuder, vilket även underlättar för våra säljare att identifiera nya kunder och stärka befintliga kundkontakter.

URBANISERINGEN OCH EN SNABB UTVECKLING inom infrastruktur och energi är några av de trender som bidrar till att säkerhetsaspekten blir allt viktigare världen över. Riskerna i kritiska konstruktioner såsom järnvägar, brobyggen och kraftverk måste minimeras för att samhällen ska kunna fungera.

– Vårt uppdrag är att skydda människoliv och kundernas investeringar. Med spetskompetensen hos våra anställda och genom de satsningar vi nu genomför ska vi ta verksamheten till nästa nivå för att under lång tid framöver leda utvecklingen av högkvalitativa, innovativa lösningar inom skruvsäkring, säger Fredrik Meuller avslutningsvis. ●

I korthet

Nord-Lock Group

Nord-Lock Group är världsledande inom lösningar för säkra skruvförband. Med innovativa produkter och bred expertis har Nord-Lock Group bidragit till tillförlitliga och effektiva skruvförband till kunder inom alla större industrier i över 35 år.

KORT OM NORD-LOCK GROUP

Nord-Lock Group erbjuder högkvalitativa lösningar för skruvförband där kraven på kvalitet och säkerhet är höga och konsekvenserna vid fel är stora. Över 90 procent av tillverkningen exporteras. Försäljningen hanteras via såväl egna bolag som ett världsomspännande återförsäljarnätverk.

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER 2018

- Fortsatt robust försäljningstillväxt med bibehållen hög lönsamhet.

- Särskilt stark tillväxt med 35 procent i Asia Pacific.
- Framgångsrika investeringar i produktutveckling och marknadsföring.
- Förvärv av spanska distributören IDQ.

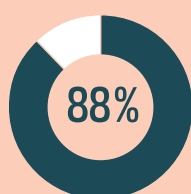
MÅLUPPFYLLELSE

Samtliga finansiella mål nåddes under 2018. Hög efterfrågan, framgångsrik marknadsbearbetning och stark produktivitet utveckling bidrog positivt.

STRATEGI FÖR LÖNSAM EXPANSION

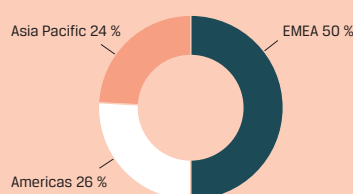
- Utveckling av kapacitet och effektivitet i produktions- och logistikprocesser för att möta kunders efterfrågan på ett kostnadseffektivt sätt.
- Expandera verksamheten genom organisk tillväxt samt värdeskapande förvärv.
- Uppfattas som industriledare genom kundorienterad FoU som inkluderar digital och smart teknologi.

GRAD AV INTERNATIONALISERING

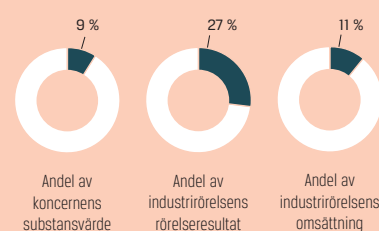

2018 utgjorde omsättningen utanför Norden 88 procent av den totala omsättningen, vilket är samma nivå som under 2017.

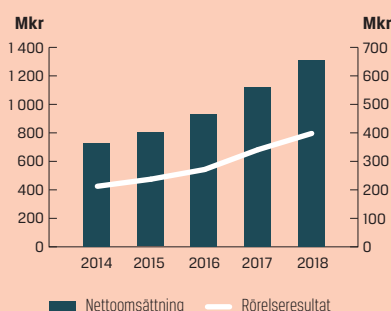
OMSÄTTNINGSFÖRDELNING PER MARKNAD

ANDEL AV SUBSTANSVÄRDE, RÖRELSERESULTAT OCH OMSÄTTNING

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

FEMÅRSÖVERSIKT

	2018	2017	2016	2015	2014	Latours minimimål
Nettoomsättning (Mkr)	1 309	1 114	927	797	722	>10%
(varav utanför Sverige)	1 244	1 054	882	763	689	
Rörelseresultat (Mkr)	397	340	270	236	211	
Operativt kapital ¹⁾ (Mkr)	1 033	950	877	806	590	
Rörelsemarginal (%)	30,3	30,5	29,2	29,7	29,3	>10%
Avkastning på operativt kapital (%)	38,4	35,8	30,8	34,0	38,0	15-20%
Investeringar (Mkr)	35	28	45	24	20	
Antal anställda	542	488	426	372	367	

¹⁾ Genomsnittligt

Hannu Saastamoinen, VD på Swegon:

”Våra lösningar får människor att må bra”

Med ett branschledande erbjudande för inomhusklimat fortsätter Swegons framgångar. Under 2018 uppgick den organiska tillväxten till 12 procent och lönsamheten fortsatte att stärkas.

Sedan ett antal år tillbaka har Swegon transformerats från ett nischat, svenskt produktbolag till en internationell systemleverantör. Omsättningen har mer än fördubblats, bland annat genom en kraftfull expansion via förvärv i prioriterade marknader och produktområden. Verksamheten har organiserats i fyra affärsområden och fem försäljningsregioner vilka speglar och möter specifika och viktiga kundbehov.

– Under 2018 stod marknader utanför Sverige för 78 procent av omsättningen. Våra lösningar för ett inomhusklimat i världsklass vinner förtroende hos allt fler kunder, berättar Hannu Saastamoinen, VD på Swegon.

Marknaden för ventilations- och inomhusklimatlösningar var stark under 2018. Den varma sommaren i Europa bidrog dessutom till ökad efterfrågan på kylprodukter, bland annat inom hotell där Swegon tagit flera stora order. Fortsatt kapacitetsbrist inom byggsektorn medförde samtidigt att många projekt fördröjts, vilket fått Swegons orderbok att växa ytterligare. Efterfrågan drivs av en fortsatt god byggkonjunktur och av nya energiregleringar, men framför allt av en växande insikt om vad inomhusklimatet betyder för människors välmående.

– Ett bra inomhusklimat omfattar frisk luft, men även ljud, temperatur och belysning har stor betydelse. I branschen används ofta begreppet Indoor Environment Quality. Att ta ett helhetsgrepp på inomhusmiljön får allt större fokus hos fastighetsägare och hyresgäster och är förstås prioriterat i vår egen produktutveckling.

SWEGON FINNS MED i alla faser av ett fastighetsprojekt och har som branschledande aktör god insikt i de olika intressenternas behov. De konsulter som specificerar projekten vill ha de bästa produkterna med hög innovationsnivå, tydliga specifikationer och bra dokumentation. Installatörerna efterfrågar enkelhet, god tillgång på produkterna och snabba leveranser. Slut användarna, de som bor och arbetar i fastigheterna, eftersträvar förstås välmående. Slutligen

vill fastighetsägarna ha värde för sin investering och att produkterna tillför något ”extra” i interiören och i driftsnettot. Denna mångfald av kundrelationer och behov medför utmaningar, men framför allt ger det möjligheter för Swegon att utveckla lösningar som ger ett högre totalvärde.

– Vi ska leverera en överlägsen upplevelse oavsett kundgrupp. Vi måste därför veta hur våra kunder tänker, vilka behov de har idag och imorgon, så att vi kan utveckla de bästa lösningarna.

”Att ta ett helhetsgrepp på inomhusmiljön får allt större fokus hos fastighetsägare och hyresgäster och är förstås prioriterat i vår egen produktutveckling.”

Hannu Saastamoinen

om vikten av ett bra inomhusklimat för människors välmående.

PRODUKTPORTFÖLJEN BESTÅR AV branschledande luftbehandlingsaggregat, klimatsystem, kylaggregat, värmepumpar, brand- och brandgasspjäll, takfläktar, bostadsventilation samt flödeskontroll- och akustikprodukter till alla typer av byggnader. Swegon har även utvecklat olika ”intelligenta” systemkoncept som bidrar till att optimera drift, energianvändning och inomhusklimat.

– Vi bedriver en medveten produktutveckling med digitalisering och smart, trådlös kommunikation i fokus och har systematiskt utvecklat starka positioner inom olika segment och marknader baserat på våra ledande produkter och system, säger Hannu.

Swegon WISE är en helhetslösning för behovsstyrd ventilation för högsta komfort och med lägsta möjliga energiförbrukning, och som använder trådlös kommunikationsteknik. Uppgraderingar sker löpande och WISE efterfrågas för allt fler projekt. GOLD är marknadens mest

HANNU SAASTAMOINEN**Position:** VD Swegon**År inom koncernen:** 6 år**Tidigare erfarenhet:** Bland annat VD för Huurre Group, affärsområdeschef inom Munters samt flera olika ledande befattningar inom UTC Carrier Corp. och Electrolux.

Swegon "The indoor climate company" har ett starkt fokus på energieffektivitet och hälsosamt inomhusklimat. Swegons systemkoncept förenklar hela byggprocessen och har satt en ny standard för användarvänlighet inom industrin.

energieffektiva luftbehandlingsaggregat med ett unikt, komplett och lättanvänt styrsystem. I Nordamerika ses GOLD som ett varumärke för det snabbt, växande passivhussegmentet. Luftbehandlingsaggregat för lägre luftvolymmer från P Lemmens kompletterar GOLD-serien väl och säljs framgångsrikt i Europa. Under 2018 inleddes övergången till en ny produktplattform. I Storbritannien och på Irland fortsätter Swegon att stärka den ledande positionen inom brand- och brandgasspjäll, efter tidigare förvärv.

Swegons erbjudande omfattar även system som Blueye, som för kylapplikationer trådlöst integrerar service, drift-optimering och andra typer av tjänster, samt molntjänsten Swegon Connect som ger möjlighet att på ett enkelt sätt övervaka systemen på distans.

FÖR ATT FULLT UT kunna dra fördel av erbjudandet och den samlade kompetensen fokuserar Swegon på enskilda marknader, med syfte att på dessa kunna bygga upp affärskritiska volymer. Denna strategi har varit framgångsrik. Genom bland annat produktutveckling och förvärv har Swegon steg för steg stärkt sina positioner. Under 2018 förvärvades tyska Zent-Frenger, en ledande leverantör av kyltak i Tyskland som är en av Swegons viktigaste marknader.

– Vår strategi att fokusera på ett begränsat antal segment och marknader gör att vi med full kraft kan leverera kundupplevelser i världsklass. I exempelvis Tyskland har vi sexfaldigt ömsättningen sedan 2012 och med Zent-

SWEGON

Aktuella affärsenheter:

- Cooling
- Home Solutions
- Light Commercial
- Commercial Ventilation
- North America
- UK

Frenger omsätter vi nu över 1 Mdr kr på årsbasis i landet.

I England har omsättningen ökat från strax över 80 Mkr till drygt 500 Mkr sedan 2012 och i Belgien från drygt 40 Mkr till nära 260 Mkr under samma period. Norden och Polen uppvisar också god försäljningsutveckling. Dessutom genomförs en långsiktig satsning på den nordamerikanska marknaden som bygger på tidigare förvärvade kanadensiska Vibro-Acoustics position i regionen. Delar av Swegons produktsortiment säljs även på vissa andra

marknader, men då via återförsäljare. Under 2019 har exempelvis försäljning inletts i Libanon och Australien via nya återförsäljare.

NYCKELN TILL SWEGONS FRAMGÅNGAR är den ledande kompetensen i bolaget inom ventilation och inomhusklimat. Swegon går nu in i en fas där arbetet med kompetensutveckling intensifieras genom satsningar på utbildning och individuell utveckling, bland annat inom ramen för Swegon Knowledge Center. Som branschledare erbjuder Swegon även utbildningar för sina kunder.

Hannu Saastamoinen avslutar:

– Vi har etablerat en stark plattform av kompetens och produkter för att kunna fortsätta att växa med god lönsamhet. Under 2019 ska vi accelerera tempot i våra satsningar, bland annat dialogen med våra kunder för att ytterligare stärka deras upplevelse vid användningen av våra lösningar och fortsätta bygga Swegons långsiktiga framgång som *The Indoor Climate Company*. ●

I korthet

Swegon

Swegon bibehåller ett tydligt fokus på inomhusklimat i byggnader där människor trivs och mår bra tack vare god luftkvalitet och behaglig temperatur.

KORT OM SWEGON

Swegon levererar kvalitetsprodukter och genomtänkta systemlösningar som skapar bra inomhusklimat och bidrar med lägre livscykelkostnader för alla typer av byggnader. Försäljning och marknadsföring sker via egna bolag i 17 länder samt genom återförsäljare på andra marknader. Swegon har produktionsenheter i Europa, Nordamerika och Indien.

VIKTIGA HÄNDELSE

UNDER 2018

- Stark organisk försäljningstillväxt och ökad lönsamhet.

- Stark orderingång, orderstocken vid årets utgång var 56 procent högre än föregående år.
- Framgångsrik introduktion av Swegon WISE, en ny generation av trådlöst system för behovsstyrt inomhusklimat.
- Förvärv av tyska Zent-Frenger, en ledande leverantör av kyltak i Tyskland.

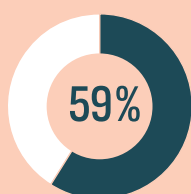
MÅLUPPFYLLELSE

Målen för omsättning och lönsamhet överträffades. God marknadsutveckling, god kundbearbetning och framgångsrika produktlanseringar bidrog till resultatet. Året avslutades med rekordhög orderstock.

STRATEGI FÖR LÖNSAM EXPANSION

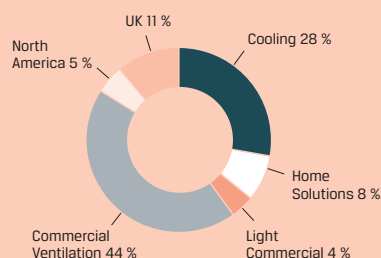
- Differentiera erbjudandet via ledande, innovativa systemlösningar för ett bra inneklimat.
- Ökat fokus på en bättre kundupplevelse genom digitala lösningar.
- Skapa starka positioner på nyckelmarknader i Europa genom förvärv och utveckling av befintliga verksamheter.
- Fortsätta utveckla närvaron i Nordamerika.

GRAD AV INTERNATIONALISERING

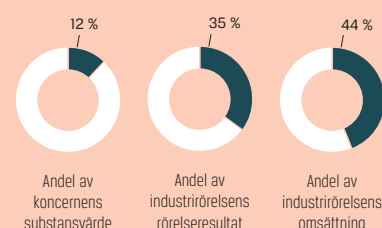

2018 utgjorde omsättningen utanför Norden 59 procent av den totala omsättningen jämfört med 2017 då motsvarande siffra låg på 58 procent.

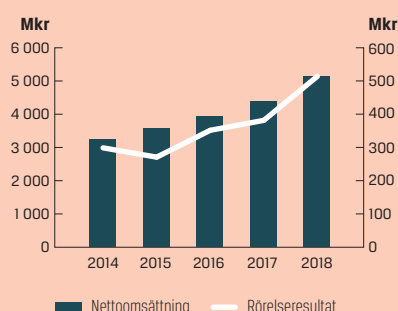
OMSÄTTNINGSFÖRDELNING PER AFFÄRSENHET

ANDEL AV SUBSTANSVÄRDE, RÖRELSERESULTAT OCH OMSÄTTNING

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

FEMÅRSÖVERSIKT

	2018	2017	2016	2015	2014	Latours minimimål
Nettoomsättning (Mkr)	5 137	4 378	3 913	3 559	3 209	>10%
(varav utanför Sverige)	4 000	3 356	2 933	2 712	2 498	
Rörelseresultat (Mkr)	514	381	351	270	298	
Operativt kapital ¹⁾ (Mkr)	3 094	2 903	2 510	2 242	2 363	
Rörelsemarginal (%)	10,0	8,7	9,0	7,6	9,3	>10%
Avkastning på operativt kapital (%)	16,6	13,1	14,0	11,0	17,0	15-20%
Investeringar (Mkr)	57	62	70	53	65	
Antal anställda	2 293	2 228	1 958	1 840	1 674	

¹⁾ Genomsnittligt

Troax är en globalt
ledande leverantör
av områdesskydd
och ett av tio innehav
i Latours börsportfölj.

Portföljbolagen

Alimak Group	54
ASSA ABLOY	55
Fagerhult	56
HMS Networks	57
Loomis	58
Nederman	59
Securitas	60
Sweco	61
TOMRA	62
Troax	63
Delägda innehav	64–65

Viktiga händelser 2018

- ▶ Marknadsvärdet i børsportföljen uppgick vid årets slut till 47,5 (47,4) Mdr kr.
- ▶ Totalavkastningen i børsportföljen uppgick till 1,9 procent. Det kan jämföras med –4,4 procent för SIXRX.
- ▶ Det sammanlagda resultatet från aktieförvaltningen 2018 uppgick till 1 280 (1 998) Mkr.
- ▶ Utdelningarna från børsportföljens bolag våren 2019 väntas uppgå till 1 102 (1 038) Mkr.
- ▶ Förvärv av ytterligare 1 345 000 aktier i Alimak Group, vilket innebär att Latours ägarandel ökade till 29,2 procent av kapitalet.

Aktiv huvudägare i tio bolag

i en portfölj värd drygt 47,5 Mdr kr

LATOURS BÖRSPORTFÖLJ består av tio bolag där Latour är huvudägare eller en av huvudägarna och där röstandelen uppgår till minst 10 procent. Precis som i den helägda industrirörelsen utgör styrelsearbetet en plattform för Latours värdeskapande. Oavsett ägarandel tillämpas ett strukturerat arbetssätt för styrelsearbete, förvärvsprocesser och integrationsprocesser. Latour verkar som en tydlig huvudägare med hållbara satsningar på tillväxt och lönsamhet i fokus. De gångna årens utveckling vittnar om att detta arbetet varit framgångsrikt.

MARKNADSVÄRDE OCH TOTALAVKASTNING

Börsportföljen hade vid utgången av 2018 ett marknadsvärde på 47,5 Mdr kr.

Avkastningen uppgick till 1,9 procent 2018, justerat för utdelningar och nettoinvesteringar. Det kan jämföras med Nasdaq OMX Stockholm (SIXRX) som minskade med 4,4 procent.

RESULTAT OM 1,3 MDR KR

Det sammanlagda resultatet från aktieförvaltningen 2018 uppgick till 1 280 (1 998) Mkr. Huvuddelen av resultatet kommer från portföljbolagens vinstandelar.

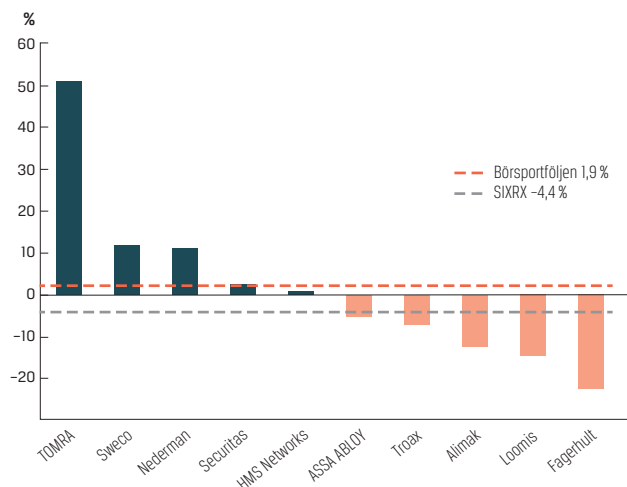
UTDELNINGAR PÅ NY REKORDNIVÅ

Utdelningarna från börsportföljens bolag våren 2019 väntas uppgå till 1 102 (1 038) Mkr, enligt förslagen från respektive styrelse. Det innebär en ökning med 6 procent för jämförbar portfölj.

FÖRÄNDRINGAR I PORTFÖLJEN

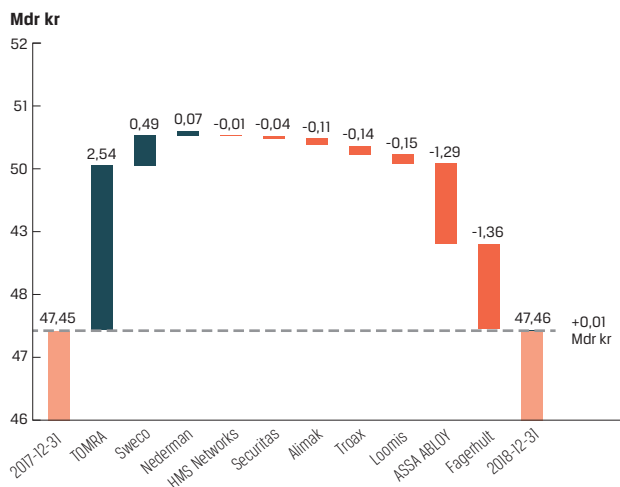
Under året förvärvades ytterligare 1 345 000 aktier i Alimak Group som ökade ägarandelen till 29,2 procent av kapitalet. Bolaget har en världsledande position inom vertikala transportlösningar inom bygg- och industrisektorn, som stöds av trender som urbanisering och miljövänlig energiproduktion.

TOTALAVKASTNING FÖR
PORTFÖLJBOLAGEN 2018

Totalavkastningen, som inkluderar kursutveckling och utdelning, för respektive portföljbolag jämfört med jämförelseindex, SIXRX 2018.

VÄRDEFÖRÄNDRING
I BÖRSPORTFÖLJEN 2018

Värdeförändring i börsportföljen 2018 (Mdr kr). I dessa siffror ingår ej utdelningar. Värdeförändring speglar även årets genomförda transaktioner.

BÖRSPORTFÖLJEN

Aktie ¹⁾	Antal	Marknadsvärde ²⁾ Mkr	Börskurs ²⁾ kr	Anskaffn. värde Mkr	Utdelning Mkr	Röstandel ³⁾ %	Kapitalandel ⁴⁾ %
Alimak Group	15 806 809	1 739	110	2 113	35	29,2	29,2
ASSA ABLOY ⁵⁾	105 495 729	16 689	158	1 697	348	29,5	9,5
Fagerhult	55 861 200	4 251	76	571	112	48,8	48,3
HMS Networks	12 109 288	1 489	123	250	18	26,0	25,9
Loomis ⁵⁾	2 528 520	723	286	44	23	23,8	3,4
Nederman	10 538 487	949	90	306	21	30,0	30,0
Nobia ⁶⁾	4 649 894	229	49	94	33	2,8	2,7
Securitas ⁵⁾	39 732 600	5 654	142	1 081	159	29,6	10,9
Sweco ⁵⁾	32 622 480	6 423	197	479 ⁷⁾	163	21,3	26,9
TOMRA ⁸⁾	39 000 000	7 780	195 (NOK)	2 000	99	26,4	26,3
Troax	6 020 000	1 532	255	397	26	30,1	30,1
TOTALT		47 458		9 033	1 037		

¹⁾ Samtliga innehav förutom Nobia redovisas som intresseföretag i balansräkningen.

²⁾ Som börskurs används senaste betalkurs.

³⁾ Röstandel beräknad efter avdrag för återköpta aktier.

⁴⁾ Kapitalandel beräknad på totalt antal utgivna aktier.

⁵⁾ På grund av begränsad handel av A-aktier i Sweco och att ASSA ABLOY, Loomis och Securitas A-aktier är onoterade, har de åsatts samma börskurs som bolagets B-aktier.

I de fall innehavet består av både A- och B-aktier redovisas de i tabellen som enhet.

⁶⁾ Merparten av Nobiaaktierna avyttrades i december 2015, varfter Latour inte längre är huvudägare.

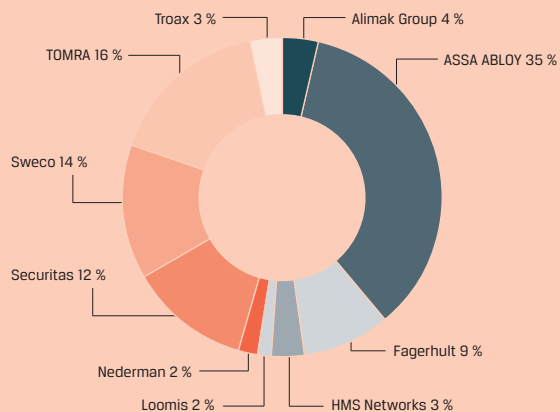
⁷⁾ I koncernen är anskaffningsvärdet på B-aktierna, genom utnyttjande av köpoption, 34 Mkr högre än i moderbolaget.

⁸⁾ Börskursen vid utgången av rapportperioden var 194,80 NOK, vilken har räknats om till SEK enligt bokslutsdagens kurs.

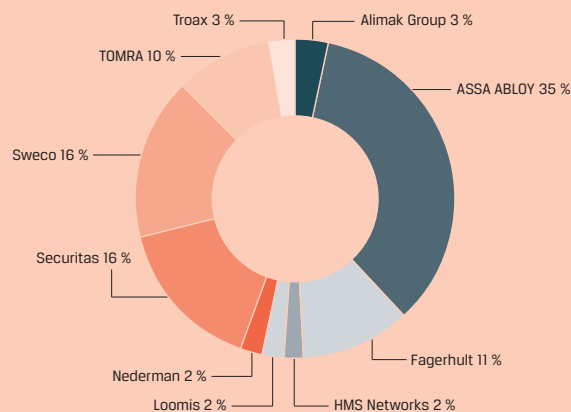
NETTOFÖRÄNDRINGAR I LATOURS BÖRSPORTFÖLJ 2018

Aktie	Antal 2018-01-01	Köp	Försäljning	Antal 2018-12-31
Alimak Group	14 461 809	1 345 000	–	15 806 809

BÖRSPORTFÖLJENS VÄRDEFÖRDELNING

ANDEL MOTTAGNA UTDELNINGAR

Alimak Group

Alimak Group är en marknadsledande leverantör av vertikala transportlösningar för bygg- och industrisektorn.

Alimak Group har ett starkt fokus på att förbättra kundens säkerhet, produktivitet och lönsamhet, och har varit en pionjär och ledande inom branschen för kuggstångsdrivna hissar och arbetsplattformar i över 70 år. Idag omfattar erbjudandet vertikala transportlösningar som hissar, plattformar, servicehissar och lösningar för fasadunderhåll (BMU-enheter).

Alimak Group bedriver sin verksamhet i fyra affärsområden, har 2 400 anställda och försäljning i över 100 länder.

2018 I KORTHET: Alimak Groups intäkter ökade med 8 procent till 4 320 (4 001) Mkr med en organisk tillväxt om 0 (9) procent. Orderingången ökade med 13 procent till 4 621 (4 101) Mkr med en organisk tillväxt om 4 (7) procent. Justerad EBITA ökade till 555 (510) Mkr medan den justerade EBITA-marginalen var oförändrad på 12,8 (12,8) procent.

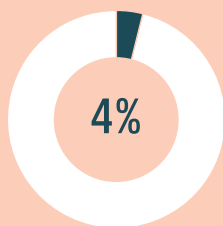
Styrelsen föreslår en utdelning om 2,75 kr per aktie för räkenskapsåret 2018, en ökning med 20 procent.

3%

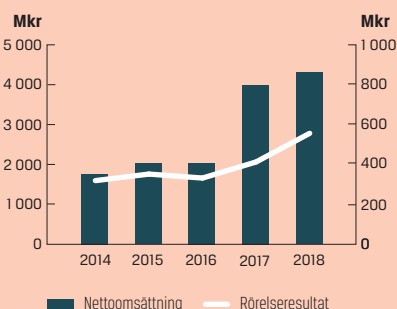
ANDEL AV LATOURS
TOTALA SUBSTANSVÄRDE

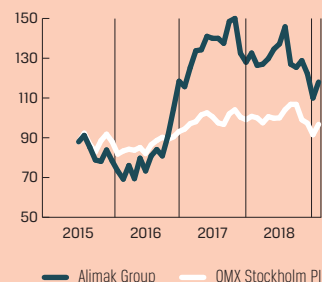
ANDEL AV LATOURS PORTFÖLJ AV BÖRSNOTERADE AKTIER

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

KURSVUTVECKLING ALIMAK-AKTIE

NYCKELTAL

ALIMAK GROUP	Helår 2018	Helår 2017
Nettoomsättning (Mkr)	4 320	4 001
Rörelseresultat ¹⁾ (Mkr)	555	510
Rörelsemarginal ¹⁾ (%)	12,8	12,8
Resultat efter finansnetto (Mkr)	397	389
Resultat per aktie (kr)	6,35	5,58
Soliditet (%)	56,5	55,6
Utdelning per aktie ²⁾ (kr)	2,75	2,30
Eget kapital per aktie (kr)	62,96	57,23
Marknadsvärde per 31 dec (Mkr)	5 957	6 932

¹⁾ Justerad EBITA.

²⁾ Utdelning 2018 är föreslagen utdelning.

STÖRSTA ÄGARE 31 DECEMBER 2018

	Antal aktier	Andel % av aktier	Andel % av röster
Investment AB Latour	15 806 809	29,2	29,2
Lannebo Fonder	4 840 781	8,9	9,0
Swedbank Robur Fonder	3 874 268	7,2	7,2
Peder Pråhl	2 902 543	5,4	5,4
Alantra EQMC Asset Management	2 710 400	5,0	5,0
Handelsbanken Fonder	2 378 049	4,4	4,4
BMO Global Asset Management	1 483 561	2,7	2,7
Enter Fonder	1 170 305	2,2	2,2
Länsförsäkringar Fonder	957 221	1,8	1,8
C WorldWide Asset Management	795 859	1,5	1,5
Övriga aktieägare	17 138 065	31,6	31,7
Återköpta aktier	100 000	0,2	–
SUMMA	54 157 861	100,0	100,0

NYCKELTAL AVSEENDE VÄRDERING OCH RISK ³⁾

EV/sales	1,9
EV/EBIT	16,3
P/E-tal	19,1
Net debt/EBIT	1,6

³⁾ Beräknat på sista betalkurs 2019-02-26.
Exklusive jämförelsestörande poster.

Styrelsens ordförande: Jan Svensson
VD och koncernchef: Tormod Gunleiksrud
Styrelseledamöter med anknytning till Latour: Jan Svensson
alimakgroup.com

ASSA ABLOY

ASSA ABLOY är världsledande inom accesslösningar.

26 %

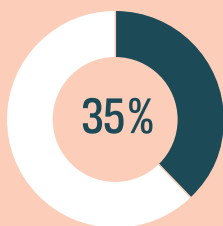
ANDEL AV LATOURS
TOTALA SUBSTANSVÄRDE

ASSA ABLOY hjälper dagligen miljarder människor att känna sig trygga, säkra och uppleva en öppnare värld. ASSA ABLOYs innovationer möjliggör säkra, trygga och smidiga access till fysiska och digitala platser. Koncernen har ledande positioner inom områden som effektiva dörröppningar, säkra identiteter och entréautomatik.

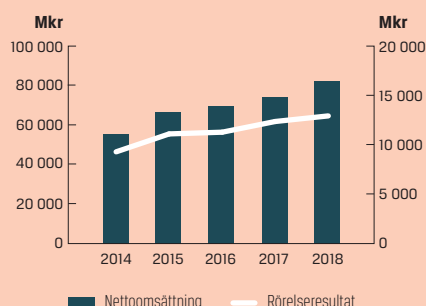
2018 I KORTHET: ASSA ABLOYs omsättning ökade med 10 (7) procent till 84 Mdr kr. Den organiska tillväxten var 5 (4) procent. Rörelseresultat och vinst per aktie ökade med 5 respektive 4 procent. Under 2018 förvärvades 19 bolag med en årlig omsättning om 3,8 Mdr kr. I slutet av 2018 lanserades ett nytt strukturprogram om 1,5 Mdr kr. Styrelsen föreslår en utdelning om 3,50 kr per aktie för räkenskapsåret 2018, en ökning med 6 procent.

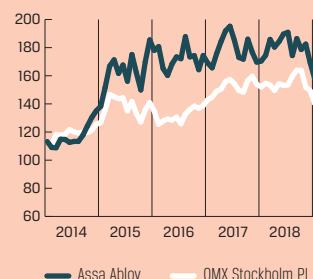
ANDEL AV LATOURS PORTFÖLJ AV BÖRSNOTERADE AKTIER

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

KURSVÄRDELLING ASSA ABLOY-AKTIE

NYCKELTAL ASSA ABLOY

	Helår 2018	Helår 2017
Nettoomsättning (Mkr)	84 048	76 137
Rörelseresultat ¹⁾ (Mkr)	12 909	12 341
Rörelsemarginal ¹⁾ (%)	15,4	16,2
Resultat efter finansnetto (Mkr)	12 110	11 673
Resultat per aktie ¹⁾ (kr)	8,09	7,77
Soliditet (%)	48,70	50,9
Utdelning per aktie ²⁾ (kr)	3,50	3,30
Eget kapital per aktie (kr)	46,71	45,61
Marknadsvärde per 31 dec (Mkr)	176 010	189 583

¹⁾ Justerad EBIT

²⁾ Utdelning 2018 är föreslagen utdelning

NYCKELTAL AVSEENDE VÄRDERING OCH RISK ³⁾

EV/sales	2,9
EV/EBIT	17,8
P/E-tal	23,8
Net debt/EBIT	2,1

³⁾ Beräknat på sista betalkurs 2019-02-26.

STÖRSTA ÄGARE 31 DECEMBER 2018

	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Totalt antal aktier	Andel % av aktier	Andel % av röster
Investment AB Latour	41 595 729	63 900 000	105 495 729	9,5	29,5
Melker Schörfling AB	15 930 240	21 654 104	37 584 344	3,4	11,1
Government of Singapore		51 230 631	51 230 631	4,6	3,1
Capital Group		42 012 171	42 012 171	3,8	2,6
BlackRock		36 469 288	36 469 288	3,3	2,2
Fidelity Investments		33 090 837	33 090 837	3,0	2,0
Vanguard		29 864 644	29 864 644	2,7	1,8
Norges Bank		26 845 606	26 845 606	2,4	1,6
Swedbank Robur Funds		23 697 324	23 697 324	2,1	1,5
Alecta Pension Insurance		23 695 000	23 695 000	2,1	1,5
Övriga aktieägare	700 790 760		700 790 760	63,0	43,0
Återköpta aktier		1 800 000	1 800 000	0,2	–
SUMMA	57 525 969	1 055 050 365	1 112 576 334	100,0	100,0

Styrelsens ordförande: Lars Renström

VD och koncernchef: Nico Delvaux

Styrelseledamöter med anknytning till Latour: Carl Douglas, Lena Olving, Jan Svensson
assaabloy.com

Fagerhult

Fagerhult är ett av Europas ledande belysningsföretag med dotterbolag i mer än 25 länder.

Fagerhult utvecklar, tillverkar och marknadsför innovativa och energieffektiva belysningslösningar för professionella miljöer i tre huvudsakliga produktområden – *Indoor*, *Retail* och *Outdoor*. Verksamheten bedrivs lokalt via flera bolag med starka varumärken. Försäljning sker även via agenter och distributörer. Tillsammans med lokal bearbetning ger det tillgång till över 40 marknader. Tillverkning sker i Europa, Afrika, Asien och Australien.

2018 I KORTHET: Fagerhult ökade nettoomsättningen med 8,7 procent till 5 621 Mkr. Den organiska tillväxten uppgick till –2,5 procent. Rörelseresultatet ökade med 4,1 procent till 706 Mkr och motsvarar en rörelsemarginal på 12,6 (13,1) procent.

I slutet av året ingicks avtal om förvärv av italienska iGuzzini illuminazione S.p.A., och därmed skapas ett av Europas största professionella belysningsbolag.

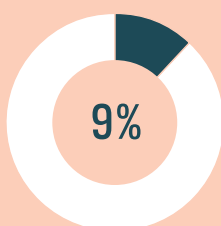
Styrelsen föreslår en utdelning om 2,00 kr per aktie för räkenskapsåret 2018, oförändrat jämfört med föregående år.

7%

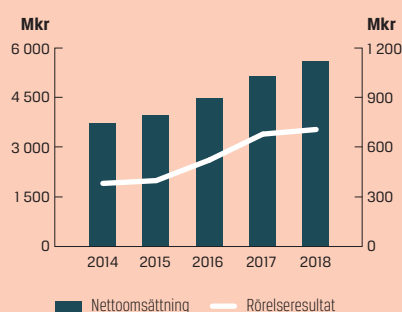
ANDEL AV LATOURS
TOTALA SUBSTANSVÄRDE

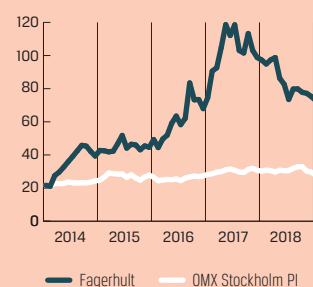
ANDEL AV LATOURS PORTFÖLJ AV BÖRSNOTERADE AKTIER

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

KURSUUTVECKLING FAGERHULT-AKTIE

NYCKELTAL FAGERHULT

	Helår 2018	Helår 2017
Nettoomsättning (Mkr)	5 621	5 170
Rörelseresultat ¹⁾ (Mkr)	706	678
Rörelsemarginal ¹⁾ (%)	12,6	13,1
Resultat efter finansnetto (Mkr)	667	653
Resultat per aktie (kr)	4,39	4,32
Soliditet (%)	32,2	31,0
Utdelning per aktie ²⁾ (kr)	2,00	2,00
Eget kapital per aktie (kr)	18,60	16,51
Marknadsvärde per 31 dec (Mkr)	8 801	11 623

¹⁾ EBIT

²⁾ Utdelning 2018 är föreslagen utdelning.

STÖRSTA ÄGARE 31 DECEMBER 2018

	Antal aktier	Andel % av aktier	Andel % av röster
Investment AB Latour	55 861 200	48,3	48,7
Lannebo Fonder	8 161 202	7,1	7,1
Fam Svensson, familj, stiftelse och bolag	7 885 199	6,8	6,9
FMR, Fidelity	7 323 923	6,3	6,4
Swedbank Fonder	5 651 121	4,9	4,9
Nordea Fonder	3 440 831	3,0	3,0
JP Morgan	3 078 508	2,7	2,7
Fam Palmstierna	3 018 600	2,6	2,6
Small business funds, Nordic	2 101 110	1,8	1,8
SEB Fonder	1 374 444	1,2	1,2
Övriga aktieägare	16 604 154	14,4	14,6
Återköpta aktier	1 149 708	1,0	–
SUMMA	115 650 000	100,0	100,0

NYCKELTAL AVSEENDE VÄRDERING OCH RISK ³⁾

EV/sales	1,9
EV/EBIT	15,5
P/E-tal	17,5
Net debt/EBIT	2,9

³⁾ Beräknat på sista betalkurs 2019-02-26.

Styrelsens ordförande: Jan Svensson
VD och koncernchef: Bodil Sonesson
Styrelseledamöter med anknytning till Latour: Eric Douglas, Jan Svensson
fagerhultgroup.com

HMS Networks

HMS Networks är en världsledande leverantör av mjuk- och hårdvara för industriell kommunikation.

2 %

ANDEL AV LATOURS
TOTALA SUBSTANSVÄRDE

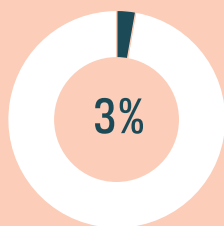
HMS Networks försäljning sker till mer än 90 procent utanför Sverige till sammanlagt cirka 60 länder. Huvudkontoret finns i Halmstad i Sverige. Försäljningskontor finns i Japan, Kina, Tyskland, USA, Italien, Frankrike, Indien, Singapore, England, Schweiz och Finland. Bolaget marknadsför nätverkskort och gateways under varumärkena Anybus® och IXXAT® samt produkter för fjärrövervakning under varumärket eWon®. Antalet medarbetare uppgick till cirka 550 i slutet av 2018.

2018 I KORTHET: Omsättningen ökade med 15 procent till 1 366 Mkr. Rörelsemarginalen uppgick till 18 (18) procent. HMS Networks långsiktiga mål är en årlig tillväxt på 20 procent per år och en rörelsemarginal högre än 20 procent. Antalet aktiva Design-Wins uppgick vid årsskiftet till 1 693 (1 590), en ökning med 6,5 procent. Den tyska teknikleverantören Beck IPC GmbH förvärvades under året.

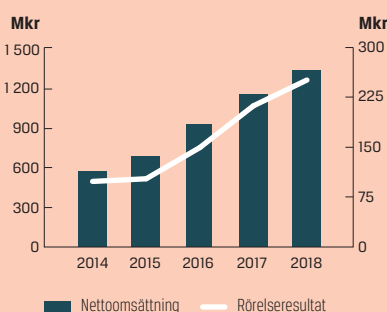
Styrelsen föreslår en utdelning om 1,80 kr per aktie för räkenskapsåret 2018, en ökning med 20 procent.

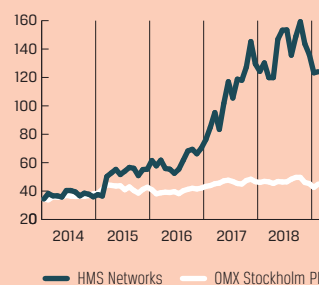
ANDEL AV LATOURS PORTFÖLJ AV BÖRSNOTERADE AKTIER

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

KURSVUTVECKLING HMS-AKTIE

NYCKELTAL

HMS	Helår 2018	Helår 2017
Nettoomsättning (Mkr)	1 366	1 183
Rörelseresultat ¹⁾ (Mkr)	251	212
Rörelsemarginal ¹⁾ (%)	18,4	17,9
Resultat efter finansnetto (Mkr)	232	195
Resultat per aktie (kr)	3,68	3,06
Soliditet (%)	54,3	50,2
Utdelning per aktie ²⁾ (kr)	1,80	1,50
Eget kapital per aktie (kr)	17,06	14,65
Marknadsvärde per 31 dec (Mkr)	5 759	5 806

¹⁾ EBIT

²⁾ Utdelning 2018 är föreslagen utdelning

STÖRSTA ÄGARE 31 DECEMBER 2018

	Antal aktier	Andel % av aktier	Andel % av röster
Investment AB Latour	12 109 288	25,9	26,0
Staffan Dahlström med bolag	6 468 292	13,8	13,9
Swedbank Robur Fonder	4 341 996	9,3	9,3
SEB Fonder	2 814 160	6,0	6,0
Handelsbanken Fonder	1 572 066	3,4	3,4
Lannebo Fonder	1 434 891	3,1	3,1
Livförsäkringsbolaget Skandia	1 469 383	3,1	3,2
TePe & Familjen Eklund	989 999	2,1	2,1
State Street Bank & Trust	923 314	2,0	2,0
AMF Aktiefond småbolag	925 656	2,0	2,0
Övriga aktieägare	13 476 998	28,8	29,0
Återköpta aktier	292 825	0,6	—
SUMMA	46 818 868	100,0	100,0

NYCKELTAL AVSEENDE VÄRDERING OCH RISK ³⁾

EV/sales	5,7
EV/EBIT	30,9
P/E-tal	43,1
Net debt/EBIT	1,4

³⁾ Beräknat på sista betalkurs 2019-02-26

Styrelsens ordförande: Charlotte Brogren
VD och koncernchef: Staffan Dahlström
Styrelseledamöter med anknytning till Latour: Anders Mörcök
hms.se

Loomis

Loomis erbjuder säkra och effektiva helhetslösningar för distribution, hantering, förvaring och återvinning av kontanter.

Loomis kunder utgörs främst av banker och detaljhandeln. Tjänsteerbjudandet omfattar värde transporter, kontanthantering och internationell värde logistik. Värde transporter är fortfarande den främsta intäktskällan, men intäkterna från kontanthantering växer snabbare. Loomis har en stark internationell närvaro med över 400 operativa lokal-kontor i drygt 20 länder och sysselsätter cirka 24 000 personer.

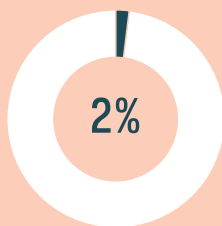
2018 I KORTHET: Den valutajusterade omsättningen ökade med 8 procent till 19,1 Mdr kr. Rörelsemarginalen uppgick till 11,5 (12,1) procent. Loomis finansiella mål och hållbarhetsmål för strategiperioden 2018–2021 innebär att omsättningen ska nå 24 Mdr kr senast 2021, rörelsemarginalen ska uppnå målintervall 12–14 procent och koldioxidutsläppen och plastanvändningen ska minska med 30 procent. Styrelsen föreslår en utdelning om 10,0 kr per aktie för räkenskapsåret 2018, en ökning med 11 procent.

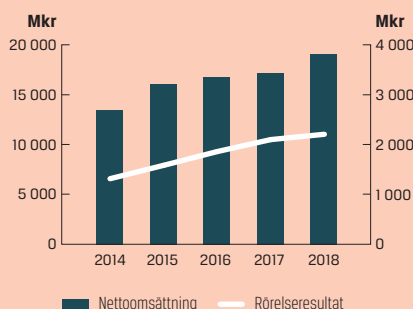
1%

ANDEL AV LATOURS
TOTALA SUBSTANSVÄRDE

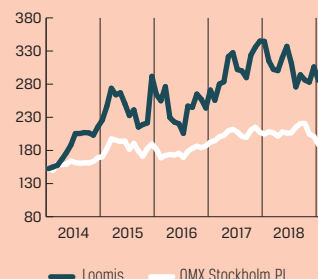
ANDEL AV LATOURS PORTFÖLJ AV BÖRSNOTERADE AKTIER

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

KURSUUTVECKLING LOOMIS-AKTIE

NYCKELTAL LOOMIS

	Helår 2018	Helår 2017
Nettoomsättning (Mkr)	19 168	17 228
Rörelseresultat ¹⁾ (Mkr)	2 200	2 093
Rörelsemarginal ¹⁾ (%)	11,5	12,1
Resultat efter finansnetto (Mkr)	2 057	1 882
Resultat per aktie (kr)	20,45	18,99
Soliditet (%)	45,5	46,4
Utdelning per aktie ²⁾ (kr)	10,00	9,00
Eget kapital per aktie (kr)	111,96	93,55
Marknadsvärde per 31 dec (Mkr)	21 530	25 941

¹⁾ Justerad EBITA

²⁾ Utdelning 2018 är föreslagen utdelning

STÖRSTA ÄGARE 31 DECEMBER 2018

	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Totalt antal aktier	Andel % av aktier	Andel % av röster
Investment AB Latour*	2 528 520	—	2 528 520	3,4	23,8
Melker Schörling med bolag och familj	900 000	—	900 000	1,2	8,5
BlackRock	—	6 479 732	6 479 732	8,6	6,1
SEB Fonder	—	5 367 619	5 367 619	7,1	5,1
Fidelity	—	4 008 664	4 008 664	5,3	3,8
Capital Group	—	3 239 042	3 239 042	4,3	3,1
Swedbank Robur Fonder	—	2 902 282	2 902 282	3,9	2,7
Didner & Gerge Fonder	—	2 523 641	2 523 641	3,4	2,4
Vanguard	—	2 435 007	2 435 007	3,2	2,3
Handelsbanken Fonder	—	2 434 289	2 434 289	3,2	2,3
Övriga aktieägare	—	42 407 236	42 407 236	56,3	40,0
Återköpta aktier	—	53 797	53 797	0,1	—
SUMMA	3 428 520	71 851 309	75 279 829	100,0	100,0

*Innehavet i Loomis har avyttrats under första kvartalet 2019.

NYCKELTAL AVSEENDE VÄRDERING OCH RISK ³⁾

EV/sales	1,5
EV/EBIT	13,4
P/E-tal	16,3
Net debt/EBIT	2,0

³⁾ Beräknat på sista betalkurs 2019-02-26.

Exklusive jämförelsestörande poster.

Styrelsens ordförande: Alf Göransson
VD och koncernchef: Patrik Andersson
Styrelseledamöter med anknytning till Latour: Jan Svensson
loomis.com

Nederman

Nederman är en världsledande leverantör av produkter och system inom miljöteknik.

Nedermans lösningar har fokus på luftfiltrering och återvinning och bidrar till att minska miljöpåverkan från industriproduktion, skapa ren och säker arbetsmiljö samt ökad produktions effektivitet. Erbjudandet omfattar allt från projektering till installation, driftsättning och service. Försäljning sker via dotterbolag i 30 länder och via distributörer i ytterligare cirka 30 länder. Utveckling och produktion sker vid egna tillverknings- och sammansättningsenheter i Europa, Nordamerika och Asien.

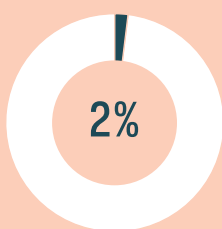
2018 I KORTHET: Omsättningen uppgick till 3 554 Mkr, motsvarande en valutaneutral tillväxt om 10,1 procent. Orderingången uppvisade en valutaneutral tillväxt om 7,4 procent. Det justerade rörelseresultatet ökade till 308 Mkr, vilket gav en justerad rörelsemarginal om 8,7 (9,1) procent. Under året förvärvades schweiziska Luwa Air Engineering och amerikanska Auburn Filtersense. Styrelsen föreslår en utdelning om 2,30 kr per aktie för räkenskapsåret 2018, en ökning med 15 procent.

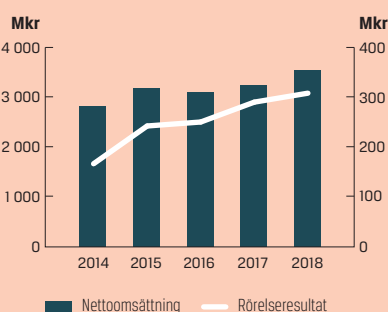
2%

ANDEL AV LATOURS
TOTALA SUBSTANSVÄRDE

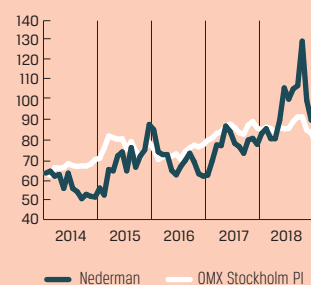
ANDEL AV LATOURS PORTFÖLJ AV BÖRSNOTERADE AKTIER

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

KURSUUTVECKLING NEDERMAN-AKTIE

NYCKELTAL NEDERMAN

	Helår 2018	Helår 2017
Nettoomsättning (Mkr)	3 554	3 149
Rörelseresultat ¹⁾ (Mkr)	308	286
Rörelsemarginal ¹⁾ (%)	8,7	9,1
Resultat efter finansnetto (Mkr)	268	260
Resultat per aktie (kr)	5,8	5,3
Soliditet (%)	32,9	36,2
Utdelning per aktie ²⁾ (kr)	2,30	2,00
Eget kapital per aktie (kr)	35,57	30,61
Marknadsvärde per 31 dec (Mkr)	3 163	2 929

¹⁾ Justerad EBIT

²⁾ Utdelning 2018 är föreslagen utdelning.

STÖRSTA ÄGARE 31 DECEMBER 2018

	Antal aktier	Andel % av aktier	Andel % av röster
Investment AB Latour	10 538 487	30,0	30,0
Lannebo Fonder	3 635 180	10,3	10,4
Ernstström Kapitalpartner	3 525 000	10,0	10,0
IF Skadeförsäkringar AB	3 481 200	9,9	9,9
Swedbank Robur Fonder	2 632 929	7,5	7,5
Fjärde AP-Fonden	2 056 216	5,9	5,9
Tredje AP-Fonden	1 285 863	3,7	3,7
Handelsbanken Fonder	843 364	2,4	2,4
Fondita Nordic Micro Cap	755 078	2,1	2,2
UN Joint Staff	718 815	2,0	2,0
Övriga aktieägare	5 616 621	16,0	16,0
Återköpta aktier	57 267	0,2	–
SUMMA	35 146 020	100,0	100,0

NYCKELTAL AVSEENDE VÄRDERING OCH RISK ³⁾

EV/sales	1,2
EV/EBIT	14,3
P/E-tal	18,0
Net debt/EBIT	1,8

³⁾ Beräknat på sista betalkurs 2019-02-26.

Styrelsens ordförande: Jan Svensson
VD och koncernchef: Sven Kristensson

Styrelseledamöter med anknytning till Latour: Jan Svensson, Johan Hjertsonsson
nederman.se

Securitas

Securitas är en global kunskapsledare inom säkerhet.

9%

ANDEL AV LATOURS
TOTALA SUBSTANSVÄRDE

Securitas är verksamt i Nordamerika, Europa, Latinamerika, Mellanöstern, Asien och Afrika. Organisationen är platt och decentraliserad med 370 000 medarbetare i 58 länder.

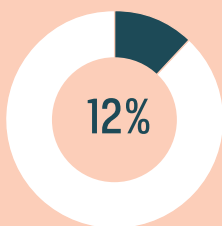
Idag har Securitas ett brett och växande utbud av säkerhetstjänster, däribland allt fler teknikbaserade lösningar. Säkerhetslösningar baserade på kundens specifika behov skapas utifrån olika kombinationer av stationär och mobil bevakning, fjärrbevakning, elektronisk säkerhet, brandskydd samt riskhantering.

2018 I KORTHET: Securitas försäljning ökade med 10 procent till 101,5 Mdr kr och den organiska tillväxten var 6 (5) procent. Rörelseresultatet före avskrivningar ökade med 13 procent och rörelsemarginalen uppgick till 5,2 (5,1) procent.

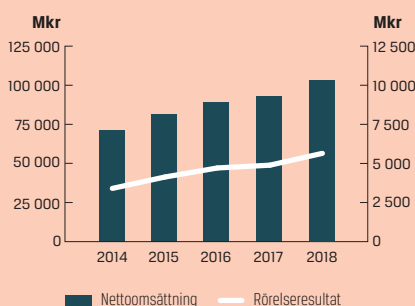
Försäljningen inom det strategiskt viktiga området säkerhetslösningar och teknik ökade med 21 (19) procent och stod för 20 (18) procent av total försäljning. Styrelsen föreslår en utdelning om 4,40 kr per aktie för räkenskapsåret 2018, en ökning med 10 procent.

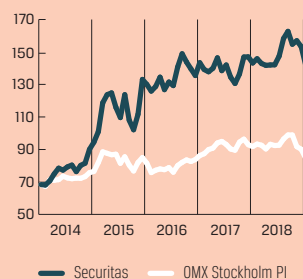
ANDEL AV LATOURS PORTFÖLJ AV BÖRSNOTERADE AKTIER

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

KURSVÄRDE SECURITAS-AKTIE

NYCKELTAL SECURITAS

	Helår 2018	Helår 2017
Nettoomsättning (Mkr)	101 467	92 197
Rörelseresultat ¹⁾ (Mkr)	5 304	4 677
Rörelsemarginal ¹⁾ (%)	5,2	5,1
Resultat efter finansnetto (Mkr)	4 028	3 998
Resultat per aktie (kr)	9,17	7,83
Soliditet (%)	31,8%	31,0
Utdelning per aktie ²⁾ (kr)	4,40	4,00
Eget kapital per aktie (kr)	48,37	41,77
Marknadsvärde per 31 dec (Mkr)	51 948	52 276

¹⁾ Justerad EBITA

²⁾ Utdelning 2018 är föreslagen utdelning

STÖRSTA ÄGARE 31 DECEMBER 2018

	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Totalt antal aktier	Andel % av aktier	Andel % av röster
Investment AB Latour	12 642 600	27 190 000	39 832 600	10,9	29,6
Melker Schörling med bolag och familj	4 500 000	12 069 598	16 569 598	4,5	11,0
State Street Bank and Trust		25 276 258	25 276 258	6,9	4,9
BNY Mellon SA/NV		17 346 312	17 346 312	4,8	3,3
HSBC Bank		11 364 949	11 364 949	3,1	2,2
Lannebo Fonder		10 870 392	10 870 392	3,0	2,1
Swedbank Robur Fonder		8 743 309	8 743 309	2,4	1,7
AMF - Försäkring och Fonder		8 056 936	8 056 936	2,2	1,6
Livförsäkringsbolaget Skandia		6 642 571	6 642 571	1,8	1,3
SEB Investment Management		6 395 995	6 395 995	1,8	1,2
Övriga aktieägare		213 959 977	213 959 977	58,6	41,2
Återköpta aktier		0	0	0,0	–
SUMMA	17 142 600	347 916 297	365 058 897	100,0	100,0

NYCKELTAL AVSEENDE VÄRDERING OCH RISK ³⁾

EV/sales	0,7
EV/EBIT	13,0
P/E-tal	16,3
Net debt/EBIT	2,7

³⁾ Beräknat på sista betalkurs 2019-02-26.
Exklusive jämförelsestörande poster.

Styrelsens ordförande: Marie Ehrling
VD och koncernchef: Magnus Ahlqvist
Styrelseledamöter med anknytning till Latour: Carl Douglas, Anders Böös
securitas.com

Sweco

Sweco planerar och utformar framtidens samhällen och städer.

Sweco är det ledande konsultföretaget inom teknik och arkitektur i Europa. Resultatet av arbetet blir hållbara byggnader, effektiv infrastruktur och tillgång till el och rent vatten.

Med 15 000 medarbetare i Europa kan Sweco erbjuda kunderna rätt kompetens för varje sammanhang. Bolaget genomför uppdrag i 70 länder varje år.

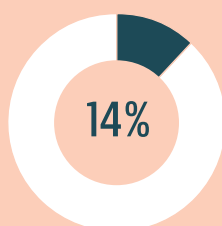
2018 I KORTHET: Nettoomsättningen ökade med 11 procent till 18,7 Mdr kr. Organisk tillväxt uppgick till 5 procent. Rörelseresultatet (EBITA) uppgick till 1 631 (1 492) Mkr vilket motsvarar en marginal om 8,7 (8,8) procent.

Marknaden för Swecos tjänster var under 2018 överlag god. Under 2018 förvärvade Sweco totalt sju bolag med en årlig nettoomsättning på cirka 455 Mkr.

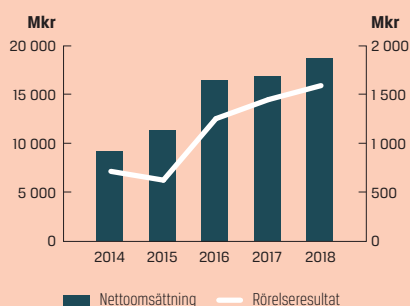
Styrelsen föreslår en utdelning om 5,50 kr per aktie för räkenskapsåret 2018, en ökning med 10 procent.

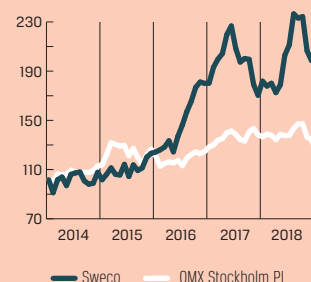
ANDEL AV LATOURS PORTFÖLJ AV BÖRSNOTERADE AKTIER

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

KURSVÄRDE SVECO-AKTIE

NYCKELTAL SWECO

	Helår 2018	Helår 2017
Nettoomsättning (Mkr)	18 735	16 887
Rörelseresultat ¹⁾ (Mkr)	1 631	1 492
Rörelsemarginal ¹⁾ (%)	8,7	8,8
Resultat efter finansnetto (Mkr)	1 508	1 377
Resultat per aktie (kr)	10,58	10,23
Soliditet (%)	42,9	41,9
Utdelning per aktie ²⁾ (kr)	5,50	5,00
Eget kapital per aktie (kr)	53,83	50,09
Marknadsvärde per 31 dec (Mkr)	23 841	22 104

¹⁾ Justerad EBITA.

²⁾ Utdelning 2018 är föreslagen utdelning.

STÖRSTA ÄGARE 31 DECEMBER 2018

	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Totalt antal aktier	Andel % av aktier	Andel % av röster
Fam Nordström, bolag och familj	6 118 808	10 660 646	16 779 454	13,9	34,1
Investment AB Latour	1 375 605	31 246 875	32 622 480	26,9	21,3
Stiftelsen J. G. Richerts minne	1 991 260	67 832	2 059 092	1,7	9,5
BNY Mellon SA/NV		6 772 198	6 772 198	5,6	3,2
SEB Investment Management		5 463 549	5 463 549	4,5	2,6
Swedbank Robur Fonder		3 822 723	3 822 723	3,2	1,8
Odin Fonder		3 561 539	3 561 539	2,9	1,7
Lannebo Fonder		3 000 631	3 000 631	2,5	1,4
JPMorgan Chase		2 352 347	2 352 347	1,9	1,1
Sweco AB		2 011 397	2 011 397	1,7	1,0
Övriga aktieägare	946 318	37 709 214	38 655 532	31,9	22,4
Återköpta aktier		3 982 877	3 982 877	3,3	—
SUMMA	10 431 991	110 651 828	121 083 819	100,0	100,0

NYCKELTAL AVSEENDE VÄRDERING OCH RISK ³⁾

EV/sales	1,5
EV/EBIT	17,6
P/E-tal	20,0
Net debt/EBIT	1,2

³⁾ Beräknat på sista betalkurs 2019-02-26.

Exklusive jämförelseförändring poster.

Styrelsens ordförande: Johan Nordström

VD och koncernchef: Åsa Bergman

Styrelseledamöter med anknytning till Latour: Johan Hjertonsson

swecogroup.com

TOMRA

TOMRA är ett världsledande företag inom teknik för sortering och återvinning.

TOMRA grundades 1972 i Norge och har idag verksamhet i 80 länder världen över och cirka 4 000 medarbetare. Verksamheten är indelad inom två huvudsakliga affärsområden: TOMRA Collection Solutions omfattar lösningar för automatisk insamling av dryckesförpackningar. TOMRA Sorting Solutions erbjuder sensorbaserad teknik för effektiv sortering inom livsmedelsindustrin och gruvnäringen samt för återvinning.

2018 I KORTHET: TOMRAs nettoomsättning ökade med 16 procent till 8 596 MNOK. TOMRA Collection Solutions försäljnings-tillväxt var 10 (-5) procent och TOMRA Sorting Solutions försäljning ökade med 22 (40) procent. EBITA uppgick till 1 253 MNOK och EBITA-marginalen uppgick till 15 (14) procent.

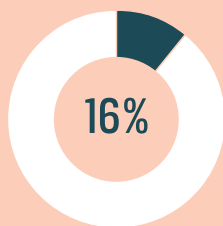
Styrelsen föreslår en utdelning om 4,50 NOK per aktie för räkenskapsåret 2018, varav 2,50 i ordinarie utdelning och 2,00 i extrautdelning. För 2017 var utdelningen 2,35 NOK per aktie.

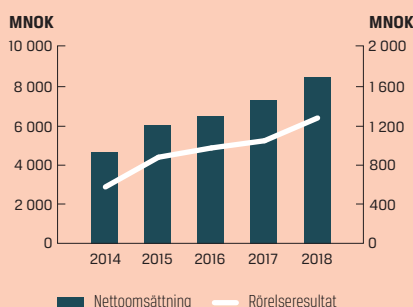
12%

ANDEL AV LATOURS
TOTALA SUBSTANSVÄRDE

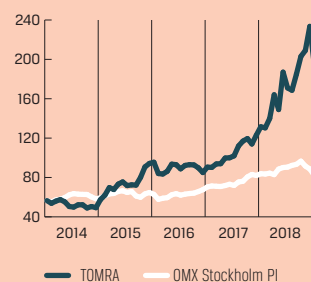
ANDEL AV LATOURS PORTFÖLJ AV BÖRSNOTERADE AKTIER

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

KURSVUTVECKLING TOMRA-AKTIE

NYCKELTAL

TOMRA	Helår 2018	Helår 2017
Nettoomsättning (MNOK)	8 596	7 432
Rörelseresultat ¹⁾ (MNOK)	1 253	1 068
Rörelsemarginal ¹⁾ (%)	14,6	14,4
Resultat efter finansnetto (MNOK)	1 033	887
Resultat per aktie (NOK)	5,01	4,14
Soliditet (%)	52,9	54,5
Utdelning per aktie ²⁾ (NOK)	4,50	2,35
Eget kapital per aktie (NOK)	34,36	31,13
Marknadsvärde per 31 dec (Mkr)	29 526	19 484

¹⁾ EBITA.

²⁾ Utdelning 2018 är föreslagen utdelning varav 2,00 NOK är föreslagen extra utdelning.

STÖRSTA ÄGARE 31 DECEMBER 2018

	Antal aktier	Andel % av aktier	Andel % av röster
Investment AB Latour	39 000 000	26,3	26,4
Folketrygdfondet	11 735 490	7,9	7,9
APG Asset Management N.V.	7 845 000	5,3	5,3
Nordea Investment Management	3 821 401	2,6	2,6
Danske Capital AS	3 194 563	2,2	2,2
The Vanguard Group	2 958 348	2,0	2,0
Capital Research Global Investors	2 887 234	2,0	2,0
Fidelity Management & Research Company	2 781 955	1,9	1,9
Impax Asset Management	2 255 946	1,5	1,5
Storebrand Asset Management AS	2 086 118	1,4	1,4
Övriga aktieägare	69 169 395	46,7	46,8
Återköpta aktier	284 628	0,2	–
SUMMA	148 020 078	100,0	100,0

NYCKELTAL AVSEENDE VÄRDERING OCH RISK ³⁾

EV/sales	4,0
EV/EBIT	27,5
P/E-tal	38,3
Net debt/EBIT	0,9

³⁾ Beräknat på sista betalkurs 2019-02-26.
Exklusive jämförelsestörande poster.

Styrelsens ordförande: Jan Svensson
VD och koncernchef: Stefan Ranstrand
Styrelseledamöter med anknytning till Latour: Jan Svensson
tomra.com

Troax

Troax är den globalt ledande leverantören av områdesskydd för inomhusanvändning.

Troax mission är att utveckla hållbara, högkvalitativa och innovativa säkerhetslösningar som skyddar människor, egendom och processer. Lösningarna används inom marknadsområdena Maskinskydd, Lager och Förråd. Sedan starten 1955 har Troax utvecklats till en framgångsrik börsnoterad internationell koncern med cirka 700 medarbetare och lokal representation i 42 länder. Huvudkontoret är beläget i Hillerstorp i Sverige.

2018 I KORTHET: Nettoomsättningen ökade med 6 procent till 161 MEUR. Justerat för valuta och förvärv var ökningen 8 procent. Rörelseresultatet ökade till 32,8 MEUR, motsvarande en rörelsemarginal om 20,4 (20,1) procent.

Bland Troax fem marknadssegment var utvecklingen särskilt stark i Kontinentaleuropa och Storbritannien.

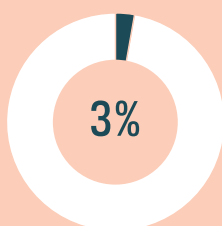
Styrelsen föreslår en utdelning om 5,00 kr per aktie för räkenskapsåret 2018, en ökning med 18 procent.

2%

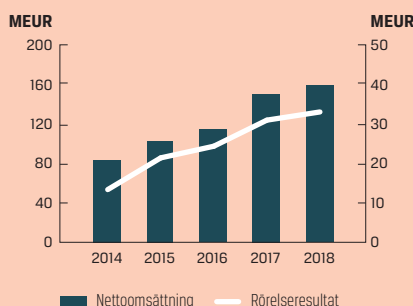
ANDEL AV LATOURS
TOTALA SUBSTANSVÄRDE

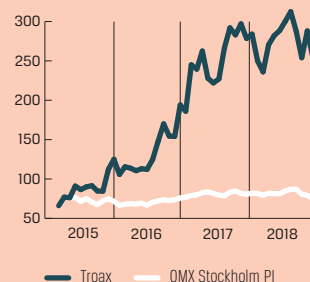
ANDEL AV LATOURS PORTFÖLJ AV BÖRSNOTERADE AKTIER

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

KURSUUTVECKLING TROAX-AKTIE

NYCKELTAL TROAX

	Helår 2018	Helår 2017
Nettoomsättning (MEUR)	161,0	152,1
Rörelseresultat ¹⁾ (MEUR)	32,8	30,6
Rörelsemarginal ¹⁾ (%)	20,4	20,1
Resultat efter finansnetto (MEUR)	32,0	25,4
Resultat per aktie (EUR)	1,22	0,86
Soliditet (%)	43,1	40,1
Utdelning per aktie ²⁾ (kr)	5,00	4,25
Eget kapital per aktie (EUR)	4,13	3,46
Marknadsvärde per 31 dec (Mkr)	5 090	5 570

¹⁾ EBIT.

²⁾ Utdelning 2018 är föreslagen utdelning.

STÖRSTA ÄGARE 31 DECEMBER 2018

	Antal aktier	Andel % av aktier	Andel % av röster
Investment AB Latour	6 020 000	30,1	30,1
Nordea Investment Funds	1 482 312	7,4	7,4
Thomas Widstrand	1 149 260	5,7	5,7
Svolder AB	1 100 000	5,5	5,5
State Street Bank and Trust	966 814	4,8	4,8
BNY Mellon	917 980	4,6	4,6
Spiltan Fonder AB	890 193	4,5	4,5
Catella Fondförvaltning	529 329	2,6	2,6
Handelsbanken Fonder	481 950	2,4	2,4
Ola Österberg	463 270	2,3	2,3
Övriga aktieägare	5 998 892	30,0	30,0
Återköpta aktier	0	0	–
SUMMA	20 000 000	100,0	100,0

NYCKELTAL AVSEENDE VÄRDERING OCH RISK ³⁾

EV/sales	3,8
EV/EBIT	18,5
P/E-tal	22,9
Net debt/EBIT	1,4

³⁾ Beräknat på sista betalkurs 2019-02-26.

Styrelsens ordförande: Jan Svensson
VD och koncernchef: Thomas Widstrand
Styrelseledamöter med anknytning till Latour: Jan Svensson
troax.com

Delägda innehav

Förutom den helägda industrirörelsen och börsportföljen har Latour intressen i ett antal mindre onoterade företag. Inne-
haven utgör endast cirka 1 procent av Latours substansvärde.

GENOM ÅREN HAR en delägd rörelsegren utvecklats där Latour är en av huvudägarna i onoterade företag i vilka ett helägt ägarförhållande av olika skäl inte varit möjligt. Bolagen har ofta samma kännetecken som många av Latours större innehav, det vill säga bolag med högt inslag av produktutveckling och med bra produkter i intressanta nischer. Under 2018 ingicks avtal om att avyttra hela Latours innehav i Diamorph till ett värde om 285 Mkr.

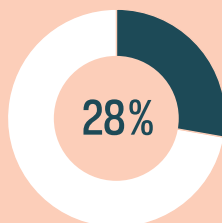
Diamorph

Avancerade material för krävande tillämpningar.

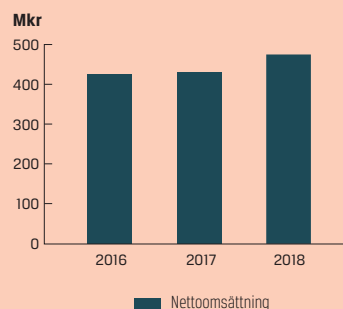
Diamorph levererar avancerade materiallösningar för särskilt krävande industriella tillämpningar. Diamorphkoncernen har en global kundbas med medarbetare inom produktion och försäljning fördelade på två enheter i Storbritannien och Tjeckien.

Diamorphs avancerade material förekommer bland annat i tåg, ubåtar, vattenkraftstationer och byggnader världen över. Under 2018 ingicks avtal om att avyttra hela Latours innehav i Diamorph.

LATOURS ANDEL AV DIAMORPHS
KAPITAL OCH RÖSTER

NETTOOMSÄTTNING

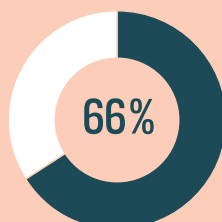

Neuffer

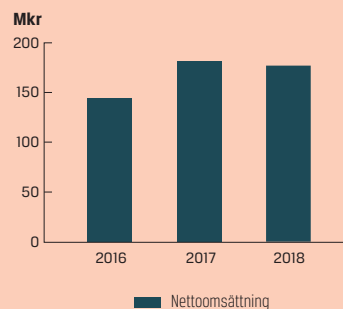
Ledande e-handelsaktör inom fönster och ytterdörrar.

Neuffer Fenster + Türen marknadsför och säljer fönster och ytterdörrar via sina etablerade e-handelsportaler. Marknaden för byggmaterial som säljs online växer stadigt och Neuffer har etablerat en stark position inom fönster och dörrsegmentet i Tyskland och Frankrike. Bolaget har huvudkontor i Stuttgart och är i en stark tillväxtfas med fokus på internationell expansion.

LATOURS ANDEL AV NEUFFERS
KAPITAL OCH RÖSTER

NETTOOMSÄTTNING

Avancerad materiallösning från Diamorph.

Armeringstyg av kolfiber från Oxeon.

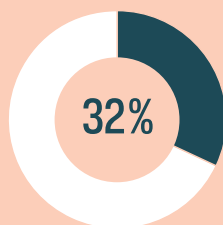
Tiltrotator från Terratech.

Oxeon

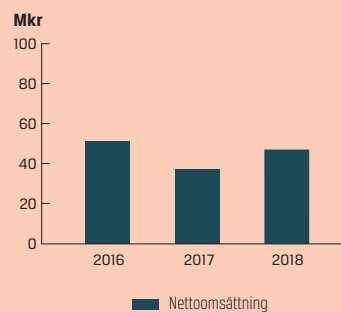
Material som skapar unika fördelar för användarna.

Oxeon utvecklar, tillverkar och marknadsför ett armeringstyg som vävs med spridda kolfiberband i stället för garner. Företaget, som grundades 2003, har fyra patent på området. Oxeons armeringstyg marknadsförs under varumärket TeXtreme® och erbjuds till kunder inom kompositindustrin som har stora behov av minskad vikt i sina produkter. Kunder som använder TeXtreme® har kunnat minska vikten med 25–30 procent med bibehållen eller högre mekanisk prestanda.

LATOOURS ANDEL AV OXEONS
KAPITAL OCH RÖSTER

NETTOOMSÄTTNING

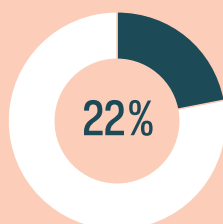

Terratech

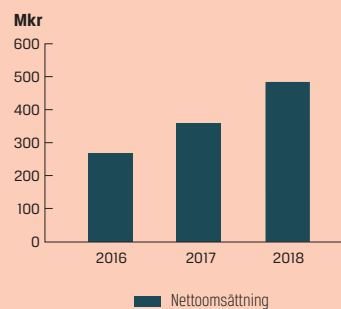
Intelligenta produkter för grävmaskiner och redskapsbärare.

Terratech är en expansiv industrigrupp fokuserad på att leverera intelligenta, säkra och effektiva produkter och tjänster för grävmaskiner och andra redskapsbärare. Gruppen består av två bolag, Steelwrist och SVAB Hydraulik. Steelwrist utvecklar, tillverkar och säljer tillbehör som ökar effektivitet och säkerhet hos grävmaskiner. SVAB utvecklar produkter och lösningar inom hydraulik, styrelektronik och ergonomisk design för olika typer av arbetsfordon.

LATOOURS ANDEL AV TERRATECHS
KAPITAL OCH RÖSTER

NETTOOMSÄTTNING

Årsredovisning 2018

Styrelsen och verkställande direktören för Investmentaktiebolaget Latour (publ) får härmed avge följande årsredovisning och koncernredovisning för 2018.

Förvaltningsberättelse	68
Koncernens resultaträkning	71
Koncernens balansräkning	72
Koncernens kassaflödesanalys	74
Förändring i koncernens eget kapital	75
Förändring av räntebärande nettoskuld	75
Moderbolagets resultaträkning	76
Moderbolagets balansräkning	77
Moderbolagets kassaflödesanalys	78
Förändring i moderbolagets eget kapital	78
Noter till de finansiella rapporterna	79
Förslag till vinstdisposition	107
Revisionsberättelse	108

Förvaltningsberättelse

Koncernen

INVESTMENT AB LATOUR är ett blandat investmentbolag. Latours investeringar består i huvudsak av en helägd industrirörelse indelad i fyra affärsområden och av en börsportfölj som består av tio innehav där Latour är huvudägare eller en av huvudägarna. Börsportföljen hade den 31 december 2018 ett marknadsvärde på 47,5 Mdr kr. Utöver ovanstående två verksamhetsgrenar innehar Latour en mindre portfölj av delägda innehav.

Koncerngemensam verksamhet bedrivs i Latours dotterbolag Nordiska Industri AB och Latour-Gruppen AB. I dotterbolaget Karpalunds Ångbryggeri AB bedrivs handel med aktier och andra värdepapper och i dotterbolaget Latour Förvaltning AB bedrivs förvaltning av värdepapper.

FÖRÄNDRINGAR I INDUSTRIRÖRELSEN

Latours ambition är att industrirörelsen ska växa med minst 10 procent årligen sett över en konjunkturcykel, genom en kombination av organisk tillväxt och förvärv. Ambitionen är att äga stabila industriföretag med egna produkter och med goda förutsättningar att internationaliseras.

I affärsområdena genomfördes fem förvärv under 2018 som sammanlagt tillför cirka 720 Mkr i omsättning, varav cirka 387 Mkr ingår i nettoomsättningen 2018.

Affärsområdet Hultafors Group genomförde två förvärv under året. I april förvärvades Johnson Level & Tool Mfg. Co., Inc., ("Johnson"), med huvudkontor i Wisconsin, USA. Johnson är en välrenommerad leverantör av mätverktyg och marknadsledande inom flera distributionskanaler i USA. Företaget omsatte 36 miljoner USD 2017 och har cirka 70 anställda. I juli förvärvades svenska Hellberg Safety AB. Hellberg utvecklar och tillhandahåller kommunikationslösningar, hörselskydd och ansiktsskydd inom ramen för Personal Protective Equipment (PPE). Företaget har en närvaro på 50 marknader med egen utveckling, produktion, montering och logistikverksamhet vid huvudkontoret i Stenkullen, strax utanför Göteborg. Omsättningen uppgick till 66 Mkr under 2017 och företaget har runt 20 anställda.

Affärsområdet Latour Industries genomförde ett förvärv och en avyttring under året. Genom dotterbolaget Bemsig AB förvärvades i mars Sensortec Holding AG, ett ledande schweiziskt bolag inom sensorer för fastighetsautomation. Bolaget har 10 anställda och omsatte under 2017 5,3 miljoner CHF. Vidare i mars avyttrades dotterbolaget Kabona AB till Nordomatic AB. Överlåtelsen är en konsekvens av att Latour under lång tid renodlat sin verksamhet till att omfatta investeringar i bolag med tydligt produktägande och möjligheter till internationalisering.

Affärsområdet Nord-Lock Group genomförde ett förvärv under året. I september förvärvades den spanska distributören IDQ Investigación Diseno y Calidad, S.A.U. (IDQ). Spanien är en betydande marknad för säkra skruvförband och målet är att garantera fortsatt stark tillväxt för Nord-Lock Group. IDQ omsatte 17 Mkr med 7 anställda under 2017.

Affärsområdet Swegon genomförde ett förvärv under året. I oktober förvärvades tyska Zent-Frenger GmbH. Företaget är en ledande leverantör av kyltak i Tyskland och utvecklar och säljer även anpassade kommersiella värmepumpar samt TABS-

produkter (Termiskt aktiva byggnadssystem). Zent-Frenger utvecklar och tillverkar sina produkter i Heppenheim, Tyskland. Företaget har cirka 100 anställda och omsatte 29 MEUR under 2017.

Ytterligare upplysning beträffande köp och försäljning av företag finns i not 46 och 47.

FÖRÄNDRINGAR I BÖRSPORTFÖLJEN

Under året ökade kapitalandelen i Alimak Group till 29,2 procent av röster och kapital efter förvärv av 1 345 000 aktier. Latour har i december 2018 tecknat ett åtagande om att garantera sin del av den kommande företrädesemission i Fagerhult. Latours andel av nyemissionen kommer att uppgå till cirka 975 Mkr.

FÖRÄNDRINGAR I ÖVRIGA INNEHAV

I november träffades avtal om att avyttra hela aktieinnehavet i Diamorph på totalt 14 923 571 aktier, motsvarande 28,2 procent av kapitalet. Köpeskillingen uppgår till cirka 290 Mkr och det investerade kapitalet uppgår till 164 Mkr. Affären förväntas slutföras under första kvartalet 2019.

HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Den 11 januari förvärvades norska TKS Heis. Omsättningen för 2018 uppgick till 155 miljoner NOK och bolaget har 74 anställda.

Latour har efter balansdagen avyttrat samtliga A-aktier i Loomis AB för cirka 0,8 miljarder kronor.

I övrigt har inga väsentliga händelser skett efter rapportperiodens utgång.

RESULTAT OCH FINANSIELL STÄLLNING

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgick till 2 646 (3 069) Mkr. Efter skatt uppgick resultatet till 2 324 (2 788) Mkr, vilket motsvarar 3,66 (4,37) kronor per aktie. Resultatet har påverkats negativt med 685 Mkr, som en redovisningsmässig konsekvens av att det största innehavet ASSA ABLOY redovisade en större goodwillnedskrivning och reserveringar under 2018. Resultatet har även påverkats negativt av att innehavet i Alimak Group skrivits ner med 479 Mkr. Koncernens kassabehållning och likvida placeringar uppgick till 744 (626) Mkr. Räntebärande skulder exklusive pensionsskuld utgjorde 5 870 (4 667) Mkr. Koncernens nettolåneskuld, inklusive pensionsskulden, uppgick till 4 812 (4 084) Mkr. Soliditeten var 86 (88) procent räknat på redovisat eget kapital i förhållande till balansomslutningen, inklusive dolda övervärden i intresseföretagen. För ytterligare information, se tioårsöversikten sidan 119.

INVESTERINGAR

Under perioden har i materiella anläggningstillgångar investerats 232 (268) Mkr. Härav avser 150 (145) Mkr maskiner och inventarier, 38 (29) Mkr fordon och 44 (94) Mkr byggnader. Av årets investeringar avser 62 (103) Mkr anläggningstillgångar i nyförvärvade bolag.

Moderbolaget

MODERBOLAGETS RESULTAT Moderbolagets resultat efter finansiella poster uppgick till 1 408 (1 078) Mkr. Moderbolagets soliditet uppgick till 76 (100) procent.

LATOURAKTIEN

Antalet utestående aktier uppgick, efter avdrag för återköpta aktier, den 31 december 2018 till 639 117 500. Under 2018 förföll optionsprogrammet från 2014 och 269 500 återköpta aktier såldes genom lösen av köpoptioner varefter Latour totalt innehar 722 500 B-aktier. Resterande optioner från optionsprogrammet 2014 löstes in till marknadsmässigt värde. Antalet utställda köpoptioner till ledande befattningshavare uppgick den 31 december 2018 till 1 401 000 stycken, vilket motsvarar rätten att förvärva 2 346 000 aktier. Härav ställdes 483 000 köpoptioner ut under året enligt mandat från årsstämman 2018. Under december omvandlades 200 A-aktier till B-aktier. Härfter är fördelningen av utgivna aktier 47 642 248 A-aktier och 592 197 752 B-aktier. Övriga upplysningar gällande aktien finns på sidorna 26 och 27 samt i not 36.

PERSONAL

Medelantalet anställda i koncernen var 5 128 (4 902), varav i utlandet 3 357 (3 108). Uppgift om löner och ersättningar samt fördelning av antalet anställda lämnas i not 10.

VALUTAEXPONERING

Dotterbolagens försäljning och inköp i utländska valutor balanseras genom koncernens gemensamma finansfunktion. På balansdagen fanns terminssäkrade försäljningar uppgående till 572 Mkr. Terminssäkrade valutaköp uppgick till 161 Mkr, härutöver sker valutasäkring genom valutaklausuler vid större importaffärer. Med undantag av nettoförsäljning i NOK, GBP och EUR samt nettoköp av USD råder relativt god balans mellan köp och försäljning av utländska valutor. Se vidare not 35.

RISKER I INDUSTRIRÖRELSEN

I egenskap av ägare till en diversifierad industrirörelse och till en börsportfölj som är fördelad på tio innehav, uppnår Latour med automatik en god riskspridning för verksamheten. Koncernens kunder finns inom ett flertal branscher, med en viss övervikt för byggnadsindustrin. Inom byggnadsindustrin är försäljningen väl fördelad mellan nybyggnation och den så kallade ROT-sektorn. Vidare är det en relativt jämn fördelning mellan kommersiella lokaler, offentliga lokaler och bostäder. Styrelsen bedömer och utvärderar årligen Latours riskexponering genom en strukturerad riskanalys.

FINANSIELLA RISKER

En beskrivning av finansiella instrument och riskhantering finns i not 35.

TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

Några transaktioner med närstående som väsentligen påverkat koncernens resultat och ställning finns inte utöver lämnad utdelning.

STYRELSENS ARBETE

Styrelsen i Latour består av åtta ordinarie ledamöter inklusive verkställande direktören. Inga suppleanter finns. Samtliga ledamöter är valda för ett år. Med undantag av verkställande direktören innehar ingen ledamot något operativt uppdrag i koncernen. Sekreterare i styrelsen är koncernens CFO. Vid årsstämman 2018 valdes Olle Nordström till styrelsens ordförande.

Styrelsens ledamöter representerar sammanlagt 80 procent av bolagets röstandel och 77 procent av dess kapitalandel. De anställda utövar sin representation i dotterbolaget Latour-Gruppen AB, som är moderbolag till de helägda bolagen inom industrirörelsen. De är därför inte representerade i investmentbolagets styrelse.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning som reglerar styrelsens sammanträden, ärenden som ska tas upp vid dessa sammanträden, arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören samt vissa övriga frågor. I instruktion till verkställande direktören regleras dennes arbetsuppgifter och rapporteringsskyldighet gentemot styrelsen.

Styrelsen har hittills under verksamhetsperioden haft fyra ordinarie möten utöver det konstituerande mötet och ett extra styrelsemöte. Tre av styrelsens ledamöter har varit förhindrade att närvara vid ett tillfälle och en av styrelsens ledamöter har varit förhindrad att närvara vid två tillfällen, i övrigt har styrelsen varit fulltalig.

Vid två möten har bolagets revisor deltagit och lämnat redogörelse för iakttagelser vid den granskning som gjorts.

Bland de frågor som behandlats i styrelsen finns strategiska förändringar i börsportföljen, förvärv och försäljning av dotterbolag, bolagets riskexponering, budgetar och prognos för dotterbolagen samt ekonomisk uppföljning av verksamheten.

Genom ordförandens försorg har styrelsen utvärderat sitt arbete och samtliga ledamöter har härvid lämnat sina synpunkter.

Bolagsstyrningsrapport återfinns på sidorna 112–114.

RIKTLINJER FÖR ERSÄTTNING TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Vid 2018 års årsstämma antogs följande riktlinjer: Ersättning till verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning och pension. Med andra ledande befattningshavare avses koncernledning och affärsområdeschefer. Den rörliga ersättningen baseras på uppnådda mål och kan uppgå till 0–100 procent av grundlönen. För att främja långsiktighet ska styrelsen, utöver den årliga rörliga ersättningen, också kunna besluta om ersättningar som är kopplade till affärsområdenas långsiktiga värdeutveckling över en period som omfattar tre år maximerat till en tredjedel av grundlönen per år under treårsperioden.

Verkställande direktören har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, varefter pension utgår med 60 procent av grundlönen i tre år med tillhörande pensionspremier som fortsätter att utbetalas som om anställningen fortsätter med full lön. För övriga ledande

Forts ►

► Moderbolaget forts

befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Styrelsen får frågå de av årsstämman beslutade riktlinjerna, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Styrelsen har vidare rätt att bevilja att ersättning till bolagsledningen ska kunna kompletteras med aktierelaterade incitamentsprogram, exempelvis köptionsprogram, under förutsättning att dessa gynnar det långsiktiga engagemanget för verksamheten och förutsatt att de ges ut på marknadsmässiga villkor.

Styrelsens förslag till riktlinjer för tiden från nästa årsstämma presenteras i samband med kallelse till årsstämman 2019.

HÅLLBARHETSREDOVISNING

Hållbarhetsfrågor har alltid haft en central plats inom Latour, oavsett om det har varit uttalat eller inte. Under 2018 har hållbarhetsarbetet fortsatt och om detta redovisas i Latours hållbarhetsrapport på sidorna 16–23. Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten återfinns på sidan 111.

MILJÖPÅVERKAN

Latourkoncernens helägda företag bedriver tillståndspliktig och anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Verksamheten

i Sverige är tillståndspliktig i ett av koncernens dotterbolag och anmälningspliktig i åtta av dotterbolagen. De tillstånds- och anmälningspliktiga bolagen finns inom verksamheter för produktion inom verkstadsindustri. Miljöpåverkan sker genom utsläpp till luft och till kommunala reningsanläggningar.

Samtliga berörda bolag innehar erforderliga tillstånd och har efterlevt gällande krav för sin verksamhet.

FÖRSLAG TILL UTDELNING OCH VINSTDISPOSITION

Styrelsen föreslår årsstämman att besluta om en höjd ordinarie utdelning till 2,50 (2,25) kr per aktie, vilket i absoluta tal motsvarar en utdelning om 1 598 Mkr.

Styrelsens förslag till vinstdisposition redovisas i sin helhet på sidan 107.

UTSIKTER FÖR ÅR 2019

2018 fortsatte med stabil efterfrågan, med bra organisk tillväxt och god resultatutveckling. Förutsättningarna inför 2019 ser bra ut med en god orderstock i inledningen av året, men det finns en beredskap för att sämre tider kan komma.

Någon prognos för 2019 lämnas inte.

Koncernens resultaträkning

Mkr	Not	2018	2017
Nettoomsättning	4-6	11 785	9 930
Kostnad för sålda varor		-7 073	-5 885
Bruttoresultat		4 712	4 045
Försäljningskostnader		-2 063	-1 856
Administrationskostnader		-953	-837
Forsknings- och utvecklingskostnader		-328	-286
Övriga rörelseintäkter	13	143	141
Övriga rörelsekostnader	13	-114	-82
Rörelseresultat	7-12	1 397	1 125
Resultat från andelar i intresseföretag	14	1 278	2 006
Resultat från aktieförvaltningen	15	23	10
Förvaltningskostnader		-21	-18
Resultat före finansiella poster		2 677	3 123
Finansiella intäkter	16	44	137
Finansiella kostnader	17	-75	-191
Resultat efter finansiella poster		2 646	3 069
Skatter	18	-322	-281
Årets resultat		2 324	2 788
<i>Hänförligt till:</i>			
Moderbolagets aktieägare		2 336	2 793
Innehav utan bestämmande inflytande		-12	-5
Resultat per aktie, räknat på resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare	36		
Före utspädning		3,66 kr	4,37 kr
Efter utspädning		3,64 kr	4,36 kr

Rapport över totalresultat

Mkr	2018	2017
Årets resultat	2 324	2 788
Övrigt totalresultat:		
Poster som inte ska återföras i resultaträkningen		
Omvärdering av nettopensionsförpliktelser	-7	-7
	-7	-7
Poster som senare kan återföras i resultaträkningen		
Omräkningsdifferenser	196	72
Årets förändring av verkligt värdereserv	-94	-72
Årets förändring av säkringsreserver	-23	-34
Andel av intresseföretags övriga totalresultat	525	-436
	604	-470
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	597	-477
Årets totalresultat	2 921	2 311
<i>Hänförligt till:</i>		
Moderbolagets aktieägare	2 933	2 316
Innehav utan bestämmande inflytande	-12	-5

Koncernens balansräkning

Mkr	Not	2018	2017
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Immateriella anläggningstillgångar	19	6 781	6 006
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader	20	374	378
Mark och markanläggningar	21	34	18
Maskiner	22	275	279
Inventarier	23	228	190
Pågående nyanläggningar och förskott	24	48	20
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i intresseföretag	26	17 054	16 043
Börsaktier	27	229	323
Andra långfristiga värdepappersinnehav	28	2	9
Andra långfristiga fordringar	29	38	32
Uppskjuten skattefordran	39	125	101
		25 188	23 399
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Varulager m m</i>	30		
Råvaror och förnödenheter		620	549
Varor under tillverkning		124	96
Färdiga varor och handelsvaror		974	764
Förskott till leverantörer		11	6
Börsaktier, handel	31	41	40
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar	32	2 020	1 637
Aktuell skattefordran		124	125
Derivatinstrument	33	4	0
Övriga kortfristiga fordringar		187	113
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		130	102
<i>Likvida medel</i>	34	744	626
		4 979	4 058
Summa tillgångar		30 167	27 457

Koncernens balansräkning

Mkr	Not	2018	2017
EGET KAPITAL			
<i>Kapital och reserver som kan hänföras till moderbolagets aktieägare</i>	36		
Aktiekapital		133	133
Återköpta egna aktier		-60	-72
Reserver		432	357
Balanserade vinstmedel		21 263	19 827
		21 768	20 245
<i>Innehav utan bestämmande inflytande</i>		95	102
Summa eget kapital		21 863	20 347
SKULDER			
<i>Långfristiga skulder</i>			
Pensionsförpliktelser	38	89	74
Uppskjuten skatteskuld	39	315	270
Övriga avsättningar	40	109	121
Räntebärande skulder	41	3 474	521
		3 987	986
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Checkräkningskredit	42	72	151
Skulder till kreditinstitut	35	1 954	3 995
Förskott från kunder		146	94
Leverantörsskulder		945	807
Aktuell skatteskuld		114	160
Övriga avsättningar	40	14	12
Derivatinstrument	33	7	20
Övriga skulder		248	224
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	43	817	661
		4 317	6 124
Summa skulder		8 304	7 110
Summa eget kapital och skulder		30 167	27 457

Koncernens kassaflödesanalys

Mkr	Not	2018	2017
Rörelseresultat		1 397	1 125
Avskrivningar		226	194
Realisationsresultat		3	2
Övriga justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		29	-37
Betalad skatt		-329	-253
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapitalet		1 326	1 031
<i>Förändring av rörelsekapitalet</i>			
Varulager		-230	-185
Kundfordringar		-237	-115
Kortfristiga fordringar		-54	19
Kortfristiga rörelseskulder		309	177
		-212	-104
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 114	927
<i>Investeringar</i>			
Förvärv av dotterföretag	46	-1 057	-662
Försäljning av dotterföretag	47	72	7
Förvärv av anläggningstillgångar		-225	-218
Försäljning av anläggningstillgångar		11	27
Kassaflöde från investeringar		-1 199	-846
<i>Aktieförvaltningen</i>			
Erhållen utdelning		1 038	862
Förvaltningskostnader m m		-20	-18
Förvärv av börsaktier m m		-95	-68
Förvärv av aktier i intresseföretag		-174	-2 018
Försäljning av börsaktier		96	68
Försäljning av aktier i intressebolag		4	0
Kassaflöde från aktieförvaltningen		849	-1 174
Kassaflöde efter investeringar och aktieförvaltningen		764	-1 093
<i>Finansiella betalningar</i>			
Erhållen ränta		44	133
Betald ränta		-78	-190
Nettoförändring låneskuld	37	772	1 733
Lämnad utdelning		-1 437	-1 277
Nyttjande av köpoptioner		-3	-9
Utställda köpoptioner		5	6
Kassaflöde från finansiella betalningar		-697	396
Förändring av likvida medel		67	-697
Likvida medel vid årets början		626	1 307
Kursdifferens i likvida medel		51	16
Likvida medel vid årets slut	34	744	626

Förändring i koncernens eget kapital

	Not	Hänförligt till moderbolagets aktieägare				Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt
		Aktie-kapital	Återköpta egna aktier	Reserver	Balanserade vinstmedel		
Ingående eget kapital 2017-01-01	36	133	-72	394	18 757	107	19 319
Summa totalresultat				-37	2 350	-2	2 311
Förändring av innehav utan bestämmande inflytande					-1	-3	-4
Nyttjande av köpoptioner			37		-9		28
Utställda köpoptioner					7		7
Återköpta egna aktier			-37				-37
Utdelningar					-1 277		-1 277
Utgående balans 2017-12-31		133	-72	357	19 827	102	20 347
Justering för ändrade redovisningsprinciper					29		29
Ingående balans 2018-01-01	36	133	-72	357	19 856	102	20 376
Summa totalresultat				75	2 853	-7	2 921
Förändring av innehav utan bestämmande inflytande							0
Nyttjande av köpoptioner					5		5
Utställda köpoptioner			42		-14		28
Återköpta egna aktier			-30				-30
Utdelningar					-1 437		-1 437
Utgående eget kapital 2018-12-31		133	-60	432	21 263	95	21 863

Förändring av koncernens räntebärande nettoskuld

Mkr	2017-12-31	Förändring av likvida medel	Förändring av lån	Andra förändringar	2018-12-31
Fordringar	32			4	36
Likvida medel	626	118			744
Pensionsförpliktelser	-75			-14	-89
Långfristiga skulder	-521		-2 953		-3 474
Utnyttjad checkkredit	-151		79		-72
Kortfristiga skulder	-3 995		2 038		-1 957
Räntebärande nettoskuld	-4 084	118	-836	-10	-4 812

Moderbolagets resultaträkning

Mkr	Not	2018	2017
Resultat från andelar i koncernföretag – utdelning		625	425
Resultat från andelar i intresseföretag	14	798	666
Resultat från aktieförvaltningen		–	–
Förvaltningskostnader		-15	-13
Resultat före finansiella poster		1 408	1 078
Ränteintäkter		6	0
Räntekostnader		-6	0
Resultat efter finansiella poster		1 408	1 078
Skatter	18	–	–
Årets resultat		1 408	1 078

Rapport över totalresultat för moderbolaget

Mkr	Not	2018	2017
Årets resultat		1 408	1 078
Övrigt totalresultat:			
Poster som senare kan återföras till resultaträkningen			
Årets förändring av verkligt värdereserv		–	–
Övrigt totalresultat, netto efter skatt		0	0
Årets totalresultat		1 408	1 078

Moderbolagets balansräkning

Mkr	Not	2018	2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i dotterföretag	25	2 246	2 246
Andelar i intresseföretag	26	7 585	7 414
Fordran på koncernföretag		3 100	448
		12 931	10 108
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Fordran på koncernföretag		252	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		6	2
<i>Likvida medel</i>		0	0
		258	2
Summa tillgångar		13 189	10 110
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	36		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		133	133
Andra fonder		96	96
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		8 444	8 800
Årets resultat		1 408	1 078
		10 081	10 107
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut		3 100	–
Övriga räntefria skulder		–	–
		3 100	0
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till koncernföretag		–	–
Övriga skulder		8	3
		8	3
Summa eget kapital och skulder		13 189	10 110

Moderbolagets kassaflödesanalys

Mkr	Not	2018	2017
Kortfristiga rörelsefordringar		-3	0
Kortfristiga rörelseskulder		5	1
Kassaflöde från den löpande verksamheten		2	1
<i>Aktieförvaltningen</i>			
Erhållen utdelning		798	665
Förvaltningskostnader m.m.		-15	-12
Förvärv av börsaktier m.m.		-170	-2 009
Försäljning av börsaktier		0	0
Kassaflöde från aktieförvaltningen		613	-1 356
Kassaflöde efter investeringar och aktieförvaltningen		615	-1 355
<i>Finansiella betalningar</i>			
Erhållen ränta		6	0
Betald ränta		-6	0
Nyupplåning		195	2 205
Erhållen utdelning från dotterföretag		625	425
Lämnad utdelning		-1 437	-1 277
Nyttjande av köpoptioner		-3	-9
Utställda köpoptioner		5	6
Kassaflöde från finansiella betalningar		-615	1 350
Förändring av likvida medel		0	-5
Likvida medel vid årets början		0	5
Likvida medel vid årets slut		0	0

Förändring i moderbolagets eget kapital

Mkr	Not	Aktiekapital	Andra fonder		Balanserad vinst	Totalt
			Reservfond	Fond för verkligt värde		
Utgående balans 2016-12-31	36	133	96	0	10 079	10 308
Summa totalresultat					1 078	1 078
Lämnad utdelning					-1 277	-1 277
Återköp av egna aktier					-37	-37
Nyttjande av köpoptioner					28	28
Utställda köpoptioner					7	7
Utgående balans 2017-12-31	36	133	96	0	9 878	10 107
Summa totalresultat					1 408	1 408
Lämnad utdelning					-1 437	-1 437
Återköp av egna aktier					-30	-30
Nyttjande av köpoptioner					28	28
Utställda köpoptioner					5	5
Utgående balans 2018-12-31		133	96	0	9 852	10 081

Noter till de finansiella rapporterna

(Belopp i Mkr om inget annat anges)

NOT 1 Allmän information

Investment AB Latour (publ), org. nr 556026-3237, är ett blandat invest- mentbolag med en helägd industrirörelse och en börsportfölj som består av tio betydande innehav.

Moderbolaget är ett publikt aktiebolag med säte i Göteborg. Huvudkonto- rets adress är J A Wettergrens gata 7, Box 336, 401 25 Göteborg. Moderbola- get är noterat på listan för stora bolag på Nasdaq OMX Stockholm.

Styrelsen och verkställande direktören har godkänt denna koncern- redovisning den 15 mars 2019 för offentliggörande. Årsredovisningen och koncernredovisningen kommer att föreläggas årsstämman den 7 maj 2019 för fastställande.

NOT 2 Redovisningsprinciper

Försättningar vid upprättande av koncernens finansiella rapporter

Koncernredovisningen för Investment AB Latour har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av Inter- national Accounting Standard Board (ISAB) samt tolkningsuttalanden från International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) som har godkänts av EU. Vidare har Årsredovisningslagen (ÅRL) och RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats.

Koncernredovisningen har upprättats enligt anskaffningsvärdemetoden förutom vad beträffar omvärderingar av finansiella tillgångar som kan säljas samt finansiella tillgångar och skulder (inklusive derivatinstrument) värde- rade till verkligt värde via resultaträkningen.

Att upprätta rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga redovisningsmässiga uppskattningar. Vidare krävs att led- ningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av företagets redovisnings- principer. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen anges i not 50.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges nedan under avsnittet "Moderbolagets redovi- sningsprinciper". De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer förädlades av begränsningar i möjligheten att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av ÅRL och Tryggandelagen samt i vissa fall av skatteskäl.

Nya och ändrade redovisningsprinciper

Nya och ändrade standarder är för första gången obligatoriska för det räken- skapsår som började 1 januari 2018.

Koncernen har tillämpat IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 15 Intäk- ter från avtal med kunder från och med 1 januari 2018.

Ingående andelar i intresseföretag samt ingående eget kapital har ökat med 29 Mkr som en effekt av att Securitas egna kapital ökat genom införän- det av IFRS 15. I övrigt har inga andra nya redovisningsprinciper gällande från 1 januari 2018 haft en väsentlig påverkan på Investment AB Latours finansiella resultat eller ställning.

Nya standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder som ännu inte har trätt i kraft och som inte har tillämpats i förtid.

Följande nya standarder och tolkningar har publicerats och träder i kraft för räkenskapsår som börjar efter 1 januari 2019 och har inte tillämpats vid upprättandet av de finansiella rapporterna. IFRS 16 Leasingavtal och IFRIC 23 Vägledning vid redovisning av osäkerheter i inkomstskatter.

IFRS 16 tillämpas av koncernen från 1 januari 2019. Vid övergången kom- mer samtliga leasingkontrakt, förutom korttidskontrakt och leasingavtal för vilket den underliggande tillgången har ett mindre värde, att redovisas i koncernens balansräkning. Enligt standarden ska en tillgång, nyttjanderätt avseende den leasade tillgången, och en finansiell skuld för skyldigheten att betala leasingavgifter redovisas.

Effekten på materiella anläggningstillgångar förväntas bli dryga 700 Mkr

och avser huvudsakligen byggnader och mark. Räntebärande skulder för- väntas öka med dryga 700 Mkr. Effekten på resultaträkningen för koncer- nen kommer inte bli väsentlig. Koncernen tillämpar den förenklade över- gångsmetoden och räknar därmed inte om jämförelsetalen. Därtill har koncernen valt att inte redovisa nyttjanderätt och leaseingskuld avseende åtaganden för korttidsleasingavtal och leasingavtal till mindre värde.

IFRIC 23 klargör hur företag ska bedöma på vilket sätt en transaktion ska värderas och redovisas när det finns osäkerhet i inkomstskatter. Koncernen tillämpar den nya vägledningen från 1 januari 2019 och bedöms inte komma att ha någon väsentlig effekt på koncernens redovisning.

Koncernredovisning

Dotterföretag

Dotterföretag är alla företag över vilka koncernen har bestämmande infly- tande. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget.

Förvärv av bolag redovisas enligt förvärvsmetoden. Denna metod inne- bär att eget kapital, inklusive kapitalandel i de obeskattade reserver som finns i dotterbolaget vid förvärvstillfället elimineras i sin helhet. Följaktligen ingår endast resultat uppkomna efter förvärvstidpunkten i koncernens egna kapital.

Köpeskillingen för förvärvet av ett dotterföretag utgörs av verkligt värde på överlåtna tillgångar, skulder och de aktier som emitterats av koncernen. I köpeskillingen ingår även verkligt värde på alla tillgångar eller skulder som är en följd av en överenskommelse om villkorad köpeskillning. Om det kon- cernmässiga anskaffningsvärdet för aktierna överstiger det i förvärvsanaly- sen upptagna värdet av bolagets nettotillgångar, redovisas skillnaden som koncernmässig goodwill. Om anskaffningskostnaden understiger verkligt värde för det förvärvade dotterföretagets nettotillgångar och eventualför- pliktelse, redovisas mellanskillnaden direkt i resultaträkningen. Förvärvs- relaterade kostnader kostnadsförs när de uppstår. Identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder i ett rörelseförvärv värderas inledningsvis till verkliga värden på förvärvsdagen. För varje förvärv avgör koncernen om alla innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget redovi- sas till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel av det förvär- vade företagets nettotillgångar.

Under året förvärvade bolag inkluderas i koncernredovisningen med belopp avseende tiden efter förvärvet. Resultat från under året sålda bolag har inkluderats i koncernens resultaträkning för tiden fram till tidpunkten för avyttringen.

Latours utländska koncernföretags tillgångar och skulder omräknas till balansdagens kurs. Samtliga poster i resultaträkningen omräknas till årets genomsnittskurs. Omräkningsdifferenser förs direkt till koncernens eget kapital.

Koncerninterna transaktioner, balansposter, intäkter och kostnader på transaktioner mellan koncernföretag elimineras. Vinster och förluster som resulterar från koncerninterna transaktioner och som är redovisade i till- gångar elimineras också.

Intresseföretag

Intresseföretag är alla de företag där koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20 procent och 50 procent av rösterna.

Latour äger aktier i AB Fagerhult motsvarande 49 procent av rösterna. Ledningen har gjort bedömningen att man inte har bestämmande inflytande över Fagerhult och att innehavet därmed behandlas som intresseföretag. Ställningstagandet baseras på följande faktorer:

Även om Latour har ett betydande ägarintresse så föreligger det ett antal andra stora aktieägare där de tre största förutom Latour har ca 21 procent, varav två av dessa aktieägare också är representerade i valberedningen.

Forts. ►

► Not 2 forts

Fagerhults styrelse bedrivs som en professionell styrelse med en majoritet av ledamöter som inte har anknytning till Latour. Fagerhult drivs som ett helt självständigt företag och inte som ett integrerat företag. Bolagens ledningsfunktioner är helt separerade från varandra och det finns över huvud taget inte något utbyte eller andra praktiska förhållanden som antyder att Fagerhults företagsledning rapporterar till Latour.

Innehav i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Denna metod innebär att det i koncernen bokförda värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andelar i intresseföretagens resultat" koncernens andel i intresseföretagens resultat efter skatt justerat för eventuella avskrivningar på eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden.

När koncernen inte längre har ett bestämmande eller betydande inflytande, omvärderas varje kvarvarande innehav till verkligt värde och ändringen i redovisat värde redovisas i resultaträkningen. Det verkliga värdet används som det första redovisade värdet och utgör grund för den fortsatta redovisningen av det kvarvarande innehavet som intresseföretag, joint venture eller finansiell tillgång. Alla belopp avseende den avyttrade enheten som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, redovisas som om koncernen direkt hade avyttrat de hänförliga tillgångarna eller skulderna. Detta kan medföra att belopp som tidigare redovisats i övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

Om ägarandelen i ett intresseföretag minskar men ett betydande inflytande ändå kvarstår, omklassificeras, i de fall det är relevant, bara en proportionell andel av de belopp som tidigare redovisats i övrigt totalresultat till resultatet.

Intäkter

Intäkterna i den ordinarie verksamheten består av försäljning av varor eller tjänster. Serviceintäkter definieras som fakturerade affärsaktiviteter som inte inkluderar fysiska varor eller där den fysiska varan har en underordnad betydelse i avtalet vid jämförelse med servicen. Varor som inte omfattas av serviceavtal redovisas som separata prestationsåtaganden och klassificeras som intäkter från varuförsäljning. Intäkter redovisas när kontrollen har överförts till köparen. Försäljningen redovisas netto av volymrabatter, returer och annan rörlig ersättning. Intäkter från varuförsäljning redovisas vid ett tillfälle. Intäkter från service-och/eller underhållsavtal redovisas antingen vid ett tillfälle eller över tid. För utförda tjänsteuppgifter redovisas inkomsten och de utgifter som är hänförliga till uppdraget som intäkt respektive kostnad i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen (successiv vinstavräkning). Ett uppdrags färdigställandegrad bestäms genom att nedlagda utgifter på balansdagen jämförs med beräknade totala utgifter.

Eventuella förväntade förluster på avtal redovisas i sin helhet i den period då förlusten blir trolig och kan uppskattas. Se not 3, 4 och 6 för en fördelning av intäkterna per segment, geografiskt område och kategori.

Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader

Som övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader redovisas intäkter och kostnader från aktiviteter utanför ordinarie verksamhet. Se not 13.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter och kostnader består av ränteintäkter och räntekostnader, utdelningsintäkter samt realiserade och realiserade valutakursförluster och -vinster.

Ränteintäkter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas med tillämpning av effektivräntemetoden. Räntekostnader belastar resultatet i den period till vilken de hänförs oavsett hur de upplånade medlen använts. Räntekostnader inkluderar transaktionskostnader för lån vilka har periodiserats över lånets löptid vilket även gäller eventuell skillnad mellan mottagna medel och återbetalningsbelopp. Utdelningsintäkt redovisas när utdelning fastställs och rätten att erhålla betalning bedöms som säker.

Lånekostnader

Lånekostnader som avser produktion av en tillgång för vilken lånekostnader kan inräknas i anskaffningsvärdet aktiveras under den tid som krävs att slutföra arbetet och färdigställa tillgången för dess avsedda användning. Övriga lånekostnader kostnadsförs när de uppkommer.

Varulager

Varulagren redovisas till det lägre av anskaffningskostnad och nettoförsäljningsvärde, där anskaffningsvärdet beräknas med tillämpning av

FIFU-metoden eller, alternativt, vägd genomsnittlig kostnad om denna är en god approximation av FIFU. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, med avdrag för tillämpliga rörliga försäljningskostnader. Värdet på färdiga varor och varor under tillverkning omfattar råvaror, direkt arbete, övriga direkta kostnader och produktionsrelaterade omkostnader. Separata inkuransavskrivningar görs. Vid bedömning av nettoförsäljningsvärden tas hänsyn till artiklarnas ålder och omsättningshastighet. Förändring mellan årets in- och utgående inkuransreserv påverkar i sin helhet rörelseresultatet.

Omräkning av utländska valutor

Funktionell valuta och rapportvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksamt (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor, som är moderbolagets funktionella valuta och rapportvaluta.

Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden eller av nettoinvesteringar, då vinster/förluster redovisas i eget kapital.

Omräkningsdifferenser för ickemonetära poster, såsom aktier som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, redovisas som en del av verkligt värdevinst/-förlust. Omräkningsdifferenser för ickemonetära poster, såsom aktier som klassificeras som finansiella tillgångar som kan säljas, förs till reserv för verkligt värde i eget kapital.

Koncernföretag

Resultat och finansiell ställning för alla koncernföretag (av vilka inget har en höginflationsvaluta) som har en annan funktionell valuta än rapportvalutan, omräknas till koncernens rapportvaluta enligt följande:

- tillgångar och skulder för var och en av balansräkningarna omräknas till balansdagskurs,
- intäkter och kostnader för var och en av resultaträkningarna omräknas till genomsnittlig valutakurs (såvida denna genomsnittliga kurs inte är en rimlig approximation av den ackumulerade effekten av de kurser som gäller på transaktionsdagen, i vilket fall intäkter och kostnader omräknas per transaktionsdagen) och
- alla valutakursdifferenser som uppstår redovisas som en separat del av eget kapital.

Vid konsolideringen förs valutakursdifferenser, som uppstår till följd av omräkning av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter och av upplåning och andra valutainstrument som identifierats som säkringar av sådana investeringar, till eget kapital. Vid avyttring av en utlandsverksamhet redovisas sådana kursdifferenser i resultaträkningen som en del av realisationsvinsten/-förlusten.

Goodwill och justeringar av verkligt värde som uppkommer vid förvärv av en utlandsverksamhet behandlas som tillgångar och skulder hos denna verksamhet och omräknas till balansdagens kurs.

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark innefattar huvudsakligen fabriker, lagerlokaler och kontor. Materiella anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde eller redovisas som en separat tillgång, beroende på vilket som är lämpligt, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra former av reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer.

Avskrivningar på tillgångar görs linjärt enligt plan över den beräknade nyttjandeperioden, enligt följande:

Byggnader	25–50 år
Markanläggningar	10–20 år
Maskiner	5–10 år
Fordon och datorer	3–5 år
Övriga inventarier	5–10 år

► Not 2 forts

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperiod prövas varje balansdag och justeras vid behov.

En tillgångs redovisade värde skrivs genast ner till dess återvinningsvärde om tillgångens redovisade värde överstiger dess bedömda återvinningsvärde.

Vinster och förluster vid avyttring fastställs genom en jämförelse mellan försäljningsintäkt och redovisat värde och redovisas i resultaträkningen.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill utgörs av det belopp varmed anskaffningsvärdet överstiger det verkliga värdet på koncernens andel av det förvärvade dotterföretagets/ intresseföretagets identifierbara nettotillgångar vid förvärvstillfället. Goodwill på förvärv av dotterföretag redovisas som immateriella tillgångar. Goodwill vid förvärv av intresseföretag ingår i värdet på innehav i intresseföretag.

Goodwill testas årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. Gjorda nedskrivningar av goodwill återförs inte. Vinst eller förlust vid avyttring av en enhet inkluderar kvarvarande redovisat värde på den goodwill som avser den avyttrade enheten.

Goodwill fördelas på kassagenererande enheter vid prövning av eventuellt nedskrivningsbehov.

Varumärken och licenser

Varumärken och licenser redovisas till anskaffningsvärde. Varumärken och licenser har en begränsad nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar. Avskrivningar görs linjärt för att fördela kostnaden för varumärken och licenser över deras bedömda nyttjandeperiod (5–20 år).

Nedskrivningar

Tillgångar som har en obestämd nyttjandeperiod skrivs inte av utan prövas årligen avseende eventuellt nedskrivningsbehov. Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdeminskning närhelst händelser eller förändringar i förhållanden indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp med vilket tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av en tillgångs verkliga värde minskat med försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter). För tillgångar, andra än finansiella tillgångar och goodwill, som tidigare skrivits ned, görs per varje balansdag en prövning om återföring bör göras.

Forskning och utveckling

Utgifter för forskning kostnadsförs då de inträffar. Utgifter för utveckling aktiveras i den mån dessa bedöms komma att ge framtida ekonomiska fördelar. Det redovisade värdet inkluderar utgifter för material, direkta utgifter för löner och indirekta utgifter som kan hänföras till tillgången på ett rimligt och konsekvent sätt. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, reddepapper, lånefordringar och derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, utgivna skuld- och eget kapitalinstrument, låneskulder samt derivat.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Redovisning sker därefter beroende av hur de klassificerats enligt nedan.

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skulder tas upp när motparten har levererat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången.

Verkligt värde på noterade finansiella tillgångar motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument eller diskonterade kassaflöden. För ytterligare information se not 35.

Koncernen värderar framtida förväntade kreditförluster relaterade till investeringar i skuldinstrument redovisade till upplupet anskaffningsvärde respektive verkligt värde med förändringar via övrigt totalresultat baserat på framåtriktad information. Koncernen väljer reserveringsmetod baserat på om det skett en väsentlig ökning i kreditrisk eller inte.

Klassificeringen av investeringar i skuldinstrument beror på koncernens affärsmodell för hantering av finansiella tillgångar och de avtalsenliga villkoren för tillgångarnas kassaflöden. För investeringar i egetkapitalinstrument som inte innehas för handel, beror redovisningen på om koncernen, vid instrumentets anskaffningstidpunkt, har gjort ett oåterkalleligt val att redovisa egetkapitalinstrumentet till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Finansiella tillgångar är klassificerade i tre kategorier vilka baseras på koncernens affärsmodell och tillgångens kontraktssenliga kassaflöden.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via totalresultatet

Kategorin innefattar egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och för vilka koncernen, vid första redovisningstillfället, tagit ett oåterkalleligt beslut att redovisa innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat. Latours börsaktier som inte innehas för handel ingår i denna kategori.

När egetkapitalinstrumentet avyttras, omklassificeras poster som redovisats i övrigt totalresultat till balanserad vinst, ingen omklassificering sker till resultaträkningen.

Klassificeringen enligt IFRS 9 har inte inneburit någon förändring eller omklassificering jämfört med tidigare redovisning i denna kategori.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Tillgångar som inte uppfyller kraven för att redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat värderas till verkligt värde via resultaträkningen. En vinst eller förlust för ett skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen och som inte ingår i ett säkringsförhållande redovisas netto i resultaträkningen i den period vinsten eller förlusten uppkommer. Latours börsaktier som innehas för handel ingår i denna kategori. Även derivat som inte uppfyller kraven på säkringsredovisning redovisas till verkligt värde via resultatet.

Klassificeringen enligt IFRS 9 har inte inneburit någon förändring eller omklassificering jämfört med tidigare redovisning i denna kategori.

Upplupet anskaffningsvärde

Tillgångar som innehas i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta, och som inte är identifierade som värdering till verkligt värde via resultatet, värderas till upplupet anskaffningsvärde. Det redovisade värdet av dessa tillgångar justeras med eventuella redovisade förväntade kreditförluster.

För kundfordringar tillämpar koncernen den förenklade ansatsen för kreditreservering, det vill säga, reserven kommer att motsvara den förväntade förlusten över hela kundfordrings livslängd. För att mäta de förväntade kreditförlusterna har kundfordringar grupperats baserat på fördelade kreditriskegenskaper och förfallna dagar. Koncernen använder sig utav framåtblickande variabler för förväntade kreditförluster. Förväntade kreditförluster redovisas i koncernens rapport över totalresultat i posten försäljnings- och administrationskostnader.

Klassificeringen enligt IFRS 9 har inte inneburit någon värdemässig förändring, dock ingår numera de tidigare kategorierna "Derivat som används för säkringsändamål" och "Låne- och kundfordringar, likvida medel" i kategorin Upplupet anskaffningsvärde.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte utgör derivat med fasta betalningar eller med betalningar som går att fastställa, och som inte är noterade på en aktiv marknad. Fordringarna uppkommer då företag tillhandahåller pengar, varor och tjänster direkt till kredittagaren utan avsikt att idka handel i fordringsrätterna. Kategorin innefattar även förvärvade fordringar. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån förväntat avtalsenligt kassaflöde som endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.

Forts ►

► Not 2 forts

Andra finansiella skulder

Finansiella skulder som inte innehas för handel värderas initialt till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader, och därefter till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när skulden togs upp. Det innebär att över- och undervärden liksom direkta emissionskostnader periodiseras över skuldens löptid.

Derivat som används för säkringsredovisning

Derivatinstrument redovisas i balansräkningen per kontraktsdagen och värderas till verkligt värde, både initialt och vid efterföljande omvärderingar. Metoden för att redovisa den vinst eller förlust som uppkommer vid omvärdering beror på om derivatet identifieras som ett säkringsinstrument, och om så är fallet, karaktären hos den post som säkrats. Koncernen identifierar vissa derivat som antingen en säkring av en mycket sannolik prognostiserad transaktion (kassaflödessäkring), eller en säkring av en nettoinvestering i en utlandsverksamhet.

Då transaktionen ingås dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, liksom även målet för riskhanteringen och strategin för att vidta olika säkringsåtgärder. Koncernen dokumenterar också sin bedömning, både vid säkringens början och löpande, av huruvida de derivatinstrument som används i säkringstransaktioner är effektiva när det gäller att utjämna förändringar i verkligt värde eller kassaflöde för säkrade poster.

Kassaflödessäkring

Den effektiva delen av förändringar i verkligt värde på derivatinstrument som identifieras som kassaflödessäkring och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i övrigt totalresultat och blir en del av eget kapital.

Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas omedelbart i resultaträkningen.

Akkumulerade belopp i eget kapital återförs till resultaträkningen i de perioder då den säkrade posten påverkar resultatet (t ex när den prognostiserade försäljningen som är säkrad äger rum).

När ett säkringsinstrument löper ut eller säljs eller när säkringen inte längre uppfyller villkoren för säkringsredovisning och ackumulerade vinster eller förluster avseende säkringen finns i eget kapital, kvarstår dessa vinster/förluster i eget kapital och resultatförs samtidigt som den prognostiserade transaktionen slutligen redovisas i resultaträkningen. När en prognostiserad transaktion inte längre förväntas ske, överförs den ackumulerade vinst eller förlust som redovisats i eget kapital omedelbart till resultaträkningen.

Säkring av nettoinvestering

Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter redovisas på liknande sätt som kassaflödessäkringar. Vinster eller förluster avseende säkringsinstrumentet som hänför sig till den effektiva delen av säkringen redovisas i eget kapital, vinster eller förluster som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas omedelbart i resultaträkningen.

Akkumulerade vinster och förluster i eget kapital redovisas i resultaträkningen när utlandsverksamheten avyttras.

Derivat som inte uppfyller villkoren för säkringsredovisning

Vissa derivatinstrument uppfyller inte villkoren för säkringsredovisning. Förändringar i verkligt värde för sådana derivatinstrument som inte uppfyller villkoren för säkringsredovisning redovisas omedelbart i resultaträkningen under övriga intäkter alternativt övriga kostnader.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodo-havanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader vilka är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Långfristiga fordringar och övriga kortfristiga fordringar

Långfristiga fordringar och övriga kortfristiga fordringar är fordringar som uppkommer då företaget tillhandahåller pengar utan avsikt att idka handel med fordringsrätten. Om den förväntade innehavstiden är längre än ett år utgör de långfristiga fordringar och om den är kortare övriga fordringar. Dessa fordringar tillhör kategorin upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån förväntat avtalsenligt kassaflöde som endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.

Inkomstskatter

Redovisade inkomstskatter innefattar skatt som ska betalas eller erhållas

avseende aktuellt år, justeringar avseende tidigare års aktuella skatt samt förändringar i uppskjuten skatt.

Värdering av samtliga skatteskulder/-fordringar sker till nominella belopp och görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas.

Skatt redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital, då även skatteeffekten redovisas mot eget kapital.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden på alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Uppskjuten skattefordran avseende framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot över-skott vid framtida beskattning.

I juridiska personer redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld.

Uppskjuten skatt beräknas inte på temporära skillnader på andelar i dotterföretag och intresseföretag, där tidpunkten för återföring av den temporära skillnaden kan styras av koncernen och det är sannolikt att den temporära skillnaden inte kommer att återföras inom överskådlig framtid.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- och utbetalningar. Som likvida medel klassificeras, förutom kassa- och banktillgodo-havanden, kortfristiga finansiella placeringar med en löptid understigande tre månader.

Leasing

Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Leasade anläggningstillgångar där koncernen i allt väsentligt står för samma risker och förmåner som vid direkt ägande klassificeras som finansiell leasing. Den leasade tillgången redovisas då som anläggningstillgång och framtida leasingavgifter som räntebärande skuld. Leasing av tillgångar där uthyraren i allt väsentligt kvarstår som ägare till tillgången klassificeras som operationell leasing och leasingavgiften kostnadsförs linjärt över leasingperioden. I moderbolaget redovisas alla leasingavtal som operationella.

Statliga stöd

Statliga bidrag redovisas i resultat- och balansräkningen när det föreligger rimlig säkerhet att man kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidragen och att bidragen med säkerhet kommer att erhållas. Bidragen periodiseras systematiskt på samma sätt och över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Bidrag som är hänförliga till investeringar i materiella anläggningstillgångar har reducerat tillgångarnas redovisade värde.

Avsättningar

En avsättning redovisas när koncernen/företaget har ett formellt eller informellt åtagande som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av belopp kan göras.

Avsättningar för garantiåtaganden baseras på tidigare års faktiska kostnader.

Pensioner

Inom koncernen finns ett flertal såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. I Sverige, Norge, Tyskland, Schweiz och Italien omfattas de anställda av förmånsbestämda alternativt avgiftsbestämda pensionsplaner. I övriga länder omfattas de anställda av avgiftsbestämda planer.

I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas med kostnader i takt med att förmånerna intjänas.

I förmånsbestämda planer utgår ersättningar till anställda och före detta anställda baserat på lön vid pensioneringstidpunkten och antalet tjänsteår. Koncernen bär risken för att de utfästa ersättningarna utbetalas.

Den skuld som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner är nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen vid rapportperiodens slut minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna.

Beträffande förmånsbestämda planer beräknas pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen enligt den s k Projected Unit Credit Method. Metoden fördelar kostnaden för pensioner i takt med att de anställda utför tjänster för företaget som ökar deras rätt till framtida ersättning. Beräkningen utförs årligen av oberoende aktuarier.

► Not 2 forts

Företagets åtaganden värderas till nuvärdet av förväntade framtida utbetalningar med användning av en diskonteringsränta. Vid fastställande av denna ränta utgår koncernen i första hand från räntan på förstklassiga statsobligationer uttryckta i den valuta i vilken ersättningen kommer att utbetalas. På förpliktelser i Sverige utgår koncernen från räntan för 12-åriga bostadsobligationer som sedan extrapoleras med utvecklingen för den 23-åriga statsobligationsräntan för att motsvarar kvarvarande löptid för de aktuella åtagandena.

De viktigaste aktuariella antagandena anges i not 36.

Nettoräntan beräknas genom att diskonteringsräntan tillämpas på förmånsbestämda planer och på det verkliga värdet på förvaltningstillgångar. Denna kostnad ingår i personalkostnaderna i resultaträkningen.

Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder redovisas direkt i resultaträkningen. Övriga kostnadsposter i pensionskostnaden belastar totalresultatet.

Aktuariella vinster och förluster till följd av erfarenhetsbaserade justeringar och förändringar i aktuariella antaganden redovisas i övrigt totalresultat under den period då de uppstår.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Segmentsrapportering

Koncernens verksamhet styrs och är organiserad i Industrirörelsen och Aktieförvaltningen. Industrirörelsen är i sin tur uppdelad i fyra affärsområden. Dessa rörelsegrenar samt aktieförvaltningen utgör koncernens rörelsesegment. Segmentens intäkter, rörelseresultat, tillgångar och skulder inkluderar direkt hänförliga poster tillsammans med sådana poster som på ett tillförlitligt sätt kunnat allokeras till respektive segment. Ej allokerade poster utgörs framför allt av räntebärande tillgångar och skulder, ränteintäkter, räntekostnader, koncerngemensamma kostnader och skatter.

Anläggningstillgångar (eller avyttringsgrupper) som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter

Anläggningstillgångar (eller avyttringsgrupper) klassificeras som tillgångar som innehas för försäljning när deras redovisade värde huvudsakligen kommer att återvinnas genom en försäljningstransaktion och en försäljning

anses mycket sannolik. De redovisas till det lägsta av redovisat värde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader. Uppskjutna skattefordringar, tillgångar hänförliga till ersättningar till anställda, finansiella tillgångar, förvaltningsfastigheter och avtalsenliga rättigheter i försäkringsavtal är dock undantagna från detta värderingskrav.

Tillgångar i en avyttringsgrupp som innehas för försäljning redovisas separerade från andra tillgångar i balansräkningen. Skulderna hänförliga till en avyttringsgrupp som innehas för försäljning presenteras separerade från andra skulder i balansräkningen.

En avvecklad verksamhet är en del av ett företag som antingen har avyttrats eller är klassificerad som att den innehas för försäljning och som utgör en självständig väsentlig rörelsegren. Resultatet från avvecklade verksamheter redovisas separat i resultaträkningen.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget följer Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. RFR 2 innebär att moderbolaget ska följa IFRS/IAS så långt det är möjligt. Skillnaderna mellan moderbolagets och koncernens redovisningsprinciper beror främst på Årsredovisningslagen, Tryggandelagen och i vissa fall på särskilda skatteregler. I följande fall överensstämmer moderbolagets redovisningsprinciper inte med IFRS.

Intresseföretag

I moderbolaget redovisas intresseföretagen enligt anskaffningsvärdemetoden.

Ersättningar till anställda/förmånsbestämda planer

Vid beräkning av förmånsbestämda pensionsplaner följer moderbolaget Tryggandelagens och Finansinspektionens föreskrifter i och med att detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt.

Inkomstskatter

Investment AB Latour är ur skattemässig synvinkel ett investmentbolag. Vinster vid försäljning av aktier är inte skattepliktiga och förluster är inte avdragsgilla. Bolaget får dock som beskattningsbar schablonintäkt deklarera 1,5 procent av aktiernas marknadsvärde vid årets ingång. Detta gäller dock enbart marknadsnoterade aktier där röstandelen understiger 10 procent. Mottagna utdelningar är skattepliktiga och lämnad utdelning är avdragsgill. Ränteintäkter är beskattningsbara medan förvaltningskostnader och räntekostnader är avdragsgilla.

NOT 3 Information om rörelsegränar**UTVECKLING PER AFFÄRSOMRÅDE 2018-01-01-2018-12-31**

Mkr	Industrirörelsen					Aktieförvaltningen	Totalt
	Hultafors Group	Latour Industries	Nord-Lock Group	Swegon	Övrigt		
INTÄKTER							
Extern försäljning	2 407	2 756	1 309	5 136	177		11 785
Intern försäljning		2		1			3
RESULTAT							
Rörelseresultat	375	191	397	514	-80		1 397
Resultat från aktieförvaltningen						1 280	1 280
Finansiella intäkter							44
Finansiella kostnader							-75
Skatter							-322
Årets resultat							2 324
ÖVRIGA UPPLYSNINGAR							
Tillgångar	2 758	3 604	1 343	4 388	784	16 959	29 836
Ofördelade tillgångar							331
Summa tillgångar							30 167
Skulder	355	642	200	1 095	120	12	2 424
Ofördelade skulder							5 880
Summa skulder							8 304
Investeringar i:							
materiella anläggningstillgångar	46	49	29	69	39		232
immateriella anläggningstillgångar	719	86	14	84	2		905
Avskrivningar	20	65	34	85	22		226

UTVECKLING PER AFFÄRSOMRÅDE 2017-01-01-2017-12-31

Mkr	Industrirörelsen					Aktieförvaltningen	Totalt
	Hultafors Group	Latour Industries	Nord-Lock Group	Swegon	Övrigt		
INTÄKTER							
Extern försäljning	1 901	2 355	1 114	4 378	182		9 930
Intern försäljning		2					2
RESULTAT							
Rörelseresultat	287	173	340	381	-56		1 125
Resultat från aktieförvaltningen						1 998	1 998
Finansiella intäkter							137
Finansiella kostnader							-191
Skatter							-281
Årets resultat							2 788
ÖVRIGA UPPLYSNINGAR							
Tillgångar	1 621	3 629	1 195	3 916	443	16 090	26 894
Ofördelade tillgångar							563
Summa tillgångar							27 457
Skulder	297	631	159	879	68	6	2 040
Ofördelade skulder							5 070
Summa skulder							7 110
Investeringar i:							
materiella anläggningstillgångar	9	136	27	65	31		268
immateriella anläggningstillgångar	20	646	6	175			847
Avskrivningar	14	51	29	81	19		194

Företagsledningen har fastställt rörelsesegmenten baserat på den information som behandlas i Latours styrelse och som används för att fatta strategiska beslut. Styrelsen bedömer affärsområdena huvudsakligen ur ett verksamhetsperspektiv men även till viss del ur ett geografiskt perspektiv.

Verksamheten kan i huvudsak indelas i två huvudområden: helägd industrirörelse samt aktieförvaltning. Industrirörelsen är organiserad i fyra affärsområden, Hultafors Group, Latour Industries, Nord-Lock Group och Swegon.

Aktieförvaltningen består huvudsakligen av portföljförvaltning av längre

innehav där röstandelen uppgår till lägst 10 procent.

I segmentens resultat, tillgångar och skulder har inkluderats direkt hänförliga poster samt poster som kan fördelas på segmenten på ett rimligt och tillförlitligt sätt. I segmentens tillgångar och skulder inräknas inte skattefordringar och skatteskulder (uppskjutna samt aktuella) och inte heller räntebärande tillgångar och skulder. I segmentens investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar ingår samtliga investeringar frånsett investeringar i korttidsinventarier och inventarier av mindre värde.

NOT 4 Geografiska marknader

Försäljning fördelar sig på geografiska marknader enligt följande:

	2018	2017
Sverige	2 627	2 539
Norden exkl Sverige	1 994	1 690
Europa exkl Norden	5 258	4 303
Övriga marknader	1 906	1 398
Summa	11 785	9 930

Tillgångar fördelar sig på geografiska marknader enligt följande:

	2018	2017
Sverige	26 006	24 052
Norden exkl Sverige	1 159	976
Europa exkl Norden	2 553	2 122
Övriga marknader	449	307
Summa	30 167	27 457

Investeringar fördelar sig på geografiska marknader enligt följande:

	2018	2017
Sverige	315	254
Norden exkl Sverige	4	27
Europa exkl Norden	252	800
Övriga marknader	566	34
Summa	1 137	1 115

Koncernens hemmamarknad har historiskt varit Norden med huvuddelen av produktionen förlagd i Sverige. Numera sker expansionen huvudsakligen i Europa men även i andra delar av världen. Det finns inga enskilda länder som genom storlekskriteriet bedöms relevanta att särredovisas.

NOT 5 Transaktioner med närstående

Investment AB Latour står under ett bestämmande inflytande från familjen Douglas. Privat och genom bolag kontrollerar familjen Douglas 80,3 procent av rösterna i Latour. Två familjemedlemmar har erhållit styrelsearvode om 520 tkr vardera, dvs sammanlagt 1 040 tkr.

Investment AB Latour innehar 722 500 aktier vid periodens slut. Totalt antal utställda köpoptioner till ledande befattningshavare inom Latour-koncernen är 1 401 000 stycken vilket motsvarar rätten att förvärva 2 346 000 aktier. Vid årsstämman den 9 maj 2018 fattades beslut om att bemyndiga styrelsen att besluta om förvärv av egna aktier samt att få besluta om överlåtelse av egna aktier. Optionerna är utställda på marknadsmässiga villkor. För information om löner och andra ersättningar till styrelsen, vd och andra ledande befattningshavare, se not 10.

Årets inköp och försäljning mellan koncernföretag inom Latour-koncernen uppgår till 4 990 (4 376) Mkr. Inga inköp eller försäljningar har skett med moderbolaget.

Inga transaktioner med andra närstående personer eller övriga bolag har förekommit under året.

NOT 6 Intäkternas fördelning

KONCERNEN	2018	2017
Intäkter från varuförsäljning	10 538	8 610
Intäkter från tjänster	1 247	1 320
	11 785	9 930
Avtal om fast pris	9 107	7 830
Löpande avtal	2 678	2 100
	11 785	9 930
Försäljning direkt till kund	6 135	5 096
Försäljning via återförsäljare	5 650	4 834
Summa	11 785	9 930

Latours intäkter kommer från ett flertal olika verksamheter som bedrivs i ett hundratal dotterföretag.

NOT 7 Kostnader fördelade på kostnadsslag

KONCERNEN	2018	2017
Förändring i lager	5 711	4 695
Ersättning till anställda	3 101	2 740
Avskrivningar	226	194
Övriga kostnader	1 350	1 176
Summa	10 388	8 805

NOT 8 Valutakursdifferenser

I rörelseresultatet ingår valutakursdifferenser avseende rörelsefordringar och rörelseskulder enligt följande:

KONCERNEN	2018	2017
Nettoomsättning	-16	-5
Kostnad för sålda varor	–	-7
Försäljningskostnader	–	2
Övriga rörelsekostnader	4	–
Summa	-12	-10

NOT 9 Ersättning till revisorer

KONCERNEN	2018	2017
PWC		
Revisionsuppdraget	8	7
varav till PriceWaterhouseCoopers AB	3	3
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
Skatterådgivning	1	1
varav till PriceWaterhouseCoopers AB	0	1
Övriga tjänster	1	1
varav till PriceWaterhouseCoopers AB	1	0
Summa	10	9
Revisionsarvode till övriga	3	4
Summa	13	13

I moderbolaget uppgår ersättningar till revisorer för revisionsuppdraget till 90 (90) tkr och för övriga uppdrag till 0 (0) tkr.

NOT 10 Personal**Löner, andra ersättningar och sociala kostnader**

	2018		2017	
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)
Moderbolaget	5	1	4	1
Dotterbolag	2 413	691	2 121	620
Koncernen	2 418	692	2 125	621

Av koncernens pensionskostnader avser 26 (16) Mkr styrelser och verkställande direktörer.

Löner och andra ersättningar fördelade per land och mellan styrelseledamöter m fl och anställda:

	2018 Styrelse och VD		2017 Styrelse och VD	
	(varav tantiem)	Övriga anställda	(varav tantiem)	Övriga anställda
<i>Moderbolaget</i>				
Sverige	5 (0)	–	4 (0)	–
<i>Dotterbolag</i>				
Sverige	51 (12)	838	53 (11)	816
Italien	6 (1)	173	7 (0)	134
Finland	7 (1)	115	5 (1)	96
Tyskland	11 (1)	250	9 (1)	198
Storbritannien	11 (1)	213	10 (2)	180
Norge	4 (1)	78	2 (0)	73
USA	4 (0)	155	4 (1)	105
Schweiz	8 (1)	54	5 (1)	44
Danmark	4 (1)	46	3 (1)	39
Polen	3 (2)	64	2 (2)	51
Frankrike	1 (0)	32	1 (0)	27
Holland	1 (0)	10	1 (0)	9
Belgien	4 (0)	67	7 (0)	58
Irland	3 (0)	19	1 (0)	7
Övriga länder	8 (0)	152	9 (0)	145
Koncernen totalt	131 (21)	2 266	123 (20)	1 982

De uppsägningstider som tillämpas inom koncernen är, beroende på ålder och typ av befattning, 3–24 månader.

Ersättning till ledande befattningshavare Principer

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämans beslut. Något särskilt arvode utgår ej för kommittéarbete.

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pension. Med andra ledande befattningshavare avses koncernledning och affärsområdeschefer som rapporterar direkt till verkställande direktören.

Den rörliga ersättningen till verkställande direktören baseras på under året uppnådda mål och var under 2018 maximerad till 53 procent av grundlönen. För andra ledande befattningshavare baseras den rörliga ersättningen på resultatet samt avkastningen på operativt kapital. Ersättningen i de befintliga avtalen för den årliga rörliga ersättningen är maximerad till

mellan 25 och 50 procent av grundlönen. För att främja långsiktighet ska styrelsen, utöver den årliga rörliga ersättningen, också kunna besluta om ersättningar som är kopplade till affärsområdenas långsiktiga värdeutveckling över en period som omfattar tre år.

Styrelsen har vidare rätt att bevilja att ersättning till bolagsledningen ska kunna kompletteras med aktierelaterade incitamentsprogram (exempelvis köpoptionsprogram) under förutsättning att dessa gynnar det långsiktiga engagemanget för verksamheten och förutsatt att de ges ut på marknads-mässiga villkor. Styrelsen får frångå de av årsstämman beslutade riktlinjer, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

2018 Ersättning och övriga förmåner under året

(tkr)	Grundlön/ styrelsearvode	Rörlig ersättning ³⁾	Övriga förmåner ²⁾	Pensions- kostnad	Summa
Styrelsens ordförande	1 460	–	–	–	1 460
Övriga styrelseledamöter (6 personer) ¹⁾	3 120	–	–	–	3 120
Verkställande direktör ²⁾	5 475	2 690	104	4 230	12 499
– avgångspension enligt avtal ⁴⁾				4 349 ⁴⁾	4 349
Andra ledande befattningshavare (5 personer)	15 144	9 938	861	4 734	30 677

¹⁾ Övriga styrelseledamöter har erhållit 520 tkr per ledamot.

²⁾ Övriga förmåner avser främst bilförmån.

³⁾ Rörlig ersättning till verkställande direktören motsvarade 49 procent av grundlönen och till andra ledande befattningshavare 0–66 procent av grundlönen.

⁴⁾ Enligt det ursprungliga anställningsavtalet har envar av bolaget och verkställande direktören rätt att yrka på pensionering från 62 års ålder, med rätt att åtnjuta 60 procent av slutlönen med tillhörande pensionspremier fram till 65 års ålder. Den 26 oktober 2017 offentliggjordes att Jan Svensson kommer att verka som verkställande direktör till och med den 31 augusti 2019. Reserv har redovisats för åtagande för pensionskostnader (beräknat under tidsperioden september 2019 till och med Jan Svenssons 65-årsdag). Styrelsen har under året beviljat verkställande direktören ytterligare 3 Mkr i avgångspension som en engångsersättning att utbetalas i samband med anställningens upphörande den 31 augusti 2019. Ersättningen har sin grund i synnerligen väl utfört arbete under en mycket lång tid hos Latour.

► Not 10 forts

2017 Ersättning och övriga förmåner under året

(tkr)	Grundlön/ styrelsearvode	Rörlig ersättning ³⁾	Övriga förmåner ²⁾	Pensions- kostnad	Summa
Styrelsens ordförande	1 400	–	–	–	1 400
Övriga styrelseledamöter (6 personer) ¹⁾	3 000	–	–	–	3 000
Verkställande direktör	5 094	3 895	45	2 100	11 134
- avgångspension enligt avtal ⁴⁾				7 389 ⁴⁾	7 389
Andra ledande befattningshavare (5 personer)	14 076	5 160	717	4 513	24 466

¹⁾ Övriga styrelseledamöter har erhållit 500 tkr per ledamot.²⁾ Övriga förmåner avser främst bilförmån.³⁾ Rörlig ersättning till verkställande direktören motsvarade 76 procent av grundlönen och till andra ledande befattningshavare 0–50 procent av grundlönen.⁴⁾ Enligt det ursprungliga anställningsavtalet har envar av bolaget och verkställande direktören rätt att yrka på pensionering från 62 års ålder, med rätt att åtnjuta 60 procent av slutlönen med tillhörande pensionspremier fram till 65 års ålder. Den 26 oktober 2017 offentliggjordes att Jan Svensson kommer att verka som verkställande direktör till och med den 31 augusti 2019. Reserv har redovisats för åtagande för pensionskostnader (beräknat under tidsperioden september 2019 till och med Jan Svenssons 65-årsdag).**Pensioner**

Verkställande direktören har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, varefter pension utgår från bolaget med 60 procent av grundlönen under tre år.

För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år, varefter pension utgår enligt den förmånsbestämda ITP-planen eller motsvarande. Premier erläggs löpande.

Optionsprogram

Under 2018 förföll optionsprogram från 2014, varpå 144 000 optioner löstes in mot aktier. Som en effekt av genomförd aktiesplit 4:1 i juni 2017 gav varje option rätten att förvärva fyra aktier och lösenkursen räknades därmed om från 194,20 kr till 48,55 kr. I tabellen nedan redovisas de optionsprogram som är utestående vid årsskiftet.

KONCERNEN	Antal utställda optioner	Motsvarar antal aktier	Optionspris	Lösenkurs
2015/2019 ¹⁾	149 500	598 000	25,00	64,725
2016/2020 ¹⁾	151 000	604 000	35,40	93,80
2016/2020 ¹⁾	3 000	12 000	34,80	89,575
2016/2020 ¹⁾	11 500	46 000	33,00	85,325
2017/2021	603 000	603 000	10,00	106,30
2018/2022	483 000	483 000	10,80	111,30

¹⁾ Som en effekt av genomförd aktiesplit 4:1 i juni 2017, ger varje option rätten att förvärva fyra aktier.**Avgångsvederlag**

Mellan bolaget och verkställande direktören gäller en uppsägningstid om 12 månader. Vid uppsägning från bolagets sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 12 månadslöner. Avgångsvederlaget avräknas ej mot andra inkomster. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida är uppsägningstiden 6 månader, något avgångsvederlag utgår ej.

Mellan bolaget och andra ledande befattningshavare gäller en uppsägningstid om 6–12 månader. Vid uppsägning från bolagets sida erhålls lön under uppsägningstiden. Vid uppsägning från ledande befattningshavares sida är uppsägningstiden 6 månader, något avgångsvederlag utgår ej.

Berednings- och beslutsprocessen

Principer för ersättning till ledande befattningshavare fastställs av årsstämman. Verkställande direktörens löne- och anställningsvillkor fastställs av styrelsen. Styrelsen har uppdragit åt ordföranden att efter kontakt med ersättningskommittén träffa avtal med verkställande direktören. Resultatet av förhandlingen har därefter anmälts till styrelsen.

Ersättningar till andra ledande befattningshavare har beslutats av verkställande direktören efter samråd med styrelsens ordförande.

Könsfördelning inom styrelsen och företagsledningen

	2018		2017	
	Män %	Kvinnor %	Män %	Kvinnor %
Styrelseledamöter	75	25	75	25
Koncernledning	100	0	100	0

Medelantalet anställda

MODERBOLAGET	2018		2017	
	Antal anställda	Varav män %	Antal anställda	Varav män %
Sverige	–	–	–	–
DOTTERFÖRETAGEN				
Sverige	1 771	81	1 794	83
Italien	429	84	425	84
Storbritannien	538	71	521	70
Tyskland	448	76	414	73
Polen	236	67	223	77
USA	267	85	194	93
Finland	221	83	213	81
Norge	128	72	123	76
Rumänien	112	41	104	38
Övriga länder	978	66	891	77
Totalt i dotterföretag	5 128	75	4 902	79
Totalt	5 128	75	4 902	79

VERKSAMHETSOMRÅDEN	2018	2017
Industrirörelsen	5 127	4 901
Aktieförvaltningen	1	1
Totalt	5 128	4 902

NOT 11 Avskrivningar

Avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar uppgår i koncernen till 53 (35) Mkr och på materiella anläggningstillgångar till 173 (159) Mkr. Avskrivningarna fördelas per funktion i resultaträkningen enligt följande:

KONCERNEN	2018	2017
<i>Varumärken, licenser</i>		
Kostnad för sålda varor	1	2
Försäljningskostnader	8	5
Administrationskostnader	18	12
Forskning- och utvecklingskostnader	26	16
Summa	53	35
<i>Byggnader</i>		
Kostnad för sålda varor	19	16
Försäljningskostnader	2	1
Administrationskostnader	4	3
Forskning- och utvecklingskostnader	0	2
Summa	25	22
<i>Mark och markanläggningar</i>		
Kostnad för sålda varor	–	–
Summa	0	0
<i>Maskiner</i>		
Kostnad för sålda varor	64	63
Försäljningskostnader	1	1
Administrationskostnader	5	3
Forskning- och utvecklingskostnader	2	2
Summa	72	69
<i>Inventarier</i>		
Kostnad för sålda varor	29	24
Försäljningskostnader	10	13
Administrationskostnader	36	29
Forskning- och utvecklingskostnader	1	2
Summa	76	68
Summa avskrivningar	226	194

NOT 12 Leasing

Leasingkostnader avseende lokalhyror, maskiner, datorer och kontorsutrustning uppgår för koncernen till 213 (105) Mkr.

Koncernens framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal förfaller enligt följande:

År	Framtida minimileaseavgifter
2019	221
2020–2023	492
2024–	138
Totalt	851

Som finansiell leasing finns i koncernen en byggnad. Denna redovisas som anläggningstillgång och till ett bokfört värde av 78 (80) Mkr. Framtida leasingavgifter på denna byggnad redovisas som räntebärande skuld med 61 (64) Mkr och löper till år 2027 (se även not 20). Finansiella leasingavgifter har belastat resultatet med 4 (4) Mkr. Minimileasingavgifter fördelar sig på <1 år, 4 Mkr, 1–5 år, 16 Mkr och >5 år, 41 Mkr.

NOT 13 Rörelseintäkter och rörelsekostnader**Övriga rörelseintäkter**

KONCERNEN	2018	2017
Realisationsresultat vid försäljningar	30	8
Resultatandel intresseföretag ¹⁾	8	22
Valutakursdifferenser	4	0
Justering av tilläggsköpeskillning	18	38
Övriga intäkter	83	73
Summa	143	141

Övriga rörelsekostnader

KONCERNEN	2018	2017
Förvärvskostnader	–15	–20
Nedskrivning goodwill	–70	–31
Valutakursdifferenser	0	0
Övriga kostnader	–29	–31
Summa	–114	–82

¹⁾ Avser resultatandelar från Oxeon med –3 (–4) Mkr, Diamorph med 8 (25) Mkr, Terratech med 3 (5) och övriga bolag med –1 (–4) Mkr.

NOT 14 Resultat från andelar i intresseföretag

KONCERNEN	2018	2017
Andel i årets resultat efter skatt	1 757	1 980
Utspänningseffekt	–	26
Nedskrivning	–479	–
Summa	1 278	2 006

De enskilda innehaven har påverkat resultatet enligt följande:

	2018	2017
Alimak Group	–394	19
ASSA ABLOY	277	776
Fagerhult	244	239
HMS Networks	33	37
Loomis	55	45
Nederman	62	55
Securitas	322	310
Sweco	420	285
TOMRA	192	180
Troax	67	60
Summa	1 278	2 006

Då Latour normalt inte hinner vänta in respektive intresseföretags resultatrapport så har Latour valt att tillämpa principen att i respektive kvartalsbokslut utgå från föregående kvartals utfall och sedan extrapolera ett bedömt utfall. Då bolagens resultat varierar kan detta innebära att redovisad resultatandel avviker mot redovisat utfall men korrigeras vid nästa kvartalsbokslut. Bokfört värde på andel i intresseföretag stäms av mot marknadsvärdet vilket vid behov skrivs ned.

Moderbolaget

I moderbolaget utgörs resultatet från intresseföretag av utdelningsintäkter med 798 (666) Mkr och reavinsten med 0 (0) Mkr.

NOT 15 Resultat från aktieförvaltningen

KONCERNEN	2018	2017
Resultat från anläggningstillgångar		
Utdelningar	32	14
Realisationsresultat	–	–
	32	14
Resultat från omsättningstillgångar		
Utdelningar	2	1
Realisationsresultat	–11	–5
Omvärdering, förd mot resultaträkningen	–	–
	–9	–4
Summa aktieförvaltningen	23	10

NOT 16 Finansiella intäkter

KONCERNEN	2018	2017
Intäktsrör	4	6
Kursvinster	38	120
Övriga finansiella intäkter	2	11
Summa	44	137

NOT 17 Finansiella kostnader

KONCERNEN	2018	2017
Övriga kostnadsrör	-56	-54
Kursförluster	-16	-133
Övriga finansiella kostnader	-3	-4
Summa	-75	-191

NOT 18 Skatt på årets resultat

KONCERNEN	2018	2017
Aktuell skattekostnad för perioden	-284	-258
Uppskjuten skatt hänförlig till förändringar i temporära skillnader		
Uppskjuten skatteintäkt	19	16
Uppskjuten skattekostnad	-57	-39
Summa	-322	-281

I koncernens totalresultat, i posten Årets förändring av säkringsreserv -12 (-34) Mkr, ingår uppskjuten skatt med -3 (+9) Mkr.

Skillnad mellan faktisk skattekostnad och skattekostnad baserad på gällande skattesats.

KONCERNEN	2018	2017
Resultat före skatt	2 646	3 069
Skatt enligt gällande skattesats, 22 %	-582	-675
Skatteeffekt p g a speciella skatteregler för investmentbolag	172	143
Effekt av intresseföretagsredovisningen	109	298
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	-44	-55
Skatteeffekt av justering från fg år	5	2
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	5	0
Skatteeffekt på övrigt	13	6
Skatt på årets resultat enligt resultaträkningen	-322	-281
MODERBOLAGET	2018	2017
Resultat före skatt	1 408	1 078
Skatt enligt gällande skattesats, 22 %	-310	-237
Skatteeffekt p g a speciella skatteregler för investmentbolag	310	237
Skatt på årets resultat enligt resultaträkningen	0	0

Gällande skattesats för koncernen liksom för moderbolaget är 22 procent. Investmentbolag erhåller skattemässiga avdrag för den utdelning som beslutats på efterföljande årsstämma. Reavinsten är ej skattepliktiga medan reaförluster ej är avdragsgilla. Investmentbolag beskattas i stället genom en schablonintäkt. Se även not 39.

NOT 19 Immateriella anläggningstillgångar

KONCERNEN	Goodwill	Varumärken, licenser	Totalt
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>			
Ingående balans 2017-01-01	5 171	334	5 505
Ingående anskaffningsvärde från förvärvade bolag	0	17	17
Årets förvärv	778	52	830
Årets försäljning	-6	0	-6
Omklassificering	0	4	4
Omräkningsdifferens	53	0	53
Utgående balans 2017-12-31	5 996	407	6 403
Ingående balans 2018-01-01	5 996	407	6 403
Ingående anskaffningsvärde från förvärvade bolag	0	32	32
Årets förvärv	850	23	873
Årets försäljning	-64	-5	-69
Omräkningsdifferens	175	10	185
Utgående balans 2018-12-31	6 957	467	7 424
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>			
Ingående balans 2017-01-01	0	-162	-162
Årets avskrivningar	-	-34	-34
Årets försäljning	-	0	0
Omräkningsdifferens	-	-1	-1
Utgående balans 2017-12-31	0	-197	-197
Ingående balans 2018-01-01	0	-197	-197
Årets avskrivningar	-	-53	-53
Årets försäljning	-	5	5
Omräkningsdifferens	-	-6	-6
Utgående balans 2018-12-31	0	-251	-251
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>			
Ingående balans 2017-01-01	-100	0	-100
Årets nedskrivning	-100	-	-100
Utgående balans 2017-12-31	-200	0	-200
Ingående balans 2018-01-01	-200	0	-200
Årets nedskrivning	-192	-	-192
Utgående balans 2018-12-31	-392	0	-392
Bokfört värde	6 565	216	6 781
<i>Redovisade värden</i>			
Per 2017-01-01	5 071	172	5 243
Per 2017-12-31	5 796	210	6 006
Per 2018-01-01	5 796	210	6 006
Per 2018-12-31	6 565	216	6 781

Avskrivningarnas påverkan på resultatet, se not 11.

All goodwill är hänförlig till segmentet Industrirörelsen. Efter prövning av goodwill har, för 2018, nedskrivning gjorts med 192 Mkr.

Prövning av nedskrivningsbehov av goodwill

För koncernens mest väsentliga goodwillposter anges vissa värderingsantaganden som ligger till grund för utvärderingen.

Koncernens goodwillvärde fördelar sig enligt nedan per affärsområde.

KONCERNEN	Bokfört värde, Mkr
Hultafors Group	1 347
Latour Industries	2 251
Nord-Lock Group	598
Swegon	2 082
Neuffer	287
	6 565

Forts ►

► Not 19 forts

Nedan redovisas antaganden för koncernens väsentliga goodwillposter.

	Bokfört värde Mkr	Tillväxt antagande (prognos) %	Marginal antagande (prognos) %
2018-12-31			
Snickers Workwear	368	3-5	16,0-17,5
Johnson	527	2-10	18,5-18,9
Reac	393	3-9	11,3-14,2
Aritco	630	6-19	4,5-15,5
Vimec	329	3-7	7,4-14,2
Produal	405	5-8	12,1-16,0
Nord-Lock Group	598	3-14	28,0-31,1
Light Commercial Swegon	716	10-15	19,9-25,0
Cooling Swegon	568	2-6	6,3-10,0
Neuffer	287	2-24	-0,1-8,0

	Disk.ränta (före skatt) %	Tillväxt antagande (terminal) %	Marginal antagande (terminal) %
2018-12-31			
Snickers Workwear	10,9	2	16,0
Johnson	11,5	2	18,5
Reac	9,0	2	14,2
Aritco	10,2	2	15,5
Vimec	10,0	2	14,2
Produal	9,2	2	16,0
Nord-Lock Group	11,1	2	28,0
Light Commercial Swegon	9,6	2	25,0
Cooling Swegon	8,7	2	10,0
Neuffer	12,3	2	8,0

	Bokfört värde Mkr	Tillväxt antagande (prognos) %	Marginal antagande (prognos) %
2017-12-31			
Snickers Workwear	366	3-8	16,0-17,4
Tradepoint	217	2-15	7,8-15,0
Reac	433	6-13	11,8-12,0
Aritco	630	6-19	5,1-15,5
Vimec	312	6-7	7,3-11,5
Produal	389	8-10	14,9-22,0
Nord-Lock Group	558	3-8	27,0-30,9
Light Commercial Swegon	678	10-20	21,9-27,0
Cooling Swegon	538	2-10	5,4-10,0
Neuffer	303	2-66	-6,2-8

	Disk.ränta (före skatt) %	Tillväxt antagande (terminal) %	Marginal antagande (terminal) %
2017-12-31			
Snickers Workwear	11,1	2	16,0
Tradepoint	11,9	2	15,0
Reac	10,7	2	12,0
Aritco	9,7	2	15,5
Vimec	11,1	2	11,5
Produal	11,7	2	22,0
Nord-Lock Group	11,1	2	27,0
Light Commercial Swegon	9,8	2	27,0
Cooling Swegon	9,6	2	10,0
Neuffer	10,4	2	8,0

Samtliga koncernens goodwillposter har utvärderats i enlighet med IAS 36, för att bedöma återvinningsvärdet individuellt för samtliga minsta kassagenererande enheter. Värderingarna utgör ej marknadsvärderingar. För var och en av koncernens goodwillposter har individuella antaganden gjorts om såväl tillväxt, vinstmarginal, kapitalbindning, investeringsbehov som riskpremie. Det riskpremiepåslag som har lagts ovanpå den riskfria räntenivån har utgjorts av en generell riskpremie för bolagsinvesteringar och av en verksamhetsspecifik riskpremie baserad på den enskilda verksamhetens förutsättningar.

Väsentliga antaganden

Prövningen har genomförts med prognostider på 5 år (något eller några år längre efter individuell prövning). Uppskattning av framtida kassaflöden har gjorts utifrån tillgångens befintliga struktur och inkluderar inte framtida förvärv. Avkastningskravet efter skatt varierar mellan 8,5-12,3 (9,1-12,0) procent. I merparten av prövningarna har använts ett avkastningskrav i den högre delen av det intervallet.

Marknad, tillväxt och marginal

Prognoserna baseras på tidigare erfarenheter och externa informationskällor.

Personalkostnader

Prognosen för personalkostnader baseras på förväntad inflation, viss real-löneökning (historiskt genomsnitt) och planerade effektiviseringar av företagets produktion. Prognosen överensstämmer med tidigare erfarenheter och externa informationskällor.

Valutakurser

Valutakursprognoser baseras på aktuell noterad växelkurs och på noterade terminskurser. Prognosen överensstämmer med externa informationskällor.

Valutakurs CAD	6,8
Valutakurs CHF	8,6
Valutakurs DKK	1,36
Valutakurs EUR	10,2
Valutakurs GBP	11,5
Valutakurs NOK	1,08
Valutakurs PLN	2,45
Valutakurs USD	8,8

För koncernens väsentligaste enheter överstiger återvinningsvärdet de redovisade värdena med god marginal. En mindre förändring i något viktigt antagande har inte så stor effekt att det skulle kunna reducera återvinningsvärdet till ett värde som är lägre än det redovisade värdet. Detta avser samtliga värdemässigt väsentliga kassagenererande enheter. För vissa av de allra minsta goodwillposterna är dock risken större eftersom marginalen är mindre. De får dock ingen väsentlig påverkan på Latour-koncernen. Den utesluttande största risken för att nedskrivningsbehov ska uppstå, är när omvälvande förändringar sker i en bransch, som radikalt förändrar ett företags position i marknaden. Varje företag gör varje år en omfattande riskanalys för att bevaka och anpassa sig för sådana risker.

NOT 20 Byggnader

KONCERNEN	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	635	554
Ingående anskaffningsvärde från förvärvade bolag	22	85
Inköp	6	9
Försäljning	-23	-18
Omklassificering	0	-3
Omräkningsdifferenser	16	8
<i>Utgående anskaffningsvärden</i>	<i>656</i>	<i>635</i>
Ingående avskrivningar	-257	-241
Försäljning	5	9
Årets avskrivningar	-25	-22
Omräkningsdifferenser	-5	-3
<i>Utgående avskrivningar</i>	<i>-282</i>	<i>-257</i>
Ingående nedskrivningar	0	0
Årets nedskrivningar		
Försäljningar och återföringar	0	0
<i>Utgående nedskrivningar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Bokfört värde	374	378

Årets avskrivningar se not 11.

I posten byggnader ingår en fastighet som koncernen innehar enligt finansiellt leasingavtal med följande belopp:

	2018	2017
Anskaffningsvärde - aktiverad finansiell leasing	117	112
Accumulerade avskrivningar	-39	-32
Redovisat värde	78	80

NOT 21 Mark och markanläggningar

KONCERNEN	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	26	26
Inköp	16	1
Försäljningar och utrangeringar	0	-1
Omräkningsdifferenser	0	0
<i>Utgående anskaffningsvärden</i>	<i>42</i>	<i>26</i>
Ingående avskrivningar	-8	-8
Årets avskrivningar	-	-
Försäljningar och utrangeringar	-	-
Omräkningsdifferenser	0	0
<i>Utgående avskrivningar</i>	<i>-8</i>	<i>-8</i>
Bokfört värde	34	18

Årets avskrivningar se not 11.

NOT 22 Maskiner

KONCERNEN	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	1 105	1 083
Ingående anskaffningsvärde från förvärvade bolag	11	8
Inköp	50	76
Försäljning	-51	-52
Omklassificering	2	-3
Omräkningsdifferenser	23	-7
<i>Utgående anskaffningsvärden</i>	<i>1 140</i>	<i>1 105</i>
Ingående avskrivningar	-826	-815
Försäljning	49	48
Årets avskrivningar	-72	-69
Omklassificering	0	5
Omräkningsdifferenser	-16	5
<i>Utgående avskrivningar</i>	<i>-865</i>	<i>-826</i>
Bokfört värde	275	279

Årets avskrivningar se not 11.

NOT 23 Inventarier

KONCERNEN	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	638	608
Ingående anskaffningsvärde från förvärvade bolag	13	10
Inköp	114	80
Försäljning	-75	-50
Omklassificeringar	0	-10
Omräkningsdifferenser	14	0
<i>Utgående anskaffningsvärden</i>	<i>704</i>	<i>638</i>
Ingående avskrivningar	-448	-425
Försäljning	58	41
Årets avskrivningar	-76	-68
Omklassificeringar	0	4
Omräkningsdifferenser	-10	0
<i>Utgående avskrivningar</i>	<i>-476</i>	<i>-448</i>
Bokfört värde	228	190

Årets avskrivningar se not 11.

NOT 24 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

KONCERNEN	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	20	29
Ingående anskaffningsvärde från förvärvade bolag	0	0
Under året nedlagda kostnader	36	12
Färdigställda anläggningar	-8	-21
Bokfört värde	48	20

NOT 25 Andelar i dotterföretag

	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	2 246	2 246
Årets förändring	-	-
Utgående anskaffningsvärde	2 246	2 246

Forts ►

► Not 25 forts

Företagets namn	Organisationsnummer	Säte	Antal andelar	Kapitalandel i %	Bokfört värde (Mkr)
Karpalunds Ångbryggeri AB	556000-1439	Stockholm	3 600	100	1
Latour Förvaltning AB	556832-2209	Stockholm	500	100	1 005
Latour-Gruppen AB	556649-8647	Göteborg	400 000	100	1 049
Hultafors Group AB	556365-0752	Bollebygd		100	
Hultafors AB	556023-7793	Bollebygd		100	
Hultafors Group Finland OY	0664406-9	Finland		100	
Hultafors Group Norge AS	983513328	Norge		100	
Hultafors Group Danmark AS	14252533	Danmark		100	
Hultafors UMI S.R.L.	132/572/22.11.1996	Rumänien		100	
Hultafors Group Italy	1660130210	Italien		100	
Fisco Tools Ltd	755735	Storbritannien		100	
Hultafors Group NL BV	8054149	Holland		100	
Hultafors Group Sverige AB	556113-7760	Bollebygd		100	
Snickers Workwear Ltd	01952599	Storbritannien		100	
Snickers Production SIA Latvia	40003077239	Lettland		100	
Hultafors Group Belgium NV	0444.346.706	Belgien		100	
Hultafors Group France SARL	529 004 046	Frankrike		100	
Hultafors Group Poland Sp. z o.o.	146309299	Polen		100	
Hultafors Group Switzerland AG	CH 036.3.044.124-4	Schweiz		100	
Hultafors Group Ireland Ltd	65695194	Irland		100	
Hultafors Group Germany GmbH	147860778	Tyskland		100	
Hultafors Group Austria GmbH	ATU 65856344	Österrike		100	
Hultafors Group Holding Inc	38-4080874	USA		100	
Johnson Level & Tool Mfg. Co.	39-1041797	USA		100	
Tradeport AB	556649-0230	Stockholm		100	
Skillers GmbH	HRB 755172	Tyskland		100	
Puvab AB	556346-4600	Borås		100	
Hellberg Safety AB	556214-4898	Lerum		100	
Latour Industries AB	556018-9754	Göteborg		100	
LSAB Group AB	556655-6683	Hedemora		100	
Fortiva AB	556563-6742	Malmö		100	
Fortiva Danmark A/S	182650	Danmark		100	
Bergmans Chuck AB	556059-1736	Hässleholm		100	
LSAB Produktion AB	556456-8060	Laholm		100	
LSAB Norge AS	95882479	Norge		100	
LSAB Sverige Försäljning AB	556248-1936	Långshyttan		100	
LSAB Sverige Produktion AB	556222-1746	Hedemora		100	
LSAB Instrument Service	1089847103950	Ryssland		100	
LSAB Suomi OY	0140601-0	Finland		100	
LSAB Vändra AS	10120018	Estland		100	
LSAB Latvia SIA	40003381260	Lettland		100	
LSAB Westlings AB	556442-0767	Vansbro		100	
Micor AB	556557-7862	Laholm		100	
MachToolRent	1107847394687	Ryssland		100	
Densiq AB	556198-5077	Göteborg		100	
Densiq AS	997495365	Norge		100	
Specma Seals ApS	35645144	Danmark		100	
Densiq Oy	2494676-5	Finland		100	
AVT Group AB	556863-5964	Göteborg		100	
Elvaco AB	556248-6687	Kungsbacka		100	
Bastec AB	556346-6738	Malmö		100	
REAC AB	556520-2875	Åmål		100	
REAC A/S	19 353 508	Danmark		100	
REAC Poland Sp. z o.o.	0000444016	Polen		100	
REAC Components Sp. z o.o.	0000551205	Polen		100	
AAT GmbH	401006	Tyskland		100	
Bemsiq AB	559013-7351	Göteborg		100	
Bestec Holding AG	CHE-196.418.074	Schweiz		100	
Sensortec AG	CHE-110.126.181	Schweiz		100	
Sensir AG	CHE-105.140.229	Schweiz		100	
Produal Holding Oy	2497873-2	Finland		100	
Produal Oy	0680909-7	Finland		100	
Produal Sverige AB	556538-4236	Stockholm		100	
Produal A/S	33378203	Danmark		100	
Produal S.A.S.	75264028400010	Frankrike		100	
Noda Intelligent System AB	556681-1096	Karlshamn		100	
Aritco Group AB	556720-1131	Kungsängen		100	
Aritco Lift AB	556316-6114	Kungsängen		100	
Aritco DE GmbH	HRB 753033	Tyskland		100	
Artico Homelift Ltd	91310000MA1GBK649Y	Kina		100	
Aritco Lift Thailand Ltd	105560115885	Thailand		100	
Gartec Ltd	02898632	Storbritannien		100	
Ecopilot AB	559080-5502	Göteborg		100	
Vimec Srl	00758850358	Italien		100	
Vimec Polska Sp. z o.o.	5252490288	Polen		100	
Vimec Accessibility Ltd	GB 898121786	London		100	
Vimec Iberica Accesibilidas SL	ES 884584457	Spanien		100	

► Not 25 forts

Företagets namn	Organisationsnummer	Säte	Antal andelar	Kapitalandel i %	Bokfört värde (Mkr)
Vimec France Accesibility Sarl	FR 08492484357	Frankrike		100	
AAT GmbH	401006	Tyskland		100	
Nord-Lock International AB	556610-5739	Göteborg		100	
Nord-Lock AG	CH-320.3.028.873-7	Schweiz		100	
Nord-Lock ApS	33 878 605	Danmark		100	
Nord-Lock Co. Ltd	310000400676819	Kina		100	
Nord-Lock AB	556137-1054	Åre		100	
Nord-Lock Inc.	38-3418590	USA		100	
Nord-Lock Australia Pty Ltd	602531279	Australien		100	
Superbolt Inc.	25-1478791	USA		100	
Nord-Lock Benelux BV	2050318	Nederländerna		100	
Nord-Lock Ltd	4117670	Storbritannien		100	
Nord-Lock Poland Sp. z. o.o.	0000273881	Polen		100	
Nord-Lock France	439-251-901	Frankrike		100	
Nord-Lock Japan Co, Ltd	1299-01-047553	Japan		100	
Nord-Lock OY	0893691-1	Finland		100	
Nord-Lock s.r.o.	27294714	Tjeckien		100	
Nord-Lock Latin America SpA	76.921.019-9	Argentina		100	
Nord-Lock GmbH	HRB 510204	Tyskland		100	
Nord-Lock Switzerland GmbH	CH 020.4.041.709-1	Schweiz		100	
Nord-Lock AS	895 421 812	Norge		100	
Nord-Lock Italy s.r.l	2 464 160 015	Italien		100	
Nord-Lock PTE. LTD.	201110682R	Singapore		100	
Boltight Ltd	03832926	Storbritannien		100	
Boltight Inc	814794151	USA		100	
Twin-Lock AB	559009-2614	Göteborg		100	
Nord-Lock Korea Co Ltd.	606-86-01043	Korea		100	
Nord-Lock India Pvt. Ltd.	U28999MH2017FTC301839	Indien		100	
IDQ INVESTIGACION DISEÑO Y CALIDAD, SL	A81843575	Spanien		100	
Expander System Sweden AB	556392-6442	Åtvidaberg		100	
Expander America Inc	0967510-8	USA		100	
Swegon Group AB	559078-3964	Göteborg		100	
Swegon Operation AB	556077-8465	Göteborg		100	
Swegon Sverige AB	559078-3931	Göteborg		100	
Swegon GmbH	HRB209158	Tyskland		100	
Econdition GmbH	HRB152462	Tyskland		100	
Swegon A/S	247231	Danmark		100	
Swegon Ltd	1529960	Storbritannien		100	
Swegon Cooling Ltd	01744381	Storbritannien		100	
Swegon Service Ltd	03443661	Storbritannien		100	
Swegon Hire Ltd	03284785	Storbritannien		100	
Swegon SARL	409-770-195	Frankrike		100	
Swegon SA	48-205-4517	Schweiz		100	
Swegon s.r.o.	275 90 071	Tjeckien		100	
Swegon North America Inc	1916764	Kanada		100	
Swegon Inc.	26-1934480	USA		100	
Swegon BVA System Inc	98-0149314	USA		100	
Swegon BVA System (Tennessee) Inc	98-0150566	USA		100	
Swegon BVA System (Texas) Inc	46-0524581	USA		100	
Swegon Eesti OU	11726958	Estland		100	
Zent-Frenger GmbH	HRB21013	Tyskland		100	
Swegon AS	933-765-806	Norge		100	
OY Swegon AB	240.505	Finland		100	
Lewaco Trading AB	556343-3423	Vara		100	
Berguven 2AB	556935-7782	Vara		100	
Swegon Sp. z.o.o.	632031333	Polen		100	
Swegon BV	24408522	Nederländerna		100	
Swegon Belgium S.A.	893.224.696	Belgien		100	
Swegon P Lemmens Group S.A.	829.386.721	Belgien		90 ¹⁾	
P Lemmens Company S.A.	429.188.970	Belgien		90 ¹⁾	
Safeguard Systems Ltd	IE82136350	Irland		100	
Swegon ILTO OY	1615732-8	Finland		100	
Swegon BB s.r.l	03991770276	Italien		100	
Blue Box Group s.r.l	02481290282	Italien		100	
Blue Box Air	U74210MH2008FTC189149	Indien		100	
Swegon Lidköping AB	556640-0346	Lidköping		100	
Swegon Air Managenemt	00738495	Storbritannien		100	
bluMartin GmbH	HRB 187767	Tyskland		100	
Neuffer Fenster + Türen GmbH	HRB 4339	Tyskland		66,1	
FOV Fodervävnader i Borås AB	556057-3460	Göteborg		100	
Nordiska Industri AB	556002-7335	Göteborg	840 000	100	191
Summa bokfört värde					2 246

¹⁾ Konsolideras till 100 procent på grund av innehav av köpooption på resterande aktier.

Mindre dotterföretag som saknar verksamhet ingår ej i ovanstående specifikation.

NOT 26 Andelar i intresseföretag

KONCERNEN	2018	2017
Ingående bokfört värde	16 043	13 277
Anskaffningar under året	175	2 031
Sålt under året	0	-10
Årets resultatandel efter skatt	1 765	2 002
Utspårningseffekt	0	26
Erhållen utdelning	-1 004	-848
Nedskrivning	-479	0
Kapitalförändringar, netto	554	-435
Utgående värde	17 054	16 043

MODERBOLAGET	2018	2017
Ingående bokfört värde	7 414	5 405
Anskaffningar under året	171	2 009
Sålt under året	0	0
Utgående värde	7 585	7 414
Alimak Group AB	2 113	1 943
ASSA ABLOY AB	1 200	1 199
AB Fagerhult	289	289
HMS Networks AB	250	250
Loomis AB	0	0
Nederman Holding AB	306	306
Securitas AB	585	585
Sweco AB	445	445
TOMRA Systems ASA	2 000	2 000
Trox Group AB	397	397
Utgående värde	7 585	7 414

KONCERNEN	Beskrivning av verksamheten	Antal aktier	Kapitalandel	Börsvärde ¹⁾	Anskaffningsvärde	Kapitalandel %	Röstandel %
Alimak Group (Org nr 556714-1857 Säte Stockholm) ²⁾	Se sid 54	15 806 809	1 739	1 739	2 113	29	29
ASSA ABLOY AB (Org nr 556059-3575 Säte Stockholm) ²⁾	Se sid 55	105 495 729	5 532	16 689	1 697	10	29
AB Fagerhult (Org nr 556110-6203 Säte Habo)	Se sid 56	55 861 200	1 307	4 251	571	49	49
HMS Networks AB (Org nr 556661-8954 Säte Halmstad)	Se sid 57	12 109 288	399	1 489	250	26	26
Loomis AB (Org nr 556620-8095 Säte Stockholm) ²⁾	Se sid 58	2 528 520	278	723	44	3	24
Nederman Holding AB (Org nr 556576-4205 Säte Helsingborg)	Se sid 59	10 538 487	551	948	306	30	30
Securitas AB (Org nr 556302-7241 Säte Stockholm) ²⁾	Se sid 60	39 732 600	1 907	5 654	1 081	11	30
Sweco AB (Org nr 556542-9841 Säte Stockholm)	Se sid 61	32 622 480	1 911	6 423	480 ³⁾	27	21
TOMRA Systems ASA (Org nr N0927124238 Säte Asker)	Se sid 62	39 000 000	2 517	7 780	2 000	26	26
Trox Group AB (Org nr 556916-4030 Säte Hillerstorp)	Se sid 63	6 020 000	541	1 532	397	30	30
Diamorph AB (Org nr 556647-5371 Säte Stockholm)	Se sid 64-65	14 923 571	282	279	189	26	28
Oxeon AB (Org nr 556614-1197 Säte Borås)	Se sid 64-65	314 684	8	9	15	31	32
Terratech AB (Org nr 556932-5102 Säte Stockholm)	Se sid 64-65	1 172 202	64	49	49	22	22
LumenRadio AB (Org nr 556761-7492 Säte Göteborg)		246 000	17	20	20	25	25
Övriga mindre innehav			1	1	1		
			17 054	47 586	9 213		

¹⁾ Noterade innehav till köpkurs. Onoterade innehav till i första hand senaste värdering, i andra hand senaste handlade kurs och i tredje hand förvärskurs.

²⁾ A-aktierna i Assa Abloy, Loomis och Securitas är noterade. De har i tabellen åsatts samma börskurs som motsvarande B-aktier.

³⁾ I koncernen är, på grund av utnyttjandet av en köpoption, anskaffningsvärdet på Sweco B 34 Mkr högre.

► Not 26 forts

Sammandragen information från balansräkningen

2018	Anläggnings- tillgångar	Omsättnings- tillgångar	Summa tillgångar	Långfristiga skulder	Kortfristiga skulder	Summa skulder	Netto- tillgångar
Alimak Group AB	3 457	2 576	6 032	1 438	1 185	2 623	3 410
ASSA ABLOY AB	76 991	29 577	106 568	26 283	28 385	54 668	51 900
AB Fagerhult	3 915	2 706	6 621	3 049	1 443	4 492	2 129
HMS Networks AB	1 158	419	1 577	454	266	720	857
Loomis AB	13 580	4 911	18 491	5 904	4 165	10 069	8 422
Nederman Holding AB	1 782	2 019	3 801	1 287	1 264	2 551	1 250
Securitas AB	30 418	25 051	55 469	18 837	18 975	37 812	17 657
Sweco AB	8 004	6 703	14 707	3 084	5 312	8 396	6 311
TOMRA Systems ASA	5 567	4 258	9 825	1 054	3 409	4 463	5 362
Troax Group AB	1 229	739	1 969	803	317	1 119	849
Diamorph AB	800	158	958	60	47	107	851
Oxeon AB	19	10	30	0	17	17	12
Terratech AB	128	247	375	23	197	220	155
LumenRadio AB	10	35	45	1	15	16	29
2017							
Alimak Group AB	3 360	2 217	5 577	1 587	891	2 478	3 099
ASSA ABLOY AB	73 299	26 145	99 444	24 293	24 494	48 787	50 657
AB Fagerhult	3 449	2 648	6 097	3 220	987	4 206	1 891
HMS Networks AB	1 072	366	1 438	474	243	717	721
Loomis AB	11 311	3 852	15 163	5 376	2 751	8 127	7 036
Nederman Holding AB	1 471	1 500	2 971	1 126	769	1 895	1 076
Securitas AB	26 788	22 344	49 132	16 347	17 535	33 882	15 250
Sweco AB	7 546	6 733	14 279	2 988	5 313	8 301	5 978
TOMRA Systems ASA	4 759	3 678	8 437	1 394	2 305	3 700	4 737
Troax Group AB	1 010	410	1 419	635	193	828	591
Diamorph AB	758	154	912	373	70	443	469
Oxeon AB	21	9	30	0	10	10	20
Terratech AB	107	172	279	13	126	139	140
LumenRadio AB	8	25	33	1	5	6	27

Sammandragen information från resultat och totalresultat

2018	Intäkter	Resultat	Övrigt totalresultat	Summa totalresultat	Erhållna utdelningar
Alimak Group AB	4 320	344	103	447	35
ASSA ABLOY AB	84 048	2 755	2 169	4 924	348
AB Fagerhult	5 621	503	-40	463	112
HMS Networks AB	1 366	171	39	210	18
Loomis AB	19 168	1 538	612	2 150	23
Nederman Holding AB	3 554	203	43	246	21
Securitas AB	101 467	3 021	566	3 587	159
Sweco AB	18 735	1 254	78	1 332	163
TOMRA Systems ASA	9 189	833	80	912	99
Troax Group AB	1 652	250	-29	222	26
Diamorph AB	475	38	-11	27	0
Oxeon AB	47	-8	0	-8	0
Terratech AB	501	2	0	2	0
LumenRadio AB	56	3	0	3	0
2017					
Alimak Group AB	4 001	291,6	-83,2	208	0
ASSA ABLOY AB	76 137	8 635	-1 839	6 796	316
AB Fagerhult	5 170	494	-108	387	84
HMS Networks AB	1 183	143	20	163	12
Loomis AB	17 228	1 428	-435	993	20
Nederman Holding AB	3 149	186	-28	158	19
Securitas AB	92 197	2 737	-607	2 130	149
Sweco AB	16 887	1 223	26	1 249	140
TOMRA Systems ASA	7 432	658	-174	484	84
Troax Group AB	1 498	168	-60	108	23
Diamorph AB	429	77	-143	-66	0
Oxeon AB	37	-14	0	-14	0
Terratech AB	360	9	0	9	0
LumenRadio AB	31	-6	0	-6	0

Forts ►

► Not 26 forts

Avstämning av finansiell information i sammandrag ¹⁾

2018	Ingående nettotillgångar	Resultat	Eget kapital-förändringar	Utdelning	Utgående nettotillgångar	Innehav i intresseföretag	Goodwill	Bokfört värde
Alimak Group AB	3 099	270	94	-124	3 339	975	764	1 739
ASSA ABLOY AB	50 657	2 628	1 921	-3 666	51 540	4 895	637	5 532
AB Fagerhult	1 891	469	-51	-229	2 080	1 015	292	1 307
HMS Networks AB	721	159	35	-69	846	221	178	399
Loomis AB	7 037	1 551	587	-677	8 498	278	0	278
Nederman Holding AB	1 076	183	73	-70	1 262	379	172	551
Securitas AB	15 250	3 018	740	-1 460	17 548	1 907	0	1 907
Sweco AB	5 979	1 245	-18	-593	6 613	1 824	87	1 911
TOMRA Systems ASA	4 742	793	-130	-355	5 050	1 333	1 184	2 517
Trox Group AB	681	231	6	-85	833	250	291	541
Diamorph AB	534	41	75	0	650	183	99	282
Oxeon AB	20	-8	0	0	12	4	4	8
Terratech AB	158	24	37	0	219	48	16	64
LumenRadio AB	29	-3	0	0	26	7	10	17
2017								
Alimak Group AB	2 963	70	1	0	3 034	810	1 152	1 962
ASSA ABLOY AB	47 224	8 350	-2 845	-3 332	49 397	4 692	637	5 329
AB Fagerhult	1 627	463	-40	-171	1 879	917	292	1 209
HMS Networks AB	637	153	-6	-47	737	191	178	369
Loomis AB	6 647	1 343	-462	-602	6 926	225	0	225
Nederman Holding AB	982	163	-35	-64	1 046	314	172	486
Securitas AB	14 508	2 793	-1 036	-1 369	14 896	1 619	0	1 619
Sweco AB	5 435	943	-240	-513	5 625	1 541	87	1 628
TOMRA Systems ASA	4 606	720	-311	-310	5 005	1 242	1 157	2 399
Trox Group AB	631	173	-2	-75	727	219	278	497
Diamorph AB	461	91	-53	0	499	141	99	240
Oxeon AB	19	-14	15	0	20	7	4	11
Terratech AB	143	27	-3	0	167	36	16	52
LumenRadio AB	32	-3	0	0	29	7	10	17

¹⁾ De redovisade beloppen är uppskattade helårsvärden baserade på respektive bolags Q3-rapport, vilket kan innebära vissa skillnader mot det faktiska utfallet som redovisades i föregående tabeller (Sammandragen information från balansräkningen, resultat och totalresultat).

NOT 27 Börsaktier

KONCERNEN	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	94	94
Inköp	—	—
Försäljning	—	—
Utgående anskaffningsvärde	94	94
Ingående verkligt värdereserv	229	300
Avyttring redovisad i resultaträkningen	—	—
Omvärdering förd till eget kapital	-94	-71
Utgående verkligt värdereserv	135	229
Bokfört värde	229	323

Specifikation börsaktier

Aktie	Antal	Börsvärde, Mkr	Börskurs, kr	Anskaffningsvärde, Mkr	Röstandel, %	Kapitalandel, %
Nobia	4 649 894	229	49	94	2,8	2,7
Totalt		229		94		

NOT 28 Andra värdepappersinnehav

KONCERNEN	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	10	1
Inköp	1	9
Försäljningar	-8	0
Omklassificering	—	—
Utgående anskaffningsvärde	3	10
Ingående nedskrivningar	-1	-1
Årets nedskrivningar	—	—
Utgående nedskrivningar	-1	-1
Bokfört värde	2	9

NOT 29 Långfristiga fordringar

KONCERNEN	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	32	24
Årets ökning	6	8
Årets minskning	–	–
Bokfört värde	38	32

Koncernens räntebärande fordringar löper med en genomsnittlig ränta på 0 procent och en genomsnittlig löptid på 12 månader.

NOT 30 Varulager

Värdet av varor som ställts som säkerhet för lån eller andra förpliktelser uppgår till 0 (0).

Varulagrets värdering:	2018	2017
<i>Till nettoförsäljningsvärde</i>		
Råvaror och förnödenheter	54	51
Varor under tillverkning	3	6
Färdiga varor och handelsvaror	60	68
<i>Till anskaffningsvärde</i>		
Råvaror och förnödenheter	566	498
Varor under tillverkning	121	90
Färdiga varor och handelsvaror	914	696
	1 718	1 409

NOT 31 Börsaktier, handel

KONCERNEN	2018	2017
Bokfört värde vid årets början	40	40
Årets anskaffningar	96	68
Försäljningar	-97	-67
Omvärdering, förd mot resultaträkningen	2	-1
Bokfört värde vid årets slut	41	40

KONCERNEN	Antal	Ansk.- värde	Bokfört värde	Markn. värde
Alimak Group	40 000	5	4	4
Axfood	25 000	4	4	4
Boliden	18 000	5	3	3
Dustin Group	50 000	4	4	4
Essity	22 000	5	5	5
Garo	10 000	2	2	2
H&M	7 000	2	1	1
Investor	10 000	4	4	4
Netent	30 000	2	1	1
Sandvik	30 000	5	4	4
Thule Group	23 000	4	4	4
Veoneer Inc	11 000	5	2	2
ÅF	20 000	4	3	3
		51	41	41

NOT 32 Kundfordringar

KONCERNEN	2018	2017
Nominellt värde	2 078	1 699
Reservering för osäkra fordringar	-58	-62
Kundfordringar - netto	2 020	1 637
<i>Reserv för osäkra fordringar</i>		
Ingående reserv	-62	-44
Ingående reserv förvärvade bolag	-6	-9
Årets reservering för osäkra fordringar	-2	-12
Konstaterade förluster under året	6	3
Återförda outnyttjade belopp	8	1
Valutakursdifferenser	-2	-1
	-58	-62

Individuellt bedömda kundfordringar som bedömts vara ej indrivningsbara skrivs bort genom att direkt reducera det redovisade beloppet. Övriga fordringar bedöms kollektivt för att avgöra om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger. För dessa fordringar redovisas de bedömda nedskrivningarna i en reserv för osäkra kundfordringar. Objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger innefattar bland annat indikationer på att, en gäldenär har betydande finansiella svårigheter, att betalningar har uteblivit eller är försenade (mer än 30 dagar) eller att det är sannolikt att gäldenären kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion. Fordringar för vilka en nedskrivningsreserv tidigare redovisats, skrivs bort mot reserven då koncernen inte längre förväntas återvinna ytterligare likvida medel. Nedskrivningar redovisas i resultaträkningen som en övrig kostnad. Om nedskrivningsbehovet minskar i en efterföljande period redovisas återföringen av den tidigare redovisade nedskrivningen i koncernens resultaträkning.

Utöver gjorda nedskrivning bedöms kreditrisken som liten då fordringarna avser väl fungerande och betalande kunder.

Åldersanalys kundfordringar	2018	2017
Ej förfallna	1 493	1 247
Förfallna fordringar som per den 31 december ej är nedskrivna		
Förfallna mindre än 3 mån	461	345
Förfallna 3 till 6 månader	30	26
Förfallna mer än 6 månader	36	19
	2 020	1 637

NOT 33 Derivatinstrument

KONCERNEN	2018	2017
Tillgångar		
Valutaterminkontrakt - kassaflödessäkring	4	0
Skulder		
Valutaterminkontrakt - kassaflödessäkring	0	-7
Ränte-swapar	-7	-13
	-7	-20

Valutaterminkontrakt

Det nominella beloppet för utestående valutaterminkontrakt uppgick den 31 december till 411 (250) Mkr (se not 35).

Kassaflödessäkringarna anses uppfylla villkoren för effektiv säkringsredovisning varför förändringen i sin helhet redovisas i övrigt totalresultat. Säkringsredovisningen har under året påverkat övrigt totalresultat med 12 (-32) Mkr.

Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet

Upplåning som har identifierats som säkring av nettoinvestering i koncernens dotterföretag är i Italien 308 (295) Mkr, i Belgien 380 (364), i USA 359 (0) och i Finland 164 (158) Mkr.

Kursförändringen på omräkning av upplåningen till svenska kronor uppgår till -47 Mkr (-19 Mkr) vid rapportperiodens slut och redovisas i övrigt totalresultat.

Ränteswapar

Den vinst eller förlust som hänförs till den effektiva delen av en ränteswap som säkrar upplåning med rörlig ränta, redovisas i övrigt totalresultat och uppgår för 2018 till 7 (7) Mkr.

NOT 34 Likvida medel

De likvida medlen består till 737 (621) Mkr av banktillgodohavanden och till 7 (5) Mkr av kortfristiga bankplaceringar. På banktillgodohavanden erhåller koncernen ränta enligt en rörlig räntesats baserad på bankernas dagliga placeringsränta.

NOT 35 Finansiella instrument och finansiell riskhantering**Säkringsredovisning**

Latour tillämpar säkringsredovisning på valutaterminskontrakt. Förändringen i marknadsvärdet för kassaflödessäkringar redovisas i övrigt totalresultat, i den mån de bedöms som effektiva, i annat fall direkt i resultaträkningen. Latour använder även ränteswapar på koncernens kortfristiga upplåning genom att konvertera räntorna från rörliga till fasta och likt valutaterminskontrakt redovisas förändringen i marknadsvärdet i övrigt totalresultat om effektivitet uppnås. Ackumulerade belopp i övrigt totalresultat återförs till resultaträkningen i de perioder då den säkrade posten påverkar resultatet. Orealiserade vinster eller förluster som uppstår vid marknadsvärdering av derivatinstrument hänförliga till säkringar av nettoinvesteringar och som är hänförliga till valutakursförändringar redovisas i övrigt totalresultat.

Bokfört värde och verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas i rapporten över finansiell ställning. Uppdelning av hur verkligt värde fastställs sker utifrån tre nivåer. Jämfört med årsbokslutet 2017 skedde under 2018 inga överföringar mellan de olika nivåerna i verkligt värde-hierarkin och inga förändringar har skett i tillämpade värderingstekniker och/eller principer.

Koncernen 2018	Verkligt värde via totalresultatet	Verkligt värde via resultaträkningen	Upplupet anskaffningsvärde	Totalt redovisat värde
<i>Finansiella tillgångar</i>				
Börsaktier förvaltning	229 ¹⁾			229
Andra långfristiga värdepappersinnehav	3 ²⁾			3
Andra långfristiga fordringar			38 ³⁾	38
Börsaktier, handel		41 ¹⁾		41
Orealiserat resultat valutaderivat	4 ²⁾			4
Övriga kortfristiga fordringar			2 207 ³⁾	2 207
Likvida medel			744 ³⁾	744
Totalt	236	41	2 989	3 266
<i>Finansiella skulder</i>				
Långfristiga lån			3 474 ³⁾	3 474
Checkräkningskredit			72 ³⁾	72
Kortfristiga lån			1 957 ³⁾	1 957
Övriga kortfristiga skulder			1 329 ³⁾	1 329
Orealiserat resultat valutaderivat	7 ²⁾			7
Totalt	7	–	6 832	6 839

¹⁾ Nivå 1 – värderas till verkligt värde utifrån noterade marknadsvärden på aktiv marknad för identiska tillgångar.

²⁾ Nivå 2 – värderas till verkligt värde utifrån annan observerbar data för tillgångar och skulder än marknadsvärden enligt nivå 1.

³⁾ Nivå 3 – värderas till verkligt värde utifrån data för tillgångar och skulder som inte baseras på observerbar marknadsdata.

Koncernen 2017	Verkligt värde via totalresultatet	Verkligt värde via resultaträkningen	Upplupet anskaffningsvärde	Totalt redovisat värde
<i>Finansiella tillgångar</i>				
Börsaktier förvaltning	323 ¹⁾			323
Andra långfristiga värdepappersinnehav	9 ²⁾			9
Andra långfristiga fordringar			32 ³⁾	32
Börsaktier, handel		40 ¹⁾		40
Orealiserat resultat valutaderivat	0 ²⁾			0
Övriga kortfristiga fordringar			1 750 ³⁾	1 750
Likvida medel			626 ³⁾	626
Totalt	332	40	2 408	2 780
<i>Finansiella skulder</i>				
Långfristiga lån			522 ³⁾	522
Checkräkningskredit			151 ³⁾	151
Kortfristiga lån			3 995 ³⁾	3 995
Övriga kortfristiga skulder			1 125 ³⁾	1 125
Orealiserat resultat valutaderivat	20 ²⁾			20
Totalt	20	–	5 793	5 813

¹⁾ Nivå 1 – värderas till verkligt värde utifrån noterade marknadsvärden på aktiv marknad för identiska tillgångar.

²⁾ Nivå 2 – värderas till verkligt värde utifrån annan observerbar data för tillgångar och skulder än marknadsvärden enligt nivå 1.

³⁾ Nivå 3 – värderas till verkligt värde utifrån data för tillgångar och skulder som inte baseras på observerbar marknadsdata.

► Not 35 forts

Noterade finansiella tillgångar värderas till den noterade köpkursen på balansdagen. Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument eller diskonterade kassaflöden.

Valutaderivatet består av valutaterminer och ingår i nivå 2. Värderingen till verkligt värde för valutaterminerna baseras på av banken fastställda terminskurser på en aktiv marknad.

Verkligt värde på kundfordringar och andra fordringar, övriga kortfristiga fordringar, kassa och övriga likvida medel, leverantörsskulder och övriga skulder samt långfristiga skulder uppskattas vara lika med dess bokförda värde. För de räntebärande långfristiga skulderna anses den marknads-mässiga räntan inte väsentligt avvika från diskonteringsräntan varför det redovisade värdet bedöms i allt väsentligt motsvara det verkliga värdet.

Koncernens värderingsprocess sker inom ramen för koncernens finans-avdelning där ett team arbetar med värdering av finansiella tillgångar och skulder som koncernen innehar.

Finansiell riskhantering

Koncernens finansverksamhet och hantering av finansiella risker är i huvudsak centraliserad till koncernstaben. Verksamheten bedrivs utifrån en av styrelsen fastställd finanspolicy och präglas av låg risknivå. Syftet är att säkerställa koncernens långfristiga finansiering, minimera koncernens kapitalkostnad och effektivt hantera och kontrollera koncernens finansiella risker.

Valutarisk

Koncernens verksamhet är exponerad för valutarisk i form av valutakurs-fluktuationer. Koncernens valutarisk består dels av transaktionsrisken, som hänförs sig till köp och försäljning i utländsk valuta, dels omräkningsrisken, som hänförs sig till nettoinvesteringar i utländska dotterbolag och valutakursförändringar när de utländska dotterbolagens resultat räknas om till svenska kronor.

Transaktionsexponering

Koncernens målsättning avseende transaktionsrisken är att säkra 50 procent av kommande 12-månaders budgeterade in- och utflöden. Resultateffekten av valutasäkringar, som redovisas i övrigt totalresultat, uppgick till 9 (-25) Mkr (se not 36).

Nettovalutaflödet för svenska enheter fördelade sig under året enligt följande:

Valuta (belopp i Mkr)	2018	2017
NOK	445	378
DKK	105	116
GBP	247	308
USD	-464	-348
EUR	524	-44
CHF	60	46
Totalt	917	455

+ = nettoinflöde, - = nettoutflöde

Givet en nettotransaktionsexponering motsvarande den som gällde år 2018 och förutsatt att säkringsåtgärder ej vidtagits, hade resultatet påverkats positivt med 9 (5) Mkr om den svenska kronan stärkts med en procentenhet mot samtliga transaktionsvalutor. Per valuta skulle påverkan blivit i NOK 4 Mkr, EUR 5 Mkr, DKK 1 Mkr, GBP 2 Mkr och USD -5 Mkr.

Per den 31 december 2018 hade koncernen utestående valutatermins-kontrakt som fördelar sig på följande valutor och förfallotidpunkter:

Belopp i Mkr	2019	2020	Totalt
Sälj EUR	298	–	298
Sälj NOK	74	–	74
Sälj USD	32	–	32
Sälj DKK	81	–	81
Sälj GBP	64	–	64
Sälj CHF	23	–	23
<i>Sälj totalt</i>	<i>572</i>	<i>0</i>	<i>572</i>
Köp EUR	0	–	0
Köp USD	161	–	161
<i>Köp totalt</i>	<i>161</i>	<i>0</i>	<i>161</i>
Netto	411	0	411

Värderingen av valutaterminskontrakt till verkligt värde utgör derivatinstrument och uppgår till 4 (-7) Mkr, vilket framgår av koncernens balans-räkning.

Omräkningsexponering

Säkring av nettotillgångar i utländska dotterföretag bedöms från fall till fall och säkras då med utgångspunkt från koncernmässigt värde av netto-tillgångarna. Säkring sker genom lån i utländsk valuta. Resultatet från säk-ring av utländsk verksamhet uppgår till -37 (-15) Mkr. Beloppet redovisas i övrigt totalresultat och i reserver i eget kapital (se not 36).

De utländska dotterföretagens nettotillgångar fördelar sig på följande sätt:

Valuta	2018		2017	
	Belopp i Mkr	%	Belopp i Mkr	%
EUR	1 047	60	662	59
DKK	15	1	15	1
NOK	45	3	40	4
USD	253	15	177	16
GBP	-18	-1	-50	-4
RON	25	1	25	2
CAD	-32	-2	-29	-3
PLN	261	15	218	19
CHF	82	5	41	4
JPY	22	1	21	2
CNY	50	3	8	1
Övrigt	-17	-1	-7	-1
Totalt	1 733	100	1 121	100

Årets kursdifferens från omräkning av utländska nettotillgångar uppgick till 192 (69) Mkr och redovisas i övrigt totalresultat och reserver i eget kapital (se not 36).

Finansieringsrisk och likviditetsrisk

Inom ramen för finansieringsrisken hanteras även den mer kortsiktiga likvi-ditetsrisken. I en verksamhet som Latours, där central upphandling sker av långsiktiga finansiell resurser, blir den kortfristiga likviditetsrisken med automatik hanterad i det långa finansieringsutrymmet. Detta hindrar inte att höga krav ställs i den löpande rapporteringen av kassaflödessituationen i de enskilda affärsenheterna.

För att minska risken för att framtida kapitalanskaffning och refinansie-ring av förfallna lån blir svår, har koncernen följande kontrakterade kredit-löften:

		Varav utnyttjat
Checkräkningskredit m m	250	72
Beviljade krediter t o m 2019	1 154	254
Beviljade krediter t o m 2020	2 100	2 100
Beviljade krediter t o m 2021	0	0
Beviljade krediter t o m 2022	2 565	2 098 ¹⁾
Beviljade krediter t o m 2023	2 535	747 ¹⁾
	8 604	5 271

¹⁾ Reverser med löptider under 1 år, redovisas i balansräkningen som kortfristiga skulder trots att de upptas inom ramen för långfristiga kreditlöften.

Koncernens finansiella nettoskuld exklusive innehav i aktier och andra värdepapper uppgick den 31 december 2018 till 4 812 Mkr. Huvuddelen av koncernens lån är upptagna i SEK med en löptid på mindre än ett år, men inom ramen för ovan redovisade långfristiga kreditlöften.

De långfristiga räntebärande skulderna med en redovisad skuld på 3 474 Mkr, som faller till betalning fram till och med 2023, motsvarar ett likviditetsutflöde på 3 478 Mkr varav 4 Mkr motsvarar ackumulerad ränta.

Till de beviljade krediter som är avtalade längre än ett år har det avtalats om en finansiell covenant, vilket innebär att nettolåneskulden ej får över-stiga en bestämd nivå i förhållande till det noterade marknadsvärdet av koncernens börsnoterade värdepapper. Detta villkor efterlevdes under 2018.

Forts ►

► Not 35 forts

Ränterisk

Latourkoncernens finansieringskällor utgörs i huvudsak av kassaflöde från den löpande verksamheten och aktieförvaltningen samt upplåning. Upplåningen, som är räntebärande, medför att koncernen exponeras för ränterisk. För att minimera ränterisken använder koncernen ränteswapar (se not 33).

Ränterisk utgör risken för att ränteförändringar påverkar koncernens räntenetto och/eller kassaflöde negativt. Koncernens finanspolicy anger riktlinjer för låneskuldens räntebindning respektive genomsnittlig löptid. Koncernen eftersträvar en avvägning mellan bedömd löpande kostnad för upplåningen och risken för en större ränteförändring som påverkar resultatet negativt. Vid utgången av 2018 var den genomsnittliga räntebindningen cirka 20 månader.

Om räntenivån hade legat en procentenhet högre, hade årets resultat påverkats med -48 (-41) Mkr. Inga övriga effekter på eget kapital.

Genomsnittskostnad för utestående lång- respektive kortfristig upplåning på balansdagen (för långfristiga skulder se även not 41):

	Skuld 2018		Skuld 2017	
	%	Mkr	%	Mkr
Långfristig upplåning SEK	0,4	3 263	0,8	100
Långfristig upplåning EUR	1,2	204	1,4	370
Långfristig upplåning CAD	–	–	1,9	47
Långfristig upplåning övrigt	0,7	7	1,1	5
	0,5	3 474	1,3	522
Kortfristig upplåning SEK	1,2	372	0,8	2 804
Kortfristig upplåning EUR	1,1	1 114	1,1	998
Kortfristig upplåning USD	3,1	436	2,0	125
Kortfristig upplåning GBP	1,0	79	1,0	189
Kortfristig upplåning PLN	1,5	28	2,0	30
	1,5	2 029	1,2	4 146

Hantering av kapital

Koncernens långsiktiga mål avseende kapitalstrukturen är att trygga koncernens förmåga att fortsätta utveckla sin verksamhet, så att den kan generera avkastning till aktieägarna och nytta för andra intressenter och att upprätthålla en optimal kapitalstruktur för att hålla kostnaderna för kapitalet nere. För att upprätthålla eller justera kapitalstrukturen, kan koncernen bland annat förändra den utdelning som betalas till aktieägarna eller sälja tillgångar för att minska skulderna. Koncernen bedömer kapitalet på basis av skuldsättningsnivån. Latours styrelse har fastställt gränser för skuldsättningsnivån. Gränserna innebär att koncernens skuldsättning maximalt får uppgå till det samlade värdet av 10 procent av börsportföljens värde samt 2,5 gånger den helägda industrirörelsens EBITDA-resultat, mätt som ett genomsnitt för de senaste tre åren och justerat för förvärv och avyttringar. Skuldsättningen har alltid legat klart under detta gränsvärde.

Kreditrisk

Koncernen är begränsat exponerad för kreditrisker. I huvudsak hänförs dessa risker till utestående kundfordringar. Förluster på kundfordringar uppstår när kunder försätts i konkurs eller av andra skäl inte kan fullfölja sina betalningsåtaganden. Riskerna begränsas delvis genom kreditförsäkringar. Inom vissa verksamhetsområden används även förskottsbetalningar. Koncernledningen har uppfattningen att det inte föreligger någon betydande kreditriskkoncentration för koncernen i förhållande till någon viss kund eller motpart eller i förhållande till någon viss geografisk region.

Prisrisk

Koncernen exponeras för prisrisk avseende aktier på grund av placeringar som innehas av koncernen och som i koncernens balansräkning klassificeras antingen som finansiella instrument som kan säljas eller som tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Prisrisk på aktier omfattar aktiekursrisk, likviditetsrisk och motpartsrisk. Med aktiekursrisk avses risken för värdeminskning på grund av förändringar i kurser på aktiemarknaden. Detta är den största risken i Latours verksamhet och finns huvudsakligen i värderingen av portföljbolagen. Om marknadsvärdet på innehaven i börsportföljen skulle förändras med 5 procent skulle det påverka totalresultatet och eget kapital med 11 (16) Mkr. Aktiekurserna analyseras och följs löpande av Latours ledning. Genom det aktiva ägandet, som bland annat utövas via styrelsrepresentation, påverkar Latour bolagens strategi och beslut. Likviditetsrisk kan uppkomma om en aktie t ex är svår att avyttra. Likviditetsrisken är dock begränsad. Motpartsrisk är risken att en part i en transaktion med ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sitt åtagande och därigenom orsakar den andra parten en förlust.

Koncernen är inte exponerad för någon prisrisk avseende rå- och stapelvaror.

Operationella risker

Operationell risk är risken för förlust på grund av brister i interna rutiner och system. Som grund för Latourkoncernens riskhantering ligger ett flertal internt fastställda riktlinjer och regelverk samt av styrelsen fastställda policies. Juridisk granskning av avtal och förbindelser sker fortlöpande. Dessutom sker kontinuerliga kontroller som reglerar och säkerställer ansvar och befogenheter i den löpande verksamheten.

De försäkringsrisker som finns inom koncernen hanteras i enlighet med bedömt försäkringsbehov. Frågor rörande sekretess och informationssäkerhet är av stor betydelse för Latour och regleras av internt fastställda riktlinjer. Vad gäller IT-säkerhet sker en kontinuerlig kontroll och utveckling av system och rutiner.

NOT 36 Eget kapital

Reserver KONCERNEN	Säkringsreserv	Omräkningsreserv	Verkligt värdereserv ¹⁾	Summa
Ingående balans 2017-01-01	-22	117	299	394
Årets omräkningsdifferenser		69		69
Finansiella tillgångar som kan säljas:				
Omvärderingar redovisade direkt mot övrigt totalresultat			-72	-72
Redovisade i resultaträkningen vid avyttring				0
Terminssäkring av kassaflöde	-25			-25
Ränteswapar	6			6
Säkring av nettoinvestering, valutaeffekter	-15			-15
Utgående andra reserver 2017-12-31	-56	186	227	357
Ingående balans 2018-01-01	-56	186	227	357
Årets omräkningsdifferenser		192		192
Finansiella tillgångar som kan säljas:				
Omvärderingar redovisade direkt mot övrigt totalresultat			-94	-94
Redovisade i resultaträkningen vid avyttring				0
Terminssäkring av kassaflöde	9			9
Ränteswapar	5			5
Säkring av nettoinvestering, valutaeffekter	-37			-37
Utgående andra reserver 2018-12-31	-79	378	133	432

¹⁾ Verkligt värde i börsportföljen 229 Mkr och i utställda köpoptioner 0 Mkr.

► Not 36 forts

Aktiekapital

Moderbolagets aktiekapital. Kvotvärdet per aktie uppgår till 0,21 kr.

Övrigt tillskjutet kapital

Avser eventuellt eget kapital som är tillskjutet från aktieägarna. Här ingår tillskjutet kapital i form av apportemission samt nyemission som görs till kurs överstigande kvotvärdet.

Återköpta egna aktier

Återköpta aktier utgörs av anskaffningskostnaden för egna aktier som innehas av moderbolaget och redovisas som en avdragspost i eget kapital. Likvid från avyttring av egna aktier redovisas som en ökning av eget kapital och transaktionskostnader redovisas direkt mot eget kapital.

Reserver

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i en annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i. Moderbolaget och koncernen presenterar sina finansiella rapporter i svenska kronor.

Säkringsreserv

Säkringsreserven består av valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av skulder, derivat som klassificerats som säkringsinstrument av nettoinvestering i en utländsk verksamhet samt ränteswapar.

Verkligt värdereserv

Verkligt värdereserv innefattar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas fram till dess att tillgången bokas bort från balansräkningen.

Balanserade vinstmedel inklusive del av årets totalresultat

I balanserade vinstmedel inklusive delar av årets totalresultat ingår intjänade vinstmedel i moderbolaget och dess dotterföretag och intresseföretag. Tidigare avsättningar till reservfond, exklusive överförda överkursfonder, ingår i denna eget kapitalpost.

Innehav utan bestämmande inflytande

Innehav utan bestämmande inflytande innefattar den andel av eget kapital som inte ägs av moderbolaget.

Utdelning

Utdelning föreslås av styrelsen i enlighet med bestämmelserna i aktiebolagslagen och fastställs av årsstämman. Föreslagen men ännu ej beslutad utdelning för 2018 uppgår till 1 598 Mkr (2,50 kr per aktie). Beloppet har ej redovisats som skuld.

Resultat per aktie

KONCERNEN	2018	2017
Årets resultat	2 336	2 793
Genomsnittligt antal utestående aktier före utspädning	639 005 270	638 719 595
Genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning	641 229 881	640 982 564
Vinst per aktie avseende vinst hänförlig till moderbolagets aktieägare		
Före utspädning	3,66 kr	4,37 kr
Efter utspädning	3,64 kr	4,36 kr

Utestående aktier	Serie A	Serie B	Totalt
Antal aktier per 1 januari 2018	47 642 448	591 205 552	638 848 000
Återköp	0	269 500	269 500
Konvertering	-200	200	0
Summa utestående aktier per 31 december 2018	47 642 248	591 475 252	639 117 500
Egna innehav av aktier	Serie A	Serie B	Totalt
Innehavda aktier per 1 januari 2018	–	992 000	992 000
Återköp under året	–	306 500	306 500
Avyttring	–	-576 000	-576 000
Summa egna innehav per 31 december 2018	0	722 500	722 500
Totalt antal aktier per 31 december 2018	47 642 248	592 197 752	639 840 000

Kvotvärdet av egna innehav som återköpts uppgår per den 31 december 2018 till 0,1 Mkr och motsvarar 0,1 procent av aktiekapitalet. Transaktionskostnaderna i samband med återköpen redovisas som en avdragspost från eget kapital. Dessa kostnader har inte påverkat redovisade skattekostnader. Återköp av egna aktier har skett för att skapa ett mervärde för kvarvarande aktieägare i Latour. På samtliga återköpta aktier finns utställda köpoptioner till ledande befattningshavare.

Egna innehav av aktier	2018		2017	
	Antal	Utgift	Antal	Utgift
Akkumulerat vid årets början	992 000	72	323 500	72
Återköp under året	306 500	30	92 500	37
Avyttring	-576 000	-42	-168 000	-37
Split 4:1	–	–	744 000	–
Akkumulerat vid årets slut	722 500	60	992 000	72

NOT 37 Avstämning av låneskuld hänförlig till finansieringsverksamheten

	2017-12-31	Kassaflöde	Ej kassaflödespåverkande förändringar				2018-12-31
			Effekt ändrad valutakurs	Nedskrivning	Ränta	Förvärv bolag	
Räntebärande fordringar	32	4					36
Pensionsavsättningar	-75	-10			-1	-3	-89
Långfristiga skulder	-63	-3 112	-116			-20	-3 311
Tilläggsköpeskilling	-518	276		139		-60	-163
Skulder finansiell leasing	-63	2	-1				-62
Utnyttjad checkkredit	-151	79					-72
Räntebärande kortfristiga skulder	-3 872	1 977					-1 895
Netto skulder hänförliga till finansieringsverksamheten	-4 710	-784	-117	139	-1	-83	-5 556

NOT 38 Pensionsförpliktelser

I det närmaste samtliga anställda i Latourkoncernen omfattas av antingen förmånsbestämda eller avgiftsbestämda pensionsplaner. Förmånsbestämda pensionsplaner innebär att den anställda garanteras en pension motsvarande en viss procentuell andel av lönen. Pensionsplanerna omfattar ålderspension, sjukpension och familjepension. Pensionsförpliktelserna tryggas genom avsättningar i balansräkningen och genom premier till försäkringsbolag som därmed övertar förpliktelserna gentemot de anställda. Koncernens anställda utanför Sverige, Italien, Tyskland och Schweiz omfattas av avgiftsbestämda pensionsplaner. Avgifter till de sistnämnda planerna utgör normalt en procentuell andel av den anställdes lön.

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas huvudsakligen genom försäkringar i Alecta. Då Alecta inte kan tillhandahålla tillräckliga uppgifter för att redovisa ITP-planen som förmånsbestämd redovisas den som avgiftbestämd. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 47 Mkr. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2018 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 142 procent. Tjänstepension för arbetare i Sverige är avgiftsbestämda.

Beträffande förmånsbestämda planer beräknas företagets kostnader samt värdet på utestående förpliktelser med hjälp av aktuariella beräkningar vilka syftar till att fastställa nuvärdet av utfärdade förpliktelser.

KONCERNEN	2018	2017
Förmånsbaserade förpliktelser	153	87
Nuvärde vid periodernas början	153	87
Omklassificering	6	29
Förvärv	3	11
Intjänad pension	12	14
Ränta	1	0
Pensionsutbetalningar	-4	-1
Aktuariell vinst/förlust	4	12
Omräkningsdifferens	3	1
Utgående balans	178	153
Förvaltningstillgångar		
Ingående balans	79	48
Omklassificering	6	29
Förändring reserv	4	2
Utgående balans	89	79
Netto förmånsbaserade förpliktelser	89	74

Förmånsbaserade förpliktelser per land	Nuvärde av förpliktelser	2018 Verkligt värde på förvaltnings-tillgångar	
		Summa	
Sverige	23	0	23
Norge	31	-25	6
Schweiz	49	-34	15
Tyskland	49	-30	19
Italien	24	0	24
Övriga	2	0	2
Summa	178	-89	89

Förmånsbaserade förpliktelser per land	Nuvärde av förpliktelser	2017 Verkligt värde på förvaltnings-tillgångar	
		Summa	
Sverige	21	0	21
Norge	27	-23	4
Schweiz	38	-26	12
Tyskland	43	-30	13
Italien	24	0	24
Summa	153	-79	74

Vid den senaste värderingstidpunkten bestod nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen av cirka 77 Mkr hänförlig till aktiva anställda och 12 Mkr till pensionärer.

Belopp redovisade i resultaträkningen	2018	2017
Ränta på pensionsavsättning	1	0
Kostnader förmånsbestämda planer	1	0
Pensionskostnader, avgiftsbaserade planer	190	168
Löne- och avkastningsskatt	24	22
Totala pensionskostnader	215	190

Den försäkringstekniska beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader baseras på följande viktiga antaganden:

%	2018			
	Schweiz	Tyskland	Italien	Norge
Diskonteringsränta ¹⁾	1,0	1,7	1,6	2,6
Inflation	1,0	1,8	1,3	2,8
Löneökningar	2,5	-	-	3
Pensionsuppräknig	0,0	2,0	0,0	0,8
%	2017			
	Schweiz	Tyskland	Italien	Norge
Diskonteringsränta ¹⁾	0,8	1,6	1,3	2,3
Inflation	1,0	1,8	1,0	2,3
Löneökningar	2,0	2,5	-	2,5
Pensionsuppräknig	0,0	2,0	0,0	0,4

¹⁾ Se principer not 2 sid 79.

Om diskonteringsräntan minskas med 0,5 procent så ökar nuvärdet av förpliktelserna med 5,9 procent. Om räntan ökar med 0,5 procent så minskar nuvärdet av förpliktelserna med 5,4 procent.

NOT 39 Skatter**Uppskjuten skatt i balansräkningen**

Temporära skillnader föreligger i de fall tillgångars eller skulders redovisade respektive skattemässiga värde är olika. Temporära skillnader har resulterat i koncernens totala uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder enligt nedan:

KONCERNEN	2018	2017
Uppskjutna skattefordringar		
Immateriella anläggningstillgångar	13	5
Byggnad och mark	0	0
Maskiner och inventarier	5	4
Varulager	44	45
Kortfristiga fordringar	18	8
Avsättningar	24	18
Kortfristiga skulder	3	10
Övriga poster	18	11
	125	101
Uppskjutna skatteskulder		
Immateriella anläggningstillgångar	-47	-43
Byggnader och mark	-3	-3
Maskiner och inventarier	-11	-3
Varulager	0	0
Kortfristig fordran	0	0
Obeskattade reserver	-236	-206
Avsättningar	-18	-15
	-315	-270

Uppskjutna skattefordringar och -skulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder och när uppskjutna skatter avser samma skattesystem. Uppskjuten skatt som redovisas i övrigt totalresultat uppgår till 6 (9) Mkr.

Ingen aktuell skatt redovisas i koncernens eller moderbolagets totalresultat.

I moderbolaget finns skattemässiga underskottsavdrag utan tidsbegränsning på 2 777 (2 588) Mkr där uppskjuten skatt ej har beaktats.

NOT 40 Övriga avsättningar

KONCERNEN	Garanti avsättn.	Övriga avsättn.	Totalt
Ingående värde 2017-01-01	79	36	115
Förvärv (bolag)	0	8	8
Årets avsättning	15	6	21
Tagit i anspråk under året	-10	-3	-13
Valutakursdifferens	1	1	2
Utgående värde 2017-12-31	85	48	133
Förvärv (bolag)	2	0	2
Årets avsättning	26	11	37
Tagit i anspråk under året	-49	-3	-52
Valutakursdifferens	2	1	3
Utgående värde 2018-12-31	66	57	123
Avsättningarna består av:	2018	2017	
Långfristig del	109	121	
Kortfristig del	14	12	
	123	133	

Övriga avsättningar består i huvudsak av avsättningar för omstruktureringsutgifter.

NOT 41 Långfristiga skulder

KONCERNEN	2018	2017
Skulder till kreditinstitut förfaller 1-5 år	3 416	461
Skulder till kreditinstitut förfaller > 5 år	–	–
Skulder avseende finansiell leasing	58	60
Övriga långfristiga skulder	0	0
Summa	3 474	521

I övrigt avseende långfristiga skulder se not 35.

NOT 42 Checkräkningskredit

Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår i koncernen till 250 (200) Mkr, varav utnyttjad 72 (151) Mkr.

NOT 43 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

KONCERNEN	2018	2017
Upplupna räntekostnader	5	2
Upplupna sociala kostnader	118	108
Upplupna övriga lönerelaterade kostnader	273	233
Övriga poster	421	318
Summa	817	661

NOT 44 Ställda säkerheter

KONCERNEN	2018	2017
För egna skulder och avsättningar		
Avseende pensionsförpliktelser		
– Företagsinteckningar	–	–
– Övriga säkerheter	1	2
Aktier som säkerhet för nettouplåning ¹⁾	2 940	2 718
Övriga		
– Företagsinteckningar	3	3
– Fastighetsinteckningar	2	2
– Övriga säkerheter	0	0
Summa	2 946	2 725
MODERBOLAGET	2018	2017
För koncernens skulder		
Aktier som säkerhet för nettouplåning ¹⁾	516	516
Summa ställda säkerheter	516	516

¹⁾ Som säkerhet för upplåning hos kreditinstitut har 37 200 000 Assa Abloy B och 20 600 000 Securitas B lämnats med ett marknadsvärde på 8 816 Mkr och ett bokfört värde i koncernen på 2 940 Mkr och i bolaget på 516 Mkr. Säkerheten löper under låneavtalets löptid.

NOT 45 Eventualförpliktelser

KONCERNEN	2018	2017
Emissionsgarantier	–	–
Övriga förpliktelser	7	3
Summa	7	3
MODERBOLAGET	2018	2017
Borgensförbindelser till förmån för dotterbolag	5 406	4 065
Summa	5 406	4 065

Moderbolaget har förbundit sig att svara för vissa förpliktelser som kan åläggas koncernföretag.

NOT 46 Företagsförvärv

	2018	2017
Immateriella anläggningstillgångar	26	236
Materiella anläggningstillgångar	62	111
Finansiella anläggningstillgångar	5	10
Varulager	805	122
Kundfordringar	164	117
Övriga kortfristiga fordringar	53	32
Kassa	36	38
Långfristig nettouplåning	-21	-192
Kortfristiga skulder	-104	-206
Netto identifierbara tillgångar och skulder	306	268
Innehav utan bestämmande inflytande	0	5
Koncerngoodwill	852	563
Total köpeskilling	1 158	836
Tidigare reglerad köpeskilling	0	-18
Tilläggsköpeskilling	-60	-120
Kontant reglerad köpeskilling	1 098	698
Förvärv av poster som inte ingår i kassaflödet	-5	-1
Likvida medel i förvärvade företag	-36	-35
Påverkan på koncernens likvida medel	1 057	662

Sensortec Holding AG

Den 23 mars 2018 förvärvade koncernen 100 procent av aktierna i Sensortec Holding AG. Den förvärvade verksamheten bidrog med intäkter på 40 Mkr och ett nettoresultat på 13 Mkr för perioden från 23 mars till 31 december 2018. Om förvärvet hade inträffat per den 1 januari 2018, skulle bolagets intäkter ha blivit 51 Mkr och årets resultat 18 Mkr. Goodwill är hänförlig till den intjäningsförmåga och samordningsvinster som kommer att uppstå när tillverkning och säljorganisation samordnas med befintlig verksamhet inom Latour Industries. Transaktionskostnader för förvärvet uppgår för detta förvärv till 2 Mkr.

Varulager	3
Kundfordringar	5
Övriga fordringar	1
Kassa	24
Långfristig nettouplåning	-1
Kortfristiga skulder	-6
Netto identifierbara tillgångar och skulder	26
Koncerngoodwill	80
Likvida medel i förvärvade företag	-24
Påverkan på koncernens likvida medel vid förvärv	82

Johnson Level & Tool Mfg. Co., Inc.

Den 30 april 2018 förvärvade koncernen 100 procent av aktierna i Johnson Level & Tool Mfg. Co., Inc. Den förvärvade verksamheten bidrog med intäkter på 226 Mkr och ett nettoresultat på 30 Mkr för perioden från 30 april till 31 december 2018. Om förvärvet hade inträffat per den 1 januari 2018, skulle bolagets intäkter ha blivit 335 Mkr och årets resultat 45 Mkr. Goodwill är hänförlig till de samordningsvinster som kommer att uppstå när tillverkning och säljorganisation samordnas med befintlig verksamhet inom Hultafors Group. Transaktionskostnader för förvärvet, som belastat periodens resultat, uppgår för detta förvärv till 7 Mkr.

Immateriella anläggningstillgångar	4
Materiella anläggningstillgångar	14
Finansiella anläggningstillgångar	5
Varulager	66
Kundfordringar	73
Övriga fordringar	2
Kassa	6
Kortfristiga skulder	-22
Netto identifierbara tillgångar och skulder	148
Koncerngoodwill	527
Kontant reglerad köpeskilling	675
Förvärv av poster som inte ingår i kassaflödet	-5
Likvida medel i förvärvade företag	-6
Påverkan på koncernens likvida medel vid förvärv	664

Hellberg Safety AB

Den 6 juli 2018 förvärvade koncernen 100 procent av aktierna i Hellberg Safety AB. Den förvärvade verksamheten bidrog med intäkter på 61 Mkr och ett nettoresultat på 4 Mkr för perioden från 6 juli till 31 december 2018. Om förvärvet hade inträffat per den 1 januari 2018, skulle bolagets intäkter ha blivit 109 Mkr och årets resultat 7 Mkr. En bedömd tilläggsköpeskilling har reserverats. Slutligt utfall är baserat på resultatutvecklingen de kommande åren och kan maximalt uppgå till 60 Mkr, vilket också har reserverats. Goodwill är hänförlig till bolagets intjäningsförmåga och de samordningsvinster som kommer att uppstå när tillverkning och säljorganisation samordnas med befintlig verksamhet inom Hultafors Group. Transaktionskostnader för förvärvet, som belastat periodens resultat, uppgår för detta förvärv till 1 Mkr.

Immateriella anläggningstillgångar	3
Materiella anläggningstillgångar	20
Varulager	10
Kundfordringar	15
Övriga fordringar	4
Långfristig nettouplåning	-16
Kortfristiga skulder	-15
Netto identifierbara tillgångar och skulder	21
Koncerngoodwill	170
Tilläggsköpeskilling	-60
Påverkan på koncernens likvida medel vid förvärv	131

► Not 46 forts

IDQ Investigación Diseno y Calidad, S.A.U.

Den 1 september 2018 förvärvade koncernen 100 procent av aktierna i IDQ Investigación Diseno y Calidad, S.A.U. Den förvärvade verksamheten bidrog med intäkter på 7 Mkr och ett nettoresultat på 1 Mkr för perioden från 1 september till 31 december 2018. Om förvärvet hade inträffat per den 1 januari 2018, skulle bolagets intäkter ha blivit 14 Mkr och årets resultat 2 Mkr. Goodwill är hänförlig till bolagets intjäningsförmåga och de samordningsvinster som kommer att uppstå säljorganisation samordnas med befintlig verksamhet inom Nord-Lock Group. Transaktionskostnader för förvärvet, som belastat periodens resultat, uppgår för detta förvärv till 1 Mkr.

Varulager	
Kundfordringar	5
Kortfristiga skulder	-4
Netto identifierbara tillgångar och skulder	1
Koncerngoodwill	9
Påverkan på koncernens likvida medel vid förvärv	10

Zent-Frenger GmbH

Den 31 oktober 2018 förvärvade koncernen 100 procent av aktierna i Zent-Frenger GmbH. Den förvärvade verksamheten bidrog med intäkter på 56 Mkr och ett nettoresultat på -1 Mkr för perioden från 31 oktober till 31 december 2018. Om förvärvet hade inträffat per den 1 januari 2018, skulle bolagets intäkter ha blivit 295 Mkr och årets resultat 7 Mkr. Goodwill är hänförlig till bolagets intjäningsförmåga och de samordningsvinster som kommer att uppstå när tillverkning och säljorganisation samordnas med befintlig verksamhet inom Swegon. Transaktionskostnader för förvärvet, som belastat periodens resultat, uppgår för detta förvärv till 4 Mkr.

Immateriella anläggningstillgångar	2
Materiella anläggningstillgångar	28
Varulager	6
Kundfordringar	66
Övriga fordringar	46
Kassa	4
Långfristig nettouplåning	-4
Kortfristiga skulder	-57
Netto identifierbara tillgångar och skulder	91
Koncerngoodwill	66
Kontant reglerad köpeskilling	157
Förvärvat kassa	-4
Påverkan på koncernens likvida medel vid förvärv	153

Se vidare om företagsförvärv i förvaltningsberättelsen på sidan 68.

All förvärvad goodwill avser koncernmässig förvärvsgoodwill och som inte är skattemässigt avdragsgill.

NOT 47 Försäljning av dotterföretag

	2018	2017
Anläggningstillgångar	85	—
Omsättningstillgångar	8	—
Långfristig nettouplåning	-7	—
Kortfristiga skulder	-46	—
Resultat vid försäljning av dotterföretag	27	—
Erhållen köpeskilling	96	0
Tilläggsköpeskilling	-15	—
Likvida medel i avyttrat företag	-9	—
Påverkan på koncernens likvida medel	72	0

Under första kvartalet 2018 avyttrades Kabona AB. Bolaget hade en årlig omsättning på 140 Mkr och bidrog med ett rörelseresultat på 1 Mkr under 2018. Även det fastighetsförvaltande bolaget Brunna Fastighetsmiljö AB avyttrades under året.

NOT 48 Statliga stöd

Erhållna statliga bidrag har påverkat koncernens resultat- och balansräkning enligt följande:

KONCERNEN	2018	2017
Bidrag som påverkat årets resultat	5	6
Bidrag som påverkat tillgångarna	3	6

Erhållna bidrag utgörs huvudsakligen av utvecklings- och investeringsstöd.

NOT 49 Händelser efter rapportperiodens utgång

Den 11 januari förvärvades norska TKS Heis. Omsättningen för 2018 uppgick till 155 miljoner NOK och bolaget har 74 anställda.

Latour har efter balansdagen avyttrat samtliga A-aktier i Loomis AB för cirka 0,8 miljarder kronor.

I övrigt har inga väsentliga händelser skett efter rapportperiodens utgång.

NOT 50 Väsentliga uppskattningar och bedömningar

För att kunna upprätta redovisningen enligt god redovisningssed måste företagsledningen och styrelsen göra bedömningar och antaganden som påverkar i bokslutet redovisade tillgångs- och skuldposter respektive intäkt- och kostnadsposter samt lämnad information i övrigt, bland annat om eventalförpliktelser. Dessa bedömningar baseras på historiska erfarenheter och de olika antaganden som ledningen och styrelsen bedömer vara rimliga under rådande omständigheter. Härigenom dragna slutsatser utgör grunden för avgöranden rörande redovisade värden på tillgångar och skulder, i de fall dessa inte utan vidare kan fastställas genom information från andra källor. Faktiskt utfall kan skilja sig från dessa bedömningar om andra antaganden görs eller andra förutsättningar är för handen.

Särskilt inom områdena intäktsredovisning och osäkra fordringar, värdering av immateriella och andra anläggningstillgångar, omstruktureringsåtgärder, pensionsförpliktelser, skatter samt rättstvister och eventalförpliktelser kan bedömningarna ge en betydande påverkan på Latours resultat och finansiella ställning (se vidare respektive not).

Företagsledningen har med revisionskommittén diskuterat utvecklingen, valet och upplysningarna avseende koncernens kritiska redovisningsprinciper och uppskattningar samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar.

Forts ►

► Not 50 forts

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för goodwill i enlighet med den redovisningsprincip som beskrivs i not 2.

Återvinningsvärden för kassagenererande enheter har fastställts genom beräkning av nyttjandevärde. För dessa beräkningar måste vissa uppskattningar göras (not 19).

Pensionsantaganden

Pensionsförpliktelsernas nuvärde är beroende av ett antal faktorer som fastställs på aktuariell basis med hjälp av ett antal antaganden. I de antaganden som använts vid fastställande av nettokostnad (intäkt) för pensioner ingår diskonteringsräntan.

Koncernen fastställer lämplig diskonteringsränta i slutet av varje år. Detta är den ränta som används för att fastställa nuvärdet på bedömda fram-

tida utbetalningar som förväntas krävas för att reglera pensionsförpliktelserna. Se under Redovisningsprinciper not 2 för principerna hur koncernen fastställer lämplig diskonteringsränta.

Andra viktiga antaganden rörande pensionsförpliktelser baseras delvis på rådande marknadsvillkor. Ytterligare information lämnas i not 38.

Garantikrav

Ledningen i respektive dotterföretag gör en uppskattning av erforderlig avsättning för framtida garantikrav baserat på information om historiska garantikrav samt aktuella trender som kan tyda på att den historiska informationen kan komma att avvika från framtida krav.

Till de faktorer som kan påverka informationen rörande garantikrav hör framgångar för koncernens produktivitets- och kvalitetsinitiativ liksom kostnaden för material samt arbetskostnader.

NOT 51 Definitioner

Avkastning på eget kapital	Nettovinsten enligt resultaträkningen i procent av genomsnittligt eget kapital.
Avkastning på operativt kapital	Rörelseresultat i procent av genomsnittligt operativt kapital.
Avkastning på totalt kapital	Resultat efter finansnetto plus finansiella kostnader i förhållande till genomsnittlig balansomslutning.
Direktavkastning	Utdelning i procent av aktiens köpkurs.
Rörelseresultat (EBITDA)	Resultat före räntor, skatt, avskrivningar på materiella anläggningstillgångar och på förvärsrelaterade immateriella anläggningstillgångar, förvärsrelaterade kostnader och intäkter samt jämförelsestörande poster.
Rörelseresultat (EBITA)	Resultat före räntor, skatt, avskrivningar på förvärsrelaterade immateriella anläggningstillgångar, förvärsrelaterade kostnader och intäkter samt jämförelsestörande poster.
Rörelseresultat (EBIT)	Resultat före finansiella poster och skatter.
Rörelsemarginal (EBITA) %	Resultat före räntor, skatt, avskrivningar på förvärsrelaterade immateriella anläggningstillgångar, förvärsrelaterade kostnader och intäkter samt jämförelsestörande poster, i procent av nettoomsättningen.
Rörelsemarginal (EBIT) %	Rörelseresultat i förhållande till nettoomsättning.
EBIT-multiplier	Rörelseresultat i förhållande till börsvärde justerat för nettoskuldsättning.
EV-värde (Enterprise Value)	Bolagets marknadsvärde plus nettoskuld.
Justerat eget kapital	Eget kapital samt skillnaden mellan bokfört värde och verkligt värde på intresseföretagen.
Justerad soliditet	Eget kapital samt skillnaden mellan bokfört värde och verkligt värde på intresseföretagen i förhållande till justerat balansomslutning.
Nettoskuldsättningsgrad	Räntebärande skulder plus räntebärande avsättningar minus likvida medel i förhållande till justerat eget kapital.
Nettolåneskuld	Räntebärande skulder plus räntebärande avsättningar minus likvida medel och räntebärande fordringar.
Operativt kapital	Balansomslutning minus likvida medel och andra räntebärande tillgångar samt minus ej räntebärande skulder.
Organisk tillväxt	Periodens intäktsökning, justerad för förvärv/avyttringar och valutakursförändring, i procent av föregående års intäkter justerat för förvärv och avyttringar.
P/E-tal	Aktiens köpkurs i förhållande till vinst efter betald skatt.
Resultat per aktie före utspädning	Periodens resultat i förhållande till antalet utestående aktier under perioden. Beräkningar: Jan-dec 2018: 2 336/639 005 270 x 1 000=3,66 Jan-dec 2017: 2 793/638 719 595 x 1 000=4,37
Resultat per aktie efter utspädning	Beräkningar: Jan-dec 2018: 2 336/641 229 881 x 1 000=3,64 Jan-dec 2017: 2 793/640 982 564 x 1 000=4,36 Vid beräkning av Resultat efter utspädning har hänsyn tagits till de köpoptioner som vid bokslutstillfället fanns utställda.
Soliditet	Eget kapital i förhållande till balansomslutning.
Substansvärde	Skillnaden mellan koncernens tillgångar och skulder, då börsportföljen (inkl. intresseföretagen) tas upp till marknadsvärde och rörelsedrivande dotterbolag, som ägdes vid periodens utgång, tas upp till ett intervall baserat på EBIT-multiplar för jämförbara noterade bolag inom respektive affärsområde.
Total tillväxt	Periodens intäktsökning i procent av föregående års intäkter.
Valutadriven tillväxt	Periodens intäktsökning på grund av valutaförändring i procent av föregående års intäkter.
Vinstmarginal	Resultat efter finansnetto plus finansiella kostnader i procent av fakturerad försäljning.
Övrigt	Belopp i tabeller och övriga sammanställningar har avrundats var för sig. Mindre avrundningsdifferenser kan därför förekomma i summeringarna.

Förslag till vinstdisposition

AV MODERBOLAGETS EGNA KAPITAL per balansdagen beror 0 Mkr på att tillgångar och skulder värderats till verkligt värde enl. 4 kap. 14a § Årsredovisningslagen. I koncernens egna kapital ingår värdeförändringar till ett nettobelopp på 133 Mkr.

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel i moderbolaget:

Balanserade vinstmedel	8 444,2 Mkr
Årets resultat	1 407,5 Mkr
	9 851,7 Mkr

Antalet utdelningsberättigade aktier uppgick den 15 mars 2019 till 639 117 500, då återköpta aktier frånräknats. Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

Till aktieägarna utdelas sammanlagt 2,50 kronor per aktie	1 597,8 Mkr
I ny räkning överföres	8 253,9 Mkr
	9 851,7 Mkr

Styrelsen bedömer att den föreslagna utdelningen är försvarlig mot bakgrund av de krav som verksamheten ställer på storleken av det egna kapitalet med hänsyn till omfattning och risk samt till bolagets och koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Resultat- och balansräkning kommer att föreläggas årsstämman den 7 maj 2019 för fastställelse.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Göteborg den 15 mars 2019

Mariana Burenstam Linder
Ledamot

Olle Nordström
Ordförande

Anders G. Carlberg
Ledamot

Anders Böös
Ledamot

Jan Svensson
Verkställande direktör

Carl Douglas
Ledamot

Eric Douglas
Ledamot

Lena Olving
Ledamot

Vår revisionsberättelse har avgivits den 15 mars 2019
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Bo Karlsson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Inger Kollberg
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Investment AB Latour (publ), org nr 556026-3237

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

UTTALANDEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Investment AB Latour (publ) för år 2018. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 67–107 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till moderbolagets och koncernens revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerande företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

VÅR REVISIONSANSATS

Revisionens inriktning och omfattning

Vi utformade vår revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Vi beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort subjektiva bedömningar, till exempel viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom vid alla revisioner har vi också beaktat risken för att styrelsen och den verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och

bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Vi anpassade vår revision för att utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala oss om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt de verksamheter koncernen bedriver.

Investment AB Latour är ett investmentbolag som dels förvaltar en börsbolagsportfölj samt helägda investeringar i industri- och verksamheter som är organiserade inom fyra affärsområden. Latourkoncernen består av ett stort antal bolag. Inget av de enskilda bolagen har individuellt bedömts vara signifikant för koncernrevisionen. I tillägg till den lokala granskningen av respektive bolag har granskning av konsolidering samt analytiska bedömningar på koncernnivå genomförts för att sammantaget ge en rimlig grund till vår koncernrevision. För de enheter som har valts ut för revisionsinsatser för koncernrevisionen har vi utfärdat detaljerade instruktioner samt inhämtat rapportering och följt upp utförd granskning i diskussion och möten med lokala team för att fastställa att tillräckliga revisionsbevis har inhämtats för vårt uttalande i koncernrevisionsberättelsen.

VÄSENTLIGHET

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av vår bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till följd av oegentligheter eller fel. De betraktas som väsentliga om enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde vi vissa kvantitativa väsentlighetstal, däribland för den finansiella rapportering som helhet. Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens inriktning och omfattning och våra granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

Särskilt betydelsefulla områden

SÄRSKILT BETYDELSEFULLA områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Särskilt betydelsefullt område	Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området
Värdering av goodwill <i>För upplysningar hänförliga till området hänvisas till not 19 i årsredovisning.</i> Per 31 december 2018 uppgår koncernens immateriella tillgångar till 6 781 Mkr, varav goodwill 6 565 Mkr. I enlighet med IFRS så prövar koncernen minst årligen om det förekommer nedskrivningsbehov på goodwill genom så kallat nedskrivningstest. Ett nedskrivningstest innehåller antaganden med stort inslag av subjektiva bedömningar, i synnerhet de som berör koncernens förväntningar på marknadens utveckling och verksamhetens förmåga att generera kassaflöden. Nedskrivningstester av goodwill utgör ett särskilt betydelsefullt område för vår revision mot bakgrund av de väsentliga värden som tillgångarna representerar samt den inneboende osäkerheten i tillhörande uppskattningar och bedömningar.	Vår bedömning och granskningsåtgärder av nedskrivningstester inkluderar följande granskningsområden. Vi har utvärderat koncernens beräkningsmodeller tillsammans med värderings- och redovisningsspecialister och bedömt att dessa är förenliga med vedertagna värderingstekniker. Vi har prövat rimligheten i de antaganden som använts i modellen och som beskrivs i not 19. I vår utvärdering av antaganden kring framtida kassaflöden så har vi jämfört dessa mot affärsplaner och annan information kring framtida utveckling. Vi har utvärderat företagets analys av känsligheten i värderingen vid förändringar i väsentliga antaganden och risken för att förändringar skulle kunna medföra att ett nedskrivningsbehov föreligger. Vi har därutöver självständigt genomfört känslighetstester samt utvärderat skillnader i årets tester jämfört med förra årets antaganden för jämförbara enheter för att bekräfta precisionen i koncernens underlag för prognosperioden.
Särskilt betydelsefullt område	Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området
Värdering av varulager <i>Koncernens principer för värdering av varulager och redovisning av inkurans finns beskrivet i not 2 och not 30 i årsredovisningen.</i> Per den 31 december 2018 redovisar koncernen varulager om 1 718 Mkr. Värdering av varulager är väsentlig för vår revision eftersom värderingen omfattar ett flertal uppskattningar och bedömningar och dessutom uppgår värdet på varulagret till betydande belopp. En viktig bedömning som företagsledningen behöver göra vid värdering av varulagret är avseende koncernens förmåga att kunna sälja sina produkter i lager till ett pris som överstiger anskaffningskostnaden, och i sammanhanget beakta risken för inkurans. I syfte att identifiera och konsekvent beräkna risken för inkurans har respektive affärsområdesledning etablerat en process för att identifiera och beräkna eventuell inkurans. Inkuransprocessen tar hänsyn till varulagrets innehåll vilket skiljer sig mellan affärsområden, enskilda artiklars liggtid i lager (trögrörlighet i lager), vilket tillsammans med faktiska och bedömda framtida försäljningsvolymerna ger företagsledningen ett underlag för fastställa en rimlig inkuransreserv.	Våra granskningsåtgärder inkluderade en utvärdering av koncernens processer för att beräkna inkurans i varulager. I syfte att bedöma rimligheten på bolagets inkuransreserv har vi instruerat våra enhetsrevisorer att granska och återrapportera till koncernteamet eventuella avsteg från den beräknade inkuransen i enlighet med de på affärsområden etablerade processer. Vi har diskuterat med ledningen samt granskat protokoll från styrelsemöten och andra viktiga ledningsmöten och rapportering i syfte att identifiera prognosticerade förändringar i bolagets försäljning som skulle kunna föranleda att lagerartiklar blir inkuranta. Vi har slutligen utvärderat att koncernen på ett tillfredsställande sätt beskrivit sina principer för värdering av varulager i årsredovisningen per 31 december 2018.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

DETTA DOKUMENT innehåller även annan information än årsredovisningen, koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–66 och 108–120. Utöver annan information i detta dokument så upprättar bolaget årsvis rapporten ”Latour at a glance 2018”. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

STYRELSENS OCH DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ än att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

REVISORNS ANSVAR

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsnämndens webbplats: revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

UTTALANDEN

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Investment AB Latour (publ) för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpa bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

REVISORNS ANSVAR

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller den verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försumelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsnämndens webbplats: revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB utsågs till Investment AB Latour (publ) revisor av bolagsstämman den 9 maj 2018 och har varit bolagets revisor sedan före 1994.

Göteborg den 15 mars 2019
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Bo Karlsson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Inger Kollberg
Auktoriserad revisor

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Investment AB Latour (publ), org.nr 556026-3237

UPPDRAG OCH ANSVARFÖRDELNING

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2018 på sidorna 16–23 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

GRANSKNINGENS INRIKTNING OCH OMFATTNING

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

UTTALANDE

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Göteborg den 15 mars 2019
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Bo Karlsson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Inger Kollberg
Auktoriserad revisor

Bolagsstyrning

INVESTMENT AB LATOUR (publ) är ett svenskt publikt aktiebolag vars aktier är noterade på Nasdaq OMX Stockholm på listan för stora bolag. Bolagsstyrningen av Latour utgår ifrån lag, noteringsavtal, riktlinjer och god praxis. Denna rapport om bolagsstyrning har upprättats i enlighet med bestämmelserna i Svensk kod för bolagsstyrning ("Koden") samt 6 kap. 6–9 § Årsredovisningslagen och 9 kap. 31 § Aktiebolagslagen och avser räkenskapsåret 2018. Revisorn har uttalat sig om att bolagsstyrningsrapport upprättats och om att upplysningar enligt 6 kap 6 § andra stycket 2–6 Årsredovisningslagen (till exempel de viktiga inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen) är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Latours bolagsordning och annan ytterligare information om bolagsstyrningen i Latour finns på webbplatsen latour.se under Bolagsstyrning.

ÅRSSTÄMMA

Årsstämman ska hållas inom sex månader från räkenskapsårets utgång. Stämman kan hållas i Göteborg eller Stockholm. Samtliga aktieägare som inför stämman är registrerade i aktieboken och som anmält deltagande har rätt att delta och rösta för sitt totala aktieinnehav.

Vid årsstämman 2018 beslöt stämman att bemyndiga styrelsen att under tiden intill nästa årsstämma, vid ett eller flera tillfällen, besluta om förvärv av egna aktier. Förvärv får ske av såväl aktier av serie A som av serie B och sammanlagt av så många aktier att bolaget därefter innehar högst tio (10) procent av samtliga utgivna aktier i bolaget.

VALBEREDNING

Vid årsstämman lämnar valberedningen förslag till ordförande vid stämman, ordförande och övriga ledamöter i styrelsen samt till styrelsearvoden och eventuell ersättning för utskottsarbete.

Valberedningen tillsätts efter det att styrelsens ordförande har konstaterat vilka de fyra till röstetalet största aktieägarna i bolaget är, baserat på aktieägarstatistik per den sista bankdagen i augusti året före årsstämman. Företrädare för de fyra största aktieägarna utgör valberedningen och namnen på dessa skall offentliggöras på bolagets hemsida så snart de utsetts, dock senast sex månader före årsstämman.

Till valberedning inför årsstämma 2019 har sedermera utsetts Gustaf Douglas (ordförande, huvudägare), Fredrik Palmstierna (familjen Palmstierna inklusive bolag), Olle Nordström (Skirner AB) samt Göran Espelund (Lannebo Fonder). Valberedningens representanter har en bred och omfattande erfarenhet från styrelse- och valberedningsarbete.

Valberedningen skall i sitt arbete beakta de från tid till annan gällande reglerna i Svensk kod för bolagsstyrning. Valberedningen skall i sitt arbete med att ta fram förslag på styrelseledamöter beakta att styrelsen skall ha en ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bredd avseende de bolagsstämموvalda styrelseledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund samt att en jämn könsfördelning eftersträvas.

Inget arvode har utgått för medverkan i valberedningen.

STYRELSEN

Styrelsen i Latour består av åtta ordinarie ledamöter inklusive verkställande direktören, se sidan 116. Inga suppleanter finns. Samtliga ledamöter är valda för ett år. Sekreterare i styrelsen är koncernens ekonomi- och finansdirektör. Vid årsstämman 2018 valdes Olle Nordström till styrelsens ordförande. Två av ledamöterna i Latours styrelse är inte oberoende i förhållande till bolagets största ägare, Eric Douglas och Carl Douglas. Till sammans med familjen kontrollerar de 80 procent av bolagets röstandel och 78 procent av dess kapitalandel. De anställda utövar sin representation i dotterbolaget Latour-Gruppen AB, som är moderbolag till de helägda bolagen inom industrirörelsen. De är därför inte representerade i investmentbolagets styrelse.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning som reglerar styrelsens sammanträden, ärenden som ska tas upp vid dessa sammanträden, arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören samt vissa övriga frågor. I instruktion till verkställande direktören regleras dennes arbetsuppgifter och rapporteringsskyldighet gentemot styrelsen.

Styrelsen har hittills under sin verksamhetstid haft fyra ordinarie möten utöver det konstituerande mötet och ett extra styrelsemöte. Tre av styrelsens ledamöter har varit förhindrade att närvara vid ett tillfälle och en av styrelsens ledamöter har varit förhindrad att närvara vid två tillfällen, i övrigt har styrelsen varit fulltalig. Vid två möten har bolagets revisor deltagit och lämnat redogörelse för iakttagelser vid den granskning som gjorts.

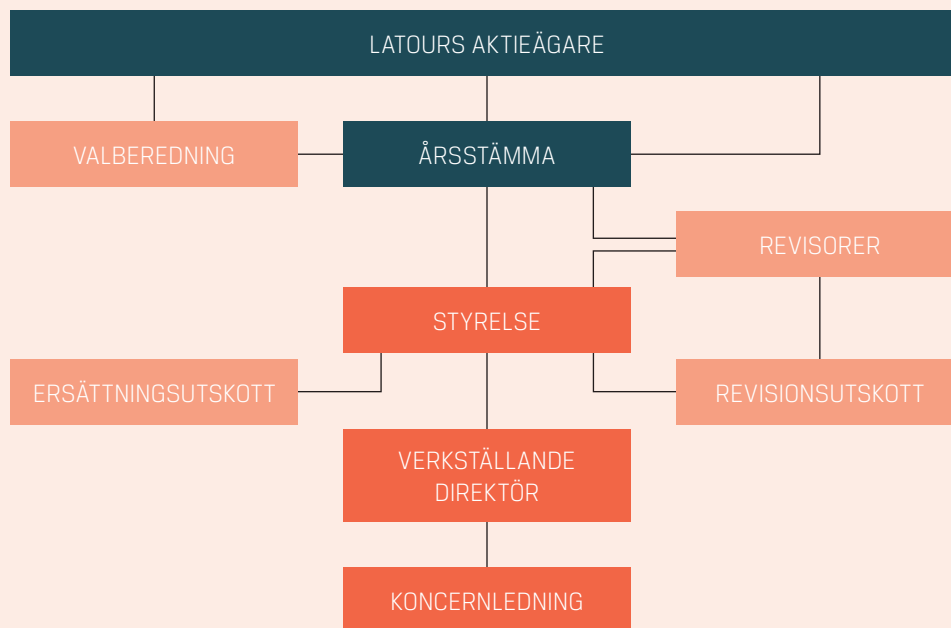
Bland de frågor som behandlats i styrelsen finns strategiska förändringar i borsportföljen, förvärv och försäljning av dotterbolag, bolagets riskexponering, budgetar och prognoser för dotterbolagen samt ekonomisk uppföljning av verksamheten. Hållbarhet genomsyrar allt arbete i styrelsen.

Genom ordförandens försorg har styrelsen utvärderat sitt arbete och samtliga ledamöter har härvid lämnat sina synpunkter. Utvärderingen syftar bland annat till att utveckla styrelsens löpande arbete och att bestämma inriktningen på dess framtida arbete. Därutöver fungerar den som kontroll för att fastställa att nödvändig kompetens finns i styrelsen och för att analysera hur den befintliga kompetensen ser ut. Ordföranden har sammanställt och återrapporterat de inkomna synpunkterna till styrelsen vilket öppnat upp för diskussion kring dessa. Utvärderingen

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING, ANTAL MÖTEN OCH NÄRVARO HITILLS UNDER VERKSAMHETSÅRET 2018/2019

Namn	Styrelsemöten ¹⁾	Arvode, tkr
Mariana Burenstam Linder	6 av 6	520
Anders Böös	5 av 6	520
Anders G. Carlberg	5 av 6	520
Carl Douglas	4 av 6	520
Eric Douglas	6 av 6	520
Olle Nordström	5 av 6	1 460
Lena Olving	6 av 6	520
Jan Svensson	6 av 6	0

¹⁾ Varav ett är konstituerande styrelsemöte.

Latours bolagsstyrningsprocess från ägare till koncernledning. Årsstämman utgör koncernens högsta beslutande organ, där bland annat bolagets styrelse väljs.

fungerar även som underlag för valberedningens arbete med att föreslå nya ledamöter till styrelsen, vilket innebär att valberedningen har fått ta del av utvärderingens resultat.

UTSKOTT

Styrelsen har inrättat ett ersättningsutskott och ett revisionsutskott. Ersättningsutskottet består av Olle Nordström (ordförande) tillsammans med Anders G. Carlberg och Eric Douglas. Revisionsutskottet utgörs av styrelsen i dess helhet med undantag av verkställande direktören.

Ersättningsutskottet har haft ett möte och då varit fulltaligt. Utskottet rapporterar sitt förslag till styrelsen om ersättning till verkställande direktören och ger dessutom stöd till denne när det gäller kompensation till övriga ledande befattningshavare. Styrelsen godkänner herefter beslut i ärendet.

Ersättning till verkställande direktören består av en fast och en rörlig del, varav den rörliga delen är baserad på uppnådda individuellt fastställda mål. Ersättning till övriga personer i ledande befattningshavare består även dessa av en grundlön och en på fastställda nyckeltal baserad rörlig del. Den rörliga delen är maximerad till ett visst antal månadslöner.

Revisionsutskottet har haft två sammanträden, då samtliga deltagare samt bolagets revisor varit närvarande. Vid dessa möten diskuterades bland annat koncernens finansiella risker och revisionens inriktning. Revisorn har även presenterat de iakttagelser som gjorts vid revisionen.

REVISORER

Vid årsstämman 2018 valdes Öhrlings PricewaterhouseCoopers till revisionsbyrå med Bo Karlsson som huvudansvarig revisor. Bo Karlsson har varit verksam vid revisionsbyrån sedan 1991 och varit engagerad i revisionen av Latour sedan 2015 som huvudansvarig revisor. Han har förutom Latour revisionsuppdrag i ASSA ABLOY, SKF och Scania.

Revisorerna har lämnat muntliga och skriftliga rapporter till styrelsen över revisionsuppdraget och även beträffande den interna kontrollen, till den del den har bäring på den finansiella

rapporteringen i koncernen, vid styrelsemöten i december 2018 och mars 2019.

KONCERNLEDNING

Latours industrirörelse är indelad i fyra affärsområden. I moderbolaget, Investment AB Latour, samt i det helägda dotterbolaget Latour Förvaltning AB, förvaltas börsportföljen. Det helägda dotterbolaget Latour-Gruppen AB är moderbolag till samtliga affärsområden som ingår i den helägda industrirörelsen.

I koncernledningen ingår koncernens verkställande direktör och ekonomi- och finansdirektör. Affärsområdescheferna leder verksamheten i respektive affärsområde och ansvarar även för dess resultat och förvaltning. Koncernens affärsmässiga organisation bygger på decentralisering av ansvar och befogenheter. Affärsområdena ansvarar för respektive verksamhets hållbara strategiska och operativa utveckling samt för att uppfylla uppställda finansiella mål, som bland annat avser avkastning på operativt kapital, kapitalbindning, rörelsemarginal och tillväxt.

INTERN KONTROLL AVSEENDE FINANSIELL RAPPORTERING

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av kontrollmiljön med organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar som dokumenterats och kommunicerats i styrande dokument. Som exempel kan nämnas arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören samt instruktioner för attesträtt och redovisnings- och rapporteringsinstruktioner. De risker som identifierats avseende den finansiella rapporteringen hanteras genom koncernens kontrollstruktur.

I syfte att främja fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen finns styrande dokument som har delgivits berörd personal. Uppföljning av effektiviteten och efterlevnaden sker dels genom programmerade kontroller, dels genom manuella rutiner. Koncernen har ett gemensamt rapportsystem i vilket all rapportering sker. Koncernledningen har regelbunden uppföljning av dotterbolagens utveckling, varav den ekonomiska uppföljningen är en viktig del. Dessutom sker aktiv medverkan

i dotterföretagens styrelser, varvid den finansiella rapporteringen genomgås.

Styrelsen i Latour erhåller månatliga ekonomiska rapporter och vid varje styrelsemöte behandlas koncernens ekonomiska situation.

En genomgång har skett av koncernens interna kontroll av väsentliga processer, varvid den övervägande delen av bolagen har lämnat en egen bedömning avseende tillförlitligheten i de egna rutinerna. De brister som härvid angetts har inte varit av någon betydelse för tillförlitligheten av kontrollen över rapporteringen, men identifierade brister åtgärdas löpande. Uppföljning sker löpande under året.

Ovanstående uppgifter beträffande intern kontroll har inte granskats av revisor.

STRUKTURERAD PROCESS FÖR RISKHANTERING

Latour genomför årligen en strukturerad analys av bolagets och den samlade portföljens riskexponering. I denna bedöms varje affärsområde utifrån ett antal olika externa respektive verksamhetsnära faktorer. Bland externa påverkansfaktorer återfinns konjunktur, miljöpåverkan och politiska beslut. De verksamhetsnära faktorerna utgörs bland annat av finansiell risk och risker kopplade till IT-struktur och styrning samt utvecklingen vad gäller kunder, konkurrenter, leverantörer och analys av alternativa teknologier som kan utgöra en framtida risk.

Latours portföljbolag analyseras ur ett finansiellt, branschmässigt och geografiskt perspektiv. När de båda portföljerna är analyserade görs en sammanvägd riskbedömning av Latours totala portfölj.

En väsentlig riskexponering som har identifierats ur ett portföljperspektiv är att flera innehav har sina kunder i byggrelaterade sektorer. Byggrelaterade sektorer har dock ett flertal dimensioner vilket bland annat utvecklas i förvaltningsberättelsen.

En annan relevant risk ur ett finansiellt perspektiv kan vara risken för behov av nyemissioner i de större börsnoterade innehaven. Risken för defensiva nyemissioner eller krisemissioner bedöms dock som låg för närvarande. Offensiva nyemissioner i expansionsssyfte betraktas inte som en risk utan som vilken investeringsmöjlighet som helst.

En beskrivning av Latours hantering av finansiella risker återfinns i not 35 på sidorna 98–100.

När det gäller Latours helägda rörelser har inriktningsbeslut fattats om att äga bolag med hög kvalitet, långsiktigt sund lönsamhet samt att minimera riskerna genom satsningar inom produktutveckling, fokus på kvalitetsarbete i interna processer, kostnadsmedvetenhet och att säkerställa tillgång till kompetenta medarbetare och ledare.

Sammantaget är det styrelsens uppfattning att koncernen ur ett affärsmässigt perspektiv har en väl avvägd riskspridning, som är i överensstämmelse med bolagets övergripande och kommunicerade inriktning.

TILLÄMPNING AV SVENSK KOD FÖR BOLAGSSTYRNING

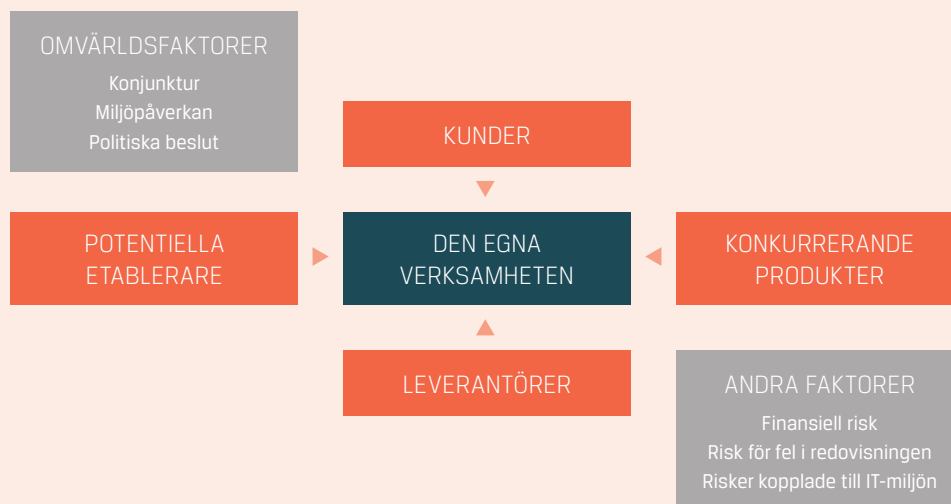
Latour tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning med följande undantag.

Någon särskild granskningsfunktion i form av internrevision finns inte inom Latourkoncernen. Diskussioner med företagets externa revisorer om revisionens inriktning bedöms tillsammans med de kontroller som utförs av koncernens ledning och befintliga kontrollfunktioner i de olika affärsområdena utgöra en godtagbar nivå.

Göteborg den 15 mars 2019

Styrelsen

Investment AB Latour (publ)

Latour genomför årligen en analys av bolagets och den samlade portföljens riskexponering. Varje affärsområde bedöms utifrån ett antal kritiska faktorer, vilket framgår av figuren.

Revisorns yttrande om bolagsstyrningsrapporten

Till årsstämman Investment AB Latour (publ) org.nr 556026-3237

UPPDRAG OCH ANSVARFÖRDELNING

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten för år 2018 på sidorna 112–114 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

GRANSKNINGENS INRIKTNING OCH OMFATTNING

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

UTTALANDE

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6§ andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningen och koncernredovisningen samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Göteborg den 15 mars 2019
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Bo Karlsson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Inger Kollberg
Auktoriserad revisor

Styrelse

Stående från vänster: Anders G. Carlberg, Anders Böös, Jan Svensson, Lena Olving, Carl Douglas och Eric Douglas.
Sittande från vänster: Mariana Burenstam Linder och Olle Nordström.

Olle Nordström f 1958.

Styrelseordförande sedan 2016. Civilekonom.
Styrelseordförande i Besqab AB, Skirner AB och Skirner Förvaltning AB.
Styrelseledamot i Teletec Connect Aktiebolag.
Aktier i Latour*: 800 000 A samt 1 982 720 B (med familj och bolag)

Mariana Burenstam Linder f 1957.

Styrelseledamot sedan 2011. Civilekonom.
Styrelseordförande i Sverige-Amerikastiftelsen.
Styrelseledamot i BTS AB och Resurs AB.
Aktier i Latour*: 79 844 B

Anders Böös f 1964.

Styrelseledamot sedan 2005. Gymnasieekonom.
Styrelseledamot i bland annat Securitas AB och Stronghold Invest AB.
Aktier i Latour*: 120 000 B (genom bolag)

Anders G. Carlberg f 1943.

Styrelseledamot sedan 2011. Civilekonom.
Styrelseordförande i Herenco AB och Gränges AB.
Styrelseledamot i bland annat Axfast, Recipharm och Beijer-Alma.
Aktier i Latour*: 116 400 B (med familj)

Carl Douglas f 1965.

Styrelseledamot sedan 2008.
BA (Bachelor of Arts), D. Litt (h.c.) (Doctor of Letters).
Egen företagare. Vice ordförande i ASSA ABLOY AB och Securitas AB.
Aktier i Latour*: 1 536 000 B
samt genom närstående bolag: 39 740 000 A och 444 538 000 B

Eric Douglas f 1968.

Styrelseledamot sedan 2002.
Gymnasieekonom och tre års studier vid Lunds universitet i "Ekonomi för Entreprenörer".
Egen företagare sedan 1992. Styrelseordförande i Pod Investment AB och Sparbössan Fastigheter AB. Vice ordförande i AB Fagerhult.
Aktier i Latour*: 1 816 000 B
samt genom närstående bolag: 39 740 000 A och 444 538 000 B

Lena Olving f 1956.

Styrelseledamot sedan 2016. Civilingenjörsexamen i maskinteknik.
VD och koncernchef i Mycronic AB.
Styrelseledamot i ASSA ABLOY AB, Munters AB, IVA:s Näringslivsråd, Teknikföretagen ASA och Troax Group AB.
Styrelseordförande i Kungliga Operan AB.
Aktier i Latour*: 1 200 B

Jan Svensson f 1956.

Styrelseledamot sedan 2003. Maskiningenjör och civilekonom HHS Stockholm.
VD och koncernchef i Investment AB Latour.
Styrelseordförande i Alimak Group, AB Fagerhult, Nederman Holding AB, Tomra Systems ASA och Troax Group AB.
Styrelseledamot i ASSA ABLOY AB och Loomis AB.
Aktier i Latour*: 961 000 B och 110 000 köpoptioner B som ger rätt att teckna 230 000 B-aktier (med familj).

Alla utom Jan Svensson är oberoende till bolaget och bolagsledningen.
Alla utom Carl Douglas och Eric Douglas är oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare.

* Ägandet avser utgången av 2018.

Vi på Latour

Stående från vänster: Ida Saalman (affärsutveckling), Torbjörn Carlén (cash manager), Maria Asterholm (redovisning), Jan Svensson (VD och koncernchef), Gustav Samuelsson (affärsutveckling), Jonas Davidsson (koncernredovisningschef) och Angelica Pavlic (redovisning).

Sittande från vänster: Anders Mörck (CFO), Katarina Rautenberg (controller och compliance manager), Fredrik Lycke (affärsutveckling).

PRECIS SOM LATOURS huvudägare är representerade i Latours styrelse är Latour i sin tur en närvarande huvudägare i sina samtliga investeringar. Effektiv ägarstyrning av de börsnoterade innehaven sker via egna representanter och ett nätverk av erfarna styrelserepresentanter.

TYDLIGT OCH DELEGERAT ANSVAR

De helägda bolagen drivs med ett tydligt och delegerat ansvar. Ledarskapet utgör en central roll i Latours ägarstyrning, och ett nära samarbete med ledningsgrupperna i de helägda bolagen är av stor betydelse. Latours företagskultur präglas av att det är en liten flexibel organisation med korta beslutsvägar. Moderbolaget består av tio medarbetare och ambitionen är att det ska vara en attraktiv arbetsplats som erbjuder stimulerande och utveck-

lande arbetsuppgifter. De huvudsakliga funktionerna i moderbolaget utgörs av företagsledning, förvaltning, ekonomi/finans och affärsutveckling. Koncernledningen har det övergripande ansvaret för förvaltning, affärsutveckling, ekonomistyrning och resultatuppföljning samt informationsfrågor.

GODA RELATIONER MED INTRESSETER

Latour lägger stor vikt vid att ha goda relationer med representanter i företagets nätverk och andra intressentgrupper som har betydande inverkan på företaget på lång sikt. Målsättningen är bland annat att externa intressenter ska uppleva att företagets kommunikation med omvärlden är öppen och håller hög kvalitet samt att det är enkelt att komma i kontakt med Latour.

Koncernledning

Jan Svensson f 1956
VD och koncernchef sedan 2003.
Maskiningenjör och civilekonom.
Aktier i Latour: 961 000 B och
110 000 köpoptioner B som ger rätt att
teckna 230 000 B-aktier (med familj).

Anders Mörck f 1963
CFO sedan 2008.
Civilekonom.
Aktier i Latour: 196 000 B och
98 000 köpoptioner B som ger rätt att
teckna 152 000 B-aktier.

Revisorer

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB
Bo Karlsson f 1966.
Auktoriserad revisor, huvudansvarig.

Inger Kollberg f 1968.
Auktoriserad revisor.

Kvartalsuppgifter

(Mkr)	Helår	Kv 4	2018 Kv 3	Kv 2	Kv 1	Helår	Kv 4	2017 Kv 3	Kv 2	Kv 1
RESULTATRÄKNING										
Nettoomsättning	11 785	3 268	2 903	3 024	2 590	9 930	2 699	2 423	2 538	2 269
Kostnad för sålda varor	-7 073	-1 984	-1 743	-1 802	-1 544	-5 885	-1 600	-1 445	-1 512	-1 327
Bruttoresultat	4 712	1 284	1 160	1 222	1 046	4 045	1 099	978	1 026	942
Rörelsens kostnader m.m.	-3 315	-899	-786	-851	-779	-2 920	-802	-669	-747	-702
Rörelseresultat	1 397	385	374	371	267	1 125	297	309	279	240
Aktieförvaltningen totalt	1 280	321	473	106	380	1 998	506	514	597	381
Resultat före finansiella poster	2 677	706	847	477	647	3 123	803	823	876	621
Finansnetto	-31	-12	-14	-14	9	-54	-22	-11	-11	-10
Resultat efter finansiella poster	2 646	694	833	463	656	3 069	781	812	865	611
Skatter	-322	-67	-90	-95	-70	-281	-83	-73	-68	-57
Periodens resultat	2 324	627	743	368	586	2 788	698	739	797	554
NYCKELTAL										
Vinst per aktie, kr ¹⁾	3,66	1,00	1,16	0,58	0,92	4,37	1,09	1,16	1,25	3,48
Periodens kassaflöde	67	73	22	25	-53	-697	-60	-135	-241	-261
Justerad soliditet, %	86	86	87	87	88	88	88	88	90	92
Justerat eget kapital	52 395	52 395	58 490	56 880	54 105	51 758	51 758	54 343	53 222	51 995
Substansvärde	63 980	63 980	69 105	66 841	63 016	60 521	60 521	62 625	61 450	60 742
Substansvärde per aktie ¹⁾	100	100	108	105	99	95	95	98	96	95
Börskurs ¹⁾	112	112	111	97	95	101	101	110	105	90
OMSÄTTNING										
Hultafors Group	2 407	716	618	596	477	1 901	542	454	460	444
Latour Industries	2 758	747	660	700	652	2 314	706	601	571	479
Nord-Lock Group	1 309	333	332	341	303	1 114	268	277	286	283
Swegon	5 137	1 421	1 248	1 347	1 121	4 378	1 130	1 043	1 177	1 029
	11 611	3 217	2 858	2 984	2 553	9 707	2 646	2 375	2 494	2 235
Övriga bolag och poster	174	51	45	40	37	223	53	49	44	34
	11 785	3 268	2 903	3 024	2 590	9 930	2 699	2 424	2 538	2 269
RÖRELSERESULTAT										
Hultafors Group	375	119	93	98	65	287	92	68	64	62
Latour Industries	191	55	57	48	31	171	55	49	36	33
Nord-Lock Group	397	89	106	108	94	340	76	88	86	89
Swegon	514	138	144	143	89	381	98	104	110	68
	1 477	401	399	397	279	1 179	321	309	297	252
Resultat köp/försäljning företag	-38	-17	-10	-10	-1	-30	-10	-5	-10	-5
Övriga bolag och poster	-42	1	-15	-16	-11	-24	-14	5	-8	-7
	1 397	385	374	371	267	1 125	297	309	279	240
RÖRELSEMARGINAL (%)										
Hultafors Group	15,6	16,6	15,1	13,6	13,6	15,1	17	15	14	14
Latour Industries	6,9	7,3	8,6	4,7	4,7	7,4	7,7	8,2	6,3	6,9
Nord-Lock Group	30,3	26,8	31,9	30,9	30,9	30,5	28,3	31,8	30,2	31,5
Swegon	10	9,7	11,5	8	8	8,7	8,7	10	9,4	6,6
	12,7	12,5	14	10,9	10,9	12,1	12,1	13,1	11,9	11,3

¹⁾ Jämförelseår omräknade med hänsyn till den split 4:1 som genomfördes i juni 2017.

Tioårsöversikt

Mkr	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
MODERBOLAGET										
Låmnad utdelning	1 598 ¹⁾	1 437	1 277	1 077	957	877	796	957	491	360
Justerad soliditet ²⁾ (%)	76	100	100	99	95	95	96	96	100	98
KONCERNEN³⁾										
Mottagna utdelningar	1 037	862	737	671	606	560	499	430	279	292
Avkastning på eget kapital (%)	11	14	21	28	15	13	13	18	6	6
Avkastning på totalt kapital (%)	9	13	17	22	13	12	12	17	6	6
Justerad soliditet ²⁾ (%)	86	88	91	89	85	88	86	84	85	82
Justerat eget kapital ²⁾	52 395	51 758	47 208	43 161	33 015	26 830	20 223	16 709	13 783	11 051
Nettoskulsättningsgrad ²⁾ (%)	9	8	3	5	11	7	8	7	2	7
Substansvärde ²⁾	63 980	60 521	55 500	50 572	39 859	33 799	25 726	22 653	20 536	15 850
DATA PER AKTIE⁴⁾										
Vinst efter skatt ⁵⁾	3,66	4,37	5,75	6,45	2,94	2,33	2,12	3,53	1,34	1,05
Börskurs 31 december	112	101	86	78	51	43	31	27	31	25
Substansvärde per aktie ⁴⁾	100	95	87	79	63	53	41	36	39	31
Börskurs i procent av substansvärde ⁴⁾ (%)	112	106	98	98	81	81	77	75	79	81
Resultat per aktie före utspädning	3,66	4,37	5,75	6,45	2,94	2,33	2,12	3,53	1,34	1,05
Resultat per aktie efter full utspädning	3,64	4,36	5,73	6,43	2,93	2,32	2,11	3,53	1,34	1,05
Förvaltningskostnad i procent av portföljvärdet (%)	0,05	0,04	0,04	0,04	0,05	0,06	0,08	0,11	0,07	0,08
Kassaflöde från den löpande verksamheten per genomsnittligt antal aktier	1,7	1,5	1,3	1,2	0,8	1,0	1,4	0,7	0,9	1,4
Eget kapital ⁵⁾	34	32	30	25	21	18	17	17	24	19
Låmnad utdelning	2,50 ⁶⁾	2,25	2,00	1,69	1,50	1,38	5,00	1,50	0,94	0,69
Direktavkastning (%)	2,2 ⁷⁾	2,2	2,3	2,2	2,9	3,2	4	5,6	3	2,8
P/E-tal	31	23	15	12	17	18	15	8	23	24
Antal utestående aktier (tusental)	639 117	638 848	638 544	638 232	637 972	637 512	637 052	638 000	524 000	524 000
Genomsnittligt antal utestående aktier	639 005	638 720	638 416	638 124	637 780	637 428	637 684	579 592	524 000	524 000
Genomsnittligt antal utestående aktier efter full utspädning	641 230	640 983	640 792	640 716	640 484	639 948	639 692	580 896	524 692	524 268
Återköpta egna aktier (tusental)	723	992	1 292	1 612	1 868	2 328	2 788	1 840	1 840	1 840
Genomsnittligt antal återköpta aktier	835	1 142	1 452	1 716	2 060	2 520	2 156	1 840	1 840	1 840

¹⁾ Föreslagen utdelning beräknad på antal utestående aktier 2019-02-15.

²⁾ Inklusive övervärden i intresseföretagen.

³⁾ Beräknat på genomsnittligt antal utestående aktier.

⁴⁾ Beräknat på genomsnittet av det värderingsintervall som började tillämpas 2006.

⁵⁾ Beräknat på antal utestående aktier på balansdagen.

⁶⁾ Föreslagen utdelning.

⁷⁾ Beräknat på föreslagen utdelning.

⁸⁾ Jämförelseår omräknade med hänsyn till den split 4:1 som genomfördes i juni 2017.

Aktieägarinformation

Årsstämma

TID OCH PLATS

Årsstämma hålls tisdagen den 7 maj 2019 kl 17.00 på Radisson Blu Scandinavia Hotel, Södra Hamngatan 59, Göteborg.

DELTAGANDE

Aktieägare som vill delta i årsstämman ska dels vara registrerad i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken senast tisdagen den 30 april 2019, dels anmäla sig till bolaget senast tisdagen den 30 april 2019 kl 15.00.

ANMÄLAN

Anmälan ska ske via telefon 031-89 17 90 eller skriftligen till Investment AB Latour (publ), Box 336, 401 25 Göteborg, eller via hemsidan latour.se.

FÖRVALTARREGISTRERADE AKTIER

Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste för att få rätt att delta i förhandlingarna vid stämman i god tid före tisdagen den 30 april 2019 genom förvaltares försorg tillfälligt inregistrera aktierna i eget namn.

UTDELNING

Styrelsen föreslår årsstämman en utdelning med 2,50 kr per aktie. Som avstämningsdag föreslås torsdagen den 9 maj 2019. Om stämman beslutar i enlighet med förslaget, beräknas utdelningen komma att utsändas av Euroclear Sweden AB tisdagen den 14 maj 2019 till dem som på avstämningsdagen är införda i aktieboken.

INFORMATIONSTILLFÄLLEN

29 april 2019	Delårsrapport per 2019-03-31
7 maj 2019	Årsstämma
20 augusti 2019	Delårsrapport per 2019-06-30
5 november 2019	Delårsrapport per 2019-09-30
Februari 2020	Bokslutskommuniké för 2019
Mars 2020	Årsredovisning 2019

Prenumeration av elektroniskt distribuerade delårsrapporter, bokslutsrapporter och pressmeddelanden kan göras genom registrering på latour.se. Beställning och prenumeration av tryckt årsredovisning kan göras genom registrering på latour.se, per telefon 031-89 17 90, via info@latour.se eller brev till Investment AB Latour (publ), Box 336, 401 25 Göteborg.

LATOUR ÅRSREDOVISNING 2018

Produktion

Rubrik AB, rubrik.se

Foto

Fotograf: Anna-Lena Lundqvist, annalenalundqvist.com
Stockfoto: Shutterstock.com, Unsplash.com

Text

Skribent: Per Åkerberg, Solberg AB
Korrektur: Pernilla Lindquist, Rubrik AB
Engelsk översättning: Semantix, semantix.se

Tryck

Strokirk-Landströms, strokirk-landstroms.se

Papper

Omslag: Arctic Paper - Munken Kristall 300 g
Inlaga: Arctic Paper - Munken Kristall 150 g

EU Ecolabel
SE/011/05

Trycksak
3041 0128

PEFC 05-33-99

The mark of
responsible forestry
FSC-C020637

Latour är ett blandat investmentbolag som investerar långsiktigt i sunda företag med egna produkter som möter växande internationell efterfrågan. Verksamheten bedrivs i huvudsak i två grenar, en helägd industrirörelse samt en portfölj av tio börsnoterade innehav där Latour är huvudägare eller en av huvudägarna.

Investment AB Latour (publ)

Org. nr. 556026-3237

J A Wettergrens gata 7, Box 336, SE-401 25 Göteborg

Tel +46 31 89 17 90

info@latour.se, www.latour.se